

Дарагія суайчыннікі!
Віншую вас са святам Раства Хрыстова.
Яго нязгаснае святло сагравае сэрцы людзей самымі цёплымі пачуццямі.
Раство ўмацоўвае веру ў дабро. Напаўняе духоўнымі сіламі. Дапамагае спасцігнуць вечныя каштоўнасці: каханне, міласэрнасць, уменне дараваць. Сцвярджае ў грамадстве най-

лепшыя хрысціянскія традыцыі: шанаванне бацькоў, якія падарылі жыццё, непахіснасць сямейных павязяў, адданасць роднай зямлі.
Няхай глыбокі сэнс вялікай урачыстасці спадарожнічае ўсім вашым добрым справам і распачыненням.
Шчаслівага Раства, здароўя, міру і дабрабыту вам і вашым блізікам!
Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь
Аляксандр ЛУКАШЭНКА.

22

СНЕЖНЯ 2018 г.

СУБОТА

№ 247 (28863)

ЗВЯЗДА

ПРАСЛАВІЛІ ІМЯ І РАДЗІМУ

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка ўручыў дзяржаўныя ўзнагароды і павіншаваў за працу, смельня і рашучыя дзеянні найлепшых прадстаўнікоў сваіх прафесій. Урачыстая цырымонія прайшла ў Палацы Незалежнасці.

Фота БелТА

Аляксандр Лукашэнка ўзнагародзіў ордэнам Пашаны вядучага рэдактара галоўнага выпуску БелТА Аліну ШРУБОК.

«За кожным высокім званнем, ордэнам, медалём — гісторыя чалавека. Чалавека-стваральніка, таленавітага, працавітага, аддананага сваёй справе і краіне», — сказаў кіраўнік дзяржавы. Ён адзначыў, што ў гэты дзень у зале сабраліся прадстаўнікі амаль усіх сфераў дзейнасці, жыхары розных куткоў Беларусі.

«Але ўсіх вас аб'ядноўвае агульнае імкненне зрабіць Беларусь прыгажэйшай, багацейшай і больш паспяховай, абараніць мір і ўмацаваць наш суверэнітэт. Сваімі дасягненнямі, перамогамі, добрымі справамі вы ўвайшлі ў гісторыю адыходзячага года, у гісторыю краіны. Праславілі не толькі сваё імя, але і сваю малую і вялікую радзіму», — падкрэсліў Прэзідэнт. На думку Аляксандра Лукашэнкі, менавіта такія поспехі — прыклад сапраўднага патрыятызму, які праяўляецца менавіта ў канкрэтных справах і ўчынках.

Учора адзначылі і прадпрыемствы, якія не толькі паспяхова вырабляюць высока якасную прадукцыю, але і адраджаюць сёлы, займаюцца дабрачыннасцю. «Мы ганарымся высокімі дасягненнямі нашых навукоўцаў, урачоў, педагогаў у навукова-даследчай, практычнай працы, а таксама вынікамі важнай для дзяржавы місіі органаў сацыяльнай аховы. Захляпнемся творчымі поспехамі беларускіх дзеячаў культуры і мастацтва, дастойнымі выступленнямі і гучнымі перамогамі айчынных спартсменаў», — адзначыў кіраўнік дзяржавы.

Асаблівыя словы віншавання прагучалі ў адрас інфармагенцтва БелТА, якое адзначае вялікі юбілей — сто гадоў.

Традыцыйна ў гэты ўрачысты дзень дзякавалі прадстаўнікам сілавых структур, якія гарантуюць мір і бяспеку ў нашай краіне.

Прэзідэнт павіншаваў усіх з заслужанымі ўзнагародамі: «Упаўнены, што гэтыя ўзнагароды натхняць вас на чарговыя дзеянні, адкрываюць перспектывы далейшага прафесійнага росту, дадуць новыя магчымасці для творчай рэалізацыі».

Надзея АНІСОВІЧ.

Каментарый у тэму

Начальнік Мінскага аэраклуба імя двойчы Героя Савецкага Саюза С. І. Грыцаўца Добраахвотнага таварыства садзейнічання арміі, авіяцыі і флоту Рэспублікі Беларусь Мікалай МАЧАНСкі, узнагароджаны ордэнам «За асабістую мужнасць»:

— Лічу, што атрымаць ордэн «За асабістую мужнасць» у Палацы Незалежнасці з рук Прэзідэнта, — гэта ўжо вельмі высока і годна. Быў учынак, які, відаць, падтурхнуў ацаніць мае дзеянні: за 45 секунд верталёт, які гарыць, пасадзіць на поле, не дапусціць разбурэнняў і не перавесці ўсю сітуацыю ў аварыйную. Даць магчымасць заводам-вытворцам, якія рабілі гэты новы рухавік, знайсці прычыны. Зараз я лікі давалі. І дарчы, у мінулыя пяці дзень мы давалі праблему да канчатковага рашэння, цяпер на ім магчыма лятаць, і гэты рухавік вельмі добры, мадэль верталёта мадэрнізавана.

Выпадак быў 6 мая, на 14-й хвіліне палёту загарэлася табла на прызданай панэлі кабіны, потым другое табла загарэлася, дзе праціпажарная сістэма органаў кіравання паведамляла аб тым, што адбываецца пажар левага рухавіка. Далей дзейнічаў па інструкцыі і па документах, якія напісаны, як лётчыкі кажуць, крывёю. Выключыў левы рухавік, разварнуў верталёт, пайшоў на зніжэнне, падбіраю плячоўку для пасадкі. У гэтай сітуацыі ў лётчыка ёсць секунда-паўсекунды, каб прыняць рашэнне.

Нараджэнне Любові

Фота Аляксандра КЛЕШЧУКА

Маладая матуля, мінчанка Вераніка НОВІК са сваім пяцімесячным сыном Львом напярэдадні Каляд наведвае касцёл Святога Яна Хрысціцеля ў сталічным мікрааэне Серабранка.

«СПАКУСА» ЦІ РАДАСЦЬ БОЖАГА ЎЦЕЛАЎЛЕННЯ

Пастырскае пасланне архіепіскапа Тадэвуша Кандрусевіча на Божае Нараджэнне 2018

Глыбокапаважаныя святары, кансераваныя асобы, браты і сёстры, людзі добрай волі!

Сардэчна вітаю вас у радаснае і збаўчае свята Божага Нараджэння, калі мы адзначаем прыйсце Бога ў чалавечым целе ў наш грэшны свет з мэтай яго збаўч. Гэтая падзея, якая мела месца дваццаць стагоддзяў таму, стала паваротным пунктам у гісторыі чалавечства. Яна адкрыла яму новы далягляд і дала новую надзею, нават насуперак надзеі (Рым 4, 18).

Евангелле прадстаўляе праду ўцелаўлення Бога, якая нас зачароўвае. Перад абліччам Божага Немаўляці яна нас абязбройвае і схіляе да разважання над бязмежнасцю Божай любові да грэшнага чалавека. Бог не пакінуў чалавека аднаго з яго бядоў, але пасляшаўся яму на дапамогу. На гэтую ласку бязмежнай любові Бога да чалавека мы таксама пакліканы адказаць узаемнай любоўю да Бога.

Змяняюцца часы і звычкі, але праўда Божага Нараджэння застаецца нязменнай. Яна заклікае нас да таго, каб Бог праз

сваю ласку нараджаўся ў нашых сэрцах і праз нас — у свеце, які ўсё больш адыходзіць ад Бога і мае патрэбу ў новым подыху Духа.

Мы ведаем, што існуюць вялікія і нават істотныя адрозненні паміж рэлігіямі і веравызнаннямі, хоць цяпер нярэдка можна пачуць ідэі сінкрэтызму, які сцвярджае, што ўсе рэлігіі роўныя. Дастаткова толькі верыць, каб быць збаўленым, і не важна, у якога бога.

Такое меркаванне фальшывае. Калі ўсе рэлігіі вызнаюць веру ў існаванне бога, то хрысціянства адкрывае значна больш: а менавіта, што Бог стаў чалавекам для нашага збаўлення. Таму хрысціянства — гэта вера не толькі ў Бога, але ў Бога-Чалавека Езуса Хрыста, нашага Збаўцу. Нараджэнне якога мы сёння адзначаем.

Вера ў боскасць і чалавечасць Езуса Хрыста з'яўляецца падмуркам нашага аптэмізму. Мы верым у Бога і ў той жа час верым, што Сын Божы прыняў чалавечасць цела, а гэта азначае, што разам з Ім Божая ласка прызначае ў наш бачны свет, у нашу працу, у нашае асяроддзе і нашае жыццё. Гэтым самым хрысціянскае Аб'юльненне «абагаўляе»

СТАР. 3

Перадсвяточнае

Настрой

з водарам лесу

Дзе і як вырошчваюць галоўны навагодні атрыбут

Днямі па ўсёй краіне запрацавалі ёлачныя базары. Карэспандэнт «Звязды» даведалася, які шлях прыходзіць кожнае дрэўца перад тым, як трапіць да пакупнікоў.

Мадэльныя параметры калючых прыгажунь

«Што было найперш — ёлка ці шышка?» — любімае жартаўліва-філасофскае пытанне леснікоў у канцы снежня. Менавіта з яго пачалася мая экскурсія па тэрыторыі Стаўцоўскага лягаса.

— Дакладнага адказу вам ніхто не даць, — з усмешкай кажа начальнік пастаяннага гадавальніка Валянціна САХАР. — Але ў вас ёсць магчымасць убачыць яліначкі, якія яшчэ два гады таму «сдзелі» ў шышках.

Мы стаім на заснежаным полі, якое на першы погляд нічым не адрозніваецца ад сельскагаспадарчых. Раптам Валянціна сыходзіць з пратапанай сцяжынкі ўбок, прысядае і акуртанна расчысчае рукою мяккі снег. Пад белым дываном — тысячы маленькіх саджанцаў вышынёй не больш за 10—15 сантыметраў.

СТАР. 11

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Кіраўнік Пентагона ідзе ў адстаўку

Аб гэтым абвясціў прэзідэнт ЗША Дональд Трамп. «Генерал Мэціс пойдзе на пенсію з адзнакай у канцы лютага пасля двухгадовай службы ў маёй адміністрацыі на пасадзе міністра абароны, — напісаў ён у «Твітэры». — Генерал Мэціс вельмі дапамог мне ў тым, каб прымусіць саюзнікаў і іншыя краіны плаціць сваю долю ваенных абавязанняў». Ліст самога Мэціса аб адстаўцы, які ён напісаў Трампу, апублікаваў тэлеканал NBC. «Я ганаруся тым прагрэсам, які быў дасягнуты за апошнія два гады па некаторых ключавых мэтах, апісаных у нашай стратэгіі па нацыянальнай абароне. Нашы войскі працягваюць паказваць неабходныя здольнасці для таго, каб атрымаць верх у канфілікце і падтрымаць моцны ўплыў ЗША ў свеце», — адзначыў ён. Мэціс падкрэсліў, што верыць ва «ўнікальную і комплексную» сістэму альянсаў. «Паколькі ў вас ёсць права мець міністра абароны, у якога погляды больш падобныя з вашымі па гэтых і іншых пытаннях, я лічу, што маю права пайсці ў адстаўку», — заўважыў кіраўнік Пентагона ў сваім лісце да Трампа.

ЕС узгадніў бюджэт Італіі

Рым і Брусель дасягнулі пагаднення па італьянскім бюджэце на 2019 год. Санкцыйных працэдур у дачыненні да Апенінскай дзяржавы не будзе. У афіцыйным лісце, накіраваным прэм'еру Італіі Джузэпэ Контэ, гаворыцца, што Еўракамісія прыняла да ведама новыя фіскальныя меры яго ўрада. «Будзем шчырыя: рашэнне не ідэальнае. Але яно дазваляе пазбегнуць працэдур прызмернага дэфіцыту. Такое рашэнне на гэтай стадыі карэктнае сур'езнае неадпаведнасць італьянскага бюджэту Пакту стабільнасці і развіцця ЕС», — сказаў еўракамісар па пытаннях еўра і сацыяльным дэялоу Валдзіс Дамброўскіс.

Атака дронай паралізавала работу аэрапорта Гатвік у Лондане

Два буйныя дроны паралізавалі работу лонданскага аэрапорта Гатвік на фоне масавага наплыву авіяпасажыраў у сувязі з надыходзячымі каляднымі святамі. Улады Вялікабрытаніі накіравалі шоды войскі з мэтай знайсці апэратару беспілотных лятальных апаратаў, якія з'яўляліся побач з аэрадромам кожны раз, калі дыспетчары спрабавалі адкрыць узлётна-пасадачныя палосы, паведамляе агенцтва Reuters. Работа аэрапорта некалькі разоў аднаўлялася, але потым цалкам спынілася, і ўсе

авіярейсы, якія накіроўваліся ў Гатвік, перанакіроўваліся ў іншыя аэрапорты. Усяго дроны з'явіліся над аэрапортам каля 50 разоў. Увечары чацвярга ў будынку аэрапорта з-за адмены рейсаў сабралася больш за 120 тысяч чалавек. Пры гэтым паліцыя не разглядае з'яўленне дроны ў аэрапорце як тэрарыстычную атаку. «Сённяшня ацэнка заключачаецца ў тым, што мы не будзем выкарыстоўваць агнястрэльную зброю», — заявіў з гэтай нагоды прадстаўнік праваахоўных органаў Джэйсан Цінгілі. Пры гэтым ён папярэдзіў, што сітуацыя можа быць перагледжана. У дапамогу паліцыі ў аэрапорт былі накіраваны ўзброеныя сілы Вялікабрытаніі. «Мы там для таго, каб дапамагчы і зрабіць усё, што ў нашых сілах», — растлумачыў гэты крок кіраўнік Мінабароны краіны Гэвін Уільямсан. Прадстаўнік прэм'ер-міністра Вялікабрытаніі Тэрэзы Мэй назваў дзеянні зламшчыкаў «бездаказнымі і цалкам непрыемнымі». Адміністрацыя Гатвіка ў сваім мікраблугу ў «Твітэры» папярэдзіла пасажыраў, каб яны не накіроўваліся ў аэрапорт, не атрымаўшы апавішчэння авіякампаніі аб тым, што рейсы будуць адноўлены. «Мы падзяляем расчараванне пасажыраў і удзячныя за іх цяпер», — адзначалася ў заяве. Учора тэлеканал Sky News паведаміў, што ў 8.58 па мінскім часе першы рейс прылямаўся ў аэрапорце Гатвік. Было адзначана, што узлётна-пасадачныя палосы адкрыты і складзены графік на вылет і прылёт абмежаванай колькасці авіярейсаў.

Я зноў выбіраю «Звязду»

«ДЗЯКУЙ ЗА САКАВІТУЮ МОВУ І НАРОДНЫ ГУМАР»

Начальнік аддзялення паштовай сувязі Петрыкаў-2 Алена ЮРКАВЕЦ:

Хочацца пажадаць, каб у газеце ўсе палосы сталі каляровымі — ад гэтага якасць фотаздымкаў толькі выйграе. Напрыклад, «Фота на тры наццатай» гэта толькі пацвярджае.

— «Звязда» мне падабаецца перш за ўсё са-

ПАДПІШЫСЯ — І ВЫЙГРАЙ!
Працягваецца падпіска на «Звязду» на I квартал і I паўгоддзе 2019 года!
ЗАСТАВАЙЦЕСЯ З НАМІ — БУДЗЕ ЦІКАВА!

ПРАФЕСІЯНАЛІЗМ І ЛЮБОЎ ДА СПРАВЫ

Прэзідэнт падтрымаў кандыдатуру дзяржаўнага сакратара Савета бяспекі Беларусі Станіслава Зася на паседу генсека АДКБ. На сустрэчы з ім кіраўнік дзяржавы Аляксандр Лукашэнка абмеркаваў парадак дня работ у АДКБ. Таксама Станіслаў Зась праінфармаваў Прэзідэнта аб перагаворах з лідарамі іншых краін — удзельніц арганізацыі.

«Я раней казаў, што быў не адзін кандыдат ад Беларусі. Але спыніўся на прапанаванні Зася, каб паказаць прыклад, што

пара ўжо нам у гэтай арганізацыі перайсці ад назначэння адстаўных генералаў, — нічога дрэннага не хачу пра іх сказаць — да дзеючых маладых і перспектывных, каб надаць значэнне гэтай арганізацыі. Тым больш што мы назначалі генералаў, якія ўжо даўно адыйшлі ад вайскай службы, ад палітыкі. А усё ж такі гэта ваенна-палітычная арганізацыя», — пракаментаваў кіраўнік беларускай дзяржавы. Таксама ён дадаў: «Натуральна, гэта адпавядае нашым крытэрыям падрыхтоўкі і назначэння кадраў: прафесіяналізм і любоў да той справы, якой ты будзеш займацца».

Аляксандр Лукашэнка афіцыйна падтрымаў назначэнне Станіслава Зася, падпісаўшы адпаведны праект рашэння Савета калектывнай бяспекі АДКБ.

Пасля размовы з Прэзідэнтам Станіслаў Зась адзначыў, што на сустрэчы з Аляксандрам Лукашэнкам былі выказаны мэтавыя ўстаноўкі, задачы. «Размова ў тым ліку пра больш практычную рэалізацыю пытанняў, якія стаяць перад арганізацыяй. Мы шмат за апошнія гады зрабілі ў плане нарматывнай базы. Гэта вельмі важна, але час патрабуе канкрэтных практычных крокаў па ўмацаванні нашай агульнай бяспекі», — расказаў Станіслаў Зась.

3 юбілеем!

БелТА адзначае свой юбілей 23 снежня. Штодня беларуская інфармацыйная служба праз навіны пша сучасную гісторыю краіны. Падчас урачыстага мерапрыемства ў Нацыянальнай бібліятэцы прадстаўнікі розных міністэрстваў і ведамстваў узнагародзілі супрацоўнікаў агенства ганаровымі граматамі.

«Беларускае тэлеграфнае агенства з'яўляецца аператыўнай і дакладнай крыніцай навін пра падзеі ў Беларусі і ў свеце і па праве ўваходзіць у лік вядучых аічынных СМІ. Брэнд БелТА карыстаецца заслужанай павагай і доверам сярод шматлікіх замежных партнёраў, сумесна з якімі сёння паспяхова рэалізуюцца яркія медыяпраекты, ажыццяўляюцца актыўны абмен перадавымі тэхналогіямі», — гаворыцца ў віншаванні Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнка з нагоды 100-годдзя БелТА, якое на ўрачыстым ме-

Уладзімір Жаўняк уручае грамату Аліне Грышкевіч.

рапрыемстве ў Нацыянальнай бібліятэцы зачытаў намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Уладзімір Жаўняк.

«БелТА — гэта ў першую чаргу людзі, калектыв», — адзначыў старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі Міхаіл Мясніковіч. — Тое, як яны па крупінках збіраюць інфармацыю, якая запатрабавана іншымі СМІ, — найвялікшы прафесіяналізм, найвялікшая заслуга. Вялікі вам дзякуй за тое, што вы асвяляеце ўсе напрамкі развіцця нашай дзяржавы і фарміруеце хроніку нашай Беларусі».

Аляксандр Карлюкевіч, міністр інфармацыі, падкрэсліў: «Сотні навін штодня генеруюцца ў інфармацыйную прастору, прыходзяць у інфармацыйны і сацыяльны сеткі, друкаваную перыёдыку. І гэта яшчэ не ўся ваша праца. Гэта і вялікі архіў фатаграфій, якім карыстаюцца тысячы тых, каму трэба скласці летапіс нашай краіны. Гэта і друкаваная перыёдыка, якую робяць супрацоўнікі вашага агенства, кнігі, якія паказалі, што вы яшчэ і сур'ёзнае выдавецтва. Безумоўна, гэта работа застаецца на стагоддзі».

Надзея Анісовіч.

ІМКНУЦА ДА ВЯРШЫНЯЎ

У Міністэрстве замежных спраў Беларусі адбылася цырымонія падняцця сцяга

Трыбуэт знешнепалітычнага ведамства з учарашняга дня развязаецца на флагштоку побач з дзяржаўным сцягам каля будынка МЗС. Ва ўрачыстым цырымоніі ўдзельнічалі міністр замежных спраў Уладзімір Макей, супрацоўнікі і ветэраны ведамства, прадстаўнікі дыпслужбаў, акрэдытаваных у Беларусі.

Заснаванне афіцыйнага сцяга МЗС міністр Уладзімір Макей параўноўвае з заснаваннем баявога сімвала вайскавай часці. «Кіраўнік дзяржавы часта кажа пра тое, што лічыць дыпламатычную службу важнейшай за ваенную. Так, мы сёння не змагаемся (і дзякуй богу) на полі бою са зброяй у руках, але мы вядзем, абразана кажучы, баталі на палітычнай, ваенна-палітычнай, эканамічнай, гуманітарнай і ў іншых сферах на розных міжнародных пляцоўках. Та-

му сцяг — гэта перш за ўсё сімвал патрыятызму, адданасці і вернасці кожнага з нас беларускай дзяржаве і народу. Сімвал той высокай планкі маральна-дэлавай і прафесійных якасцяў, якой неабходна адпавядаць дыпламатычным работнікам».

У сваёй прамоўе і ў інтэрв'ю для журналістаў ён адзначыў, што Беларусь будзе і далей умацоўваць свой суверэнітэт: «Калі спытаць, пераважная колькасць грамадзян нашай краіны адназначна скажа, што Беларусь павінна заставацца незалежнай і суверэннай дзяржавай. Пра гэты суверэнітэт і незалежнасць мы марылі, думалі на працягу многіх-многіх стагоддзяў. У нашай сучаснай гісторыі мы дабіліся гэтага, таму мы павінны і далей працаваць над умацаваннем нашага суверэнітэту. Зразумела, што, як кажа Прэзідэнт, гэта дарога каштуе, але мы павінны разумець гэта і павінны зрабіць так, каб кожны ўносіў уклад у гэты працэс».

Па словах Уладзіміра Макея, пунктам, якія патрабуюць асаблівай увагі, для МЗС сёння з'яўляецца развіццё гандлёва-эканамічнага супрацоўніцтва, палітычнага ўзаемадзеяння, расоўванне ваенна-палітычных ініцыятыў з-за канфрантацыйнай напружанасці ў нашым рэгіёне. Беларусь павінна мець больш прыхільнікаў тых ідэй, якія выступаюць наша краіна.

У будучым годзе знешнепалітычнае ведамства Беларусі будзе адзначаць векавы юбілей. Указам Прэзідэнта 16 кастрычніка 2018 года заснаваны геральдычны сімвалы, узнагароды і дзень дыпламатычнага работніка — 22 студзеня. Менавіта ў гэты дзень у 1918 годзе ў газеце «Звязда» была размешчана першая публічная аб'ява аб пачатку дзейнасці Народнага камісарыята замежных спраў БССР.

Марыя ДАДАЛКА.

Фінансавая палітыка

Працэнтная стаўка будзе па-ранейшаму зніжацца

Стаўка рэфінансавання да канца наступнага года складзе 9—10 %, паведаміў старшыня праўлення Нацыянальнага банка Павел КАЛАУР.

Фота: БелТА

НІ КРОКУ НАЗАД

Але ў канцы гэтага года Нацыянальны банк не бачыць прычын для карэкціроўкі цяперашняй манетарнай палітыкі. Працэнтная стаўка адпавядае макраэканамічнай палітыцы і ўлічвае рызыкі на наступны год. Праўленне Нацбанка прыняло рашэнне захаваць стаўку рэфінансавання і працэнтную стаўку па аперацыях рэгулявання ліквіднасці на цяперашнім узроўні.

Па словах Паўла Калаура, фінансавы рэгулятар кіраваўся тым, што са жніўня гэтага года назіраецца паскарэнне інфляцыйных працэсаў. Дадатковыя выклікі для нацыянальнай эканомікі генеруе высокая нывязначанасць патэнцыялу знешніх шокаў і геапалітычна напружанасць у рэгіёне. Гэтыя фактары абмяжоўваюць магчымасць па змякчэнні манетарных умоў. Разам з тым значны падстаў для ўзмацнення жорсткасці таксама пакуль няма.

Акрамя таго, разглядаецца пытанне адмовы ад рэкамендацый гранічнага ўзроўню працэнтных ставак на крэдытна-дэпазітны рынку. Пры гэтым рэгулятарнае ўздзеянне на генерацыю банкамі павышаных рызык захаваецца. Яно будзе ісці праз сістэму спецыяльных інструментаў.

Мэтавы параметр па золатавалютных рэзервах на наступны год — 7,1 мільярда долараў. Адносна курсу беларускага рубля ў 2019 годзе Павел Калаур падкрэсліў, што ён будзе справядлівы.

ПРЫВЯЗКА ДА ВАЛЮТЫ — ПЕРАЖЫТАК МІНУЛАГА

Павел Калаур адзначыў, што эксперты банка падрыхтавалі прапановы па ўнясенні змяненняў у Грамадзянскі і Банкуаўскі кодэксы, каб адсыці ад прывязак да валютных эквівалентаў у дагаворах. Ён адзначыў, што, калі важна ў дагаворы забяспечыць захаванне пакупніцкай здольнасці рублёў, ёсць магчымасць прывязаць да інфляцыі. «Мы глыбока перакананы ў правільнасці гэтых мер», — сказаў Павел Калаур.

Адказваючы на пытанне аб хуткасці прыняцця прапанаваных змяненняў, ён адзначыў, што «усё залежыць ад разумення гэтых працэсаў ва ўрадзе і парламенце». Павел Калаур падкрэсліў, што працэс дэ-даларызавання працяглы і залежыць ад макраэканамічнай палітыкі краіны, ад цэнавай і фінансавай стабільнасці. Дзяржава неабходна давер і да Нацбанка, і да грашова-крэдытнай палітыкі ў цэлым.

ПРАБЛЕМА «ТАКСІЧНЫХ» ДАЎГОЎ

У нашай краіне падрыхтаваны праект указа ад рэгулятарнага ўзроўню. Ён прадугледжвае стварэнне роўных і зразумелых умоў гандлю для ўсіх удзельнікаў рынку, парадак гандлю імя на Беларускай валютна-фондавай біржы і надзяленне Агенства па кіраванні дрэннымі даўгамі новымі функцыямі. На гэтай тэме асобна спыніўся намеснік старшыні праўлення Нацбанка Дзмітрый ЛАПКО.

У прыватнасці, ён заявіў, што 26 снежня будзе пагадзальна нарада, і да канца года дакумент плануецца ўнесці ва ўрад. Дзмітрый Лапко падкрэсліў, што фінансавая стабільнасць — адзін з прыярытэтаў краіны, і банкаўскі сектар уносіць самы істотны ўклад у гэта. «Узровень дастатковага капіталу знаходзіцца на высокім узроўні, прыбытковасць не выклікае трывогі ў рэгулятар. Гранічны ўзровень па дрэнных актывах — не вышэй за 10 %», — адзначыў ён.

Для работы з праблемнымі даўгамі ў Беларусі ўжо зроблены пэўныя захады, у прыватнасці, прыняты ўказ № 200. «Гэта не банкам трэба ў першую чаргу, страты ўжо ўлічаны ў капітале. Гэта пытанне справядлівасці размеркавання рэсурсаў, пытанне ўздзеяння таксічных прадпрыемстваў на нармальныя, на тых, каму яны не плацяць», — падкрэсліў Лапко.

Расказваючы пра сутнасць дыскусіі вакол дакумента, намеснік старшыні звярнуў увагу на тое, што пытанне справядлівасці цэны актываў складанае. «Мы прапануем аўкцыён, каб разумець, якая цэна будзе ўтварацца. Ёсць пытанне да першапачатковага дысконту, да дысконту па даўгах дзярж-прадпрыемстваў. Мы лічым, што правы ва ўсіх павінны быць роўныя. У тым ліку для дзяржпрадпрыемстваў».

Сярод ключавых удзельнікаў рынку рэгулятар бачыць Агенства па кіраванні актывамі, куды перададзены сельгаспрадпрыемствы, частка з якіх праходзіла санцыю, а частка актываў прызначалася на продаж. «Мы сваю задачу бачым у забяспечэнні праваў крэдытараў. Гэта пераключаецца з рэкамендацыямі Сусветнага банка, з тым, што мы не дбаем бачыць у рэйтынгу ацэнкі ўмоў выдзянення бізнесу па пазіцыі «правы закладных крэдытараў».

НАШЫ РАХУНКІ У ЗАМЕЖНЫХ БАНКАХ

Беларусам могуць дазволіць свабодна адкрываць бягучыя рахункі ў замежных банках з 1 сакавіка наступнага года. Гэта прадугледжана праектам дакумента аб змяненні ў заканадаўстве.

Цяпер ён праходзіць рэгістрацыю ў Міністэрстве юстыцыі. Намеснік старшыні праўлення Нацбанка Сяргей КАЛЕЧЫЦ звярнуў увагу, што забарону прапануецца зняць менавіта на адкрыццё ў замежных банках бягучых рахункаў, а каб адкрыць дэпазіт, прыйдзецца атрымаць дазвол Нацбанка. У дакуменце ёсць і шэраг іншых навацый, у тым ліку ў плане дэдаларызавання. Падрабязныя тлумачэнні аб навінах будучы размешчаны на сайце Нацбанка.

Нацыянальны банк мае намер вядоўдзіць палітыку адкрытасці і ініцыятыўных камунікацый, заснаваных на рэгулярным двухбаковым дыялогу з грамадасцю. Гэты падыход замацаваны ў камунікацыйнай палітыцы, распрацаванай пры рэалізацыі твінінг-праекта Еўрапейскага саюза «Умацаванне патэнцыялу Нацыянальнага банка Рэспублікі Беларусь» і зацверджанай праўленнем Нацбанка 19 снежня 2018 года. Асноўная мэта камунікацыі — фарміраванне больш высокага ўзроўню даверу да Нацбанка.

Пры камунікацыях з грамадасцю Нацыянальны банк будзе ўлічваць розны ўзровень эканамічных будзь асобных сацыяльных груп і асаблівасці ўспрымання імя інфармацыі. Для гэтага ў камунікацыйнай палітыцы вызначаны асноўныя матавыя аўдыторыі, з якімі будзе найбольш актыўна ўзаемадзеянне і на якіх Нацбанк будзе арыентавацца пры падрыхтоўцы і распаўсюджванні інфармацыі.

Як паведаміў старшыня праўлення Нацбанка Павел Калаур, на сайце абнароўваюць графік правядзення ў 2019 годзе пасяджэнняў праўлення па пытаннях грашова-крэдытнай палітыкі. Інфармацыя аб выніках пасяджэння таксама будзе публікавацца.

Сяргей КУРКАЧ.

Маральна-этычныя калізій

ФІЛАСОФСКІЯ ПРАБЛЕМЫ БІЯМЕДЫЦЫНЫ

Ці парушаюць новыя тэхналогіі правы чалавека?

У 1997 годзе на экраны выйшаў амерыканскі фантастычны фільм «Гатака». У ім расказваецца пра генетычна дасканалых людзей, якія займаюць у грамадскай іерархіі самыя высокія пазіцыі. Іх фізічная і інтэлектуальная дасканаласць фарміравалася яшчэ ў прабрках, прычым бацькі маглі заказваць і пол дзіцяці, і колер яго вачэй. А вось людзі, якія нарадзіліся звычайным шляхам (іх называлі «дзецмі каханых»), сталі ў грамадстве людзьмі другога гатунку. Прайшоў менш як 20 гадоў, а фантастыка ўжо пачала ўвасабляцца ў рэальнасць...

У канцы лістапада з'явілася інфармацыя аб тым, што ў Кітаі нарадзіліся першыя ў свеце дзеці з генетычна адрэдагаваных эмбрыёнаў: яна адразу трапіла ў топ сусветных навін. Паведамлялася пра дзвюх дзіўчат-блінат, якія з'явіліся на свет у выніку экстракарпаральнага ападнавання: кітайскі вучоны паспрабаваў сфарміраваць у іх устоілаваецца да заражэння ВІЧ. Сусветная супольнасць жорстка раскрытыкавала этычны аспект работы генетыка, а кіраўніцтва Сусветнай арганізацыі аховы здароўя заявіла, што будзе створана група экспертаў для вывучэння этычных праблем і пытанняў бяспекі, якія цягне за сабой працэдура геннага рэдагавання. Кітайскі ўрад таксама загадаў часова спыніць даследчую дзейнасць людзей, якія займаюцца рэдагаваннем чалавечых гену.

Біямедыцына і правы чалавека аказаліся ў цэнтры ўвагі міжнароднай канферэнцыі, якая была арганізаваная Міністэрствам аховы здароўя ў рамках супрацоўніцтва з Саветам Еўропы ў гэтай сферы.

Асоба, а не аб'ект для маніпуляцый

Пытанні біяэтыкі заўсёды былі актуальныя для грамадства, а з развіццём высокіх тэхналогій у медыцыне, анестэзіялогіі і рэанімацыі, засваеннем тэхналогій трансплантатцыі, выхаджаннем неданашаных дзя-

(DN-BIO), у які ўваходзяць прадстаўнікі 47 дзяржаў: эксперты з розных сфер, у тым ліку праваў чалавека, біялогіі і медыцыны. Не сакрэт, што на адну і тую ж праблему медыкі і юрысты глядзяць кожны праз прызму сваёй дысцыпліны. І як жа наладзіць дыялог паміж імі?

Апошнім часам філосафы сусветнай медыцыны ўсё часцей звяртаюцца да тэмы жыцця і смерці.

Што азначае права на жыццё і права на самастойнасць (аўтаномію)? — разважае віцэ-прэзідэнт Камітэта па біяэтыцы Рыта ХАЛІЛА. — Аўтаномія — гэта права пацыента на ўдзел у прыняцці рашэнняў па пытаннях яго здароўя, права адмовіцца ад медыцынскага ўмяшання ці пагадзіцца на яго. У выпадку адмовы — права на іншы, абгрунтаваны з пункту погляду медыцыны, метады лячэння. Гэта таксама права на адмову ад любога лячэння. Чалавек таксама мае права распарадзіцца наконц падтрымання жыцця: загадаць агучыць сваю пазіцыю наконц таго, як і з трэба паступіць у выпадку, калі ён сам будзе не ў стане выказаць сваю волю. І такія распарадженні павінны быць выкананы, калі няма падстаў меркаваць, што пацыент мог змяніць сваё меркаванне

Вылучаюцца чатыры асноўныя прынцыпы біяэтыкі: прынцып павагі чалавечай годнасці, прынцып «рабі добра і не рабі зла», прынцып прызнання аўтаноміі асобы і прынцып спраядлівасці. Правілаў таксама чатыры: праўдзівасць, прыватнасць, недатактынасць прыватнага жыцця і добраахвотная інфармаваная згода. У суккупнасці яны ўтвараюць, якія этычны каардынаты прымушаюць бачыць у пацыенце ў першую чаргу асобу, а не аб'ект для назірання, эксперыментавання і маніпуляцыі.

Пакуль не позна

Ацэнкай этычных і прававых пытанняў у сферы біямедыцынскай навукі і тэхналогій у Еўропе займаецца Камітэт па біяэтыцы

або яго распарадженне аб падтрыманні жыцця было складзена на падставе непраўдзівай ці састарэлай інфармацыі.

Канешне, да права пацыента адмовіцца ад лячэння многія ставяцца рэзка адмоўна. Прагучала думка, што права на аўтаномію (у дадзеным выпадку адмову ад любога лячэння) падыходзіць для любой сферы, але толькі не для медыцыны. Нярэдка выпадкі, калі пацыент, якому ставіцца анкалагічны дыягназ на першай ці другой ступені захворвання і які мае высокія шанцы на выздаравленне, адмаўляецца ад лячэння. Зноў звяртаецца па дапамогу праз чатыры-пяць гадоў ужо на чацвёртай стадыі хваробы. Дык ці павінны ўрачы задавальняцца волю пацыента? Пытанне зусім не рытарычнае... Ці абавязак рабіць усё, каб дзіцячыя права на жыццё? Увогуле, ці ўваходзіць права на смерць у права на жыццё або смерць з'яўляецца адмаўленнем жыцця? Многія медыцынскія работнікі лічаць, што чалавек мае права распарадзіцца сваім целам да таго моманту, калі няма прамой пагрозы яго жыццю. Дарчы, эўтаназія дазволена сёння толькі ў лічын краінах свету, а ў большасці дзяржаў яна забаронена пад страхам крмінальнага пака-

Дарчы, гэтай восенню на базе БелМАПА былі арганізаваны першыя курсы павышэння кваліфікацыі «Этыка-прававыя асновы клінічнай медыцыны і біямедыцынскіх даследаванняў», якія выклікалі вялікую цікавасць з боку медыцынскіх работнікаў. Быў створаны Рэспубліканскі цэнтр біяэтыкі. Таксама сёлета ўпершыню праішоў рэспубліканскі конкурс студэнцкіх работ «Даступная біяэтыка». Ён дапамог уцягнуць у абмеркаванне біяэтычных праблематыхі моладзь з усёй краіны: не толькі медыкаў, але і будучых юрыстаў, філалагаў, архітэктараў, інжынераў і арганізоў. На конкурс паступіла 160 эсэ, 140 плакатаў і 27 відэаролікаў. А яго пераможцы былі запрошаны з навучальным візітам у Страсбург.

Фота: БелТА

рання. Але ж размова ідзе не пра самазабойства, а толькі пра права чалавека сысці без пакут і болю...

Новай з'явай можна лічыць бодыхакінг — стварэнне ідэальнага «я». Яго прыхільнікі разглядаюць сваё цела як аб'ект, які можна змяняць і трансфармаваць, ужо ўключаючы ў яго розныя працэсары і датчыкі, змяняюць здаровыя органы на імпланты, якія маюць больш шырокія функцыянальныя магчымасці. І тут таксама ўзнікае пытанне: а ці можа дзяржава ўстанавіць нейкія абмежаванні для ахвотных ператварыцца ў кібаргаў?

HELP для медыкаў і юрыстаў

Сёння на парадку дня ў беларускіх медыкаў стаіць работа над новым раздзелам «Электронная сістэма аховы здароўя» у законе «Аб ахове здароўя». Інфармацыя аб пацыентах у набліжэйшыя гады будзе перададзена ў электронны фармат, а папярковыя носьбіты змяняць інтэграваныя электронныя карты.

І вось тут мы сутыкнёмся з вельмі складанай для нас на сёння праблемай — доступам пацыента да поўнай інфармацыі аб яго здароўі, — канстатуе Алена Богдан. — Яе каштоўнасць для кожнага з нас зразумелая. І мы будзем несці адказнасць за захаванне персанальных даных.

Хто можа даваць інфармаваную згоду за пацыента без прытомнасці? Ці можна паведамляць вынікі генетычнага тэсціравання сваякам? Як забяспечыць канфідэнцыяльнасць даных пра здароўе? Хто можа карыстацца паслугамі ЭКА і суратнага мацярніства? Як абараніць правы мед-

НАПЯРЭДАДНІ ПДЗЕІ

Ад Расіі да Японіі

На чэмпіянаце Еўропы па фігурным катанні ў Мінску бальшчыкі прыедуць з усяго свету, да старту турніру засталася крыху больш за месяц, а палову білетаў ужо купілі замежнікі.

Больш за ўсё замежных бальшчыкаў прыедзе з Расіі (80 % ад усіх замежных продажаў). На другім месцы краіны Еўрасаюза (12 %), прычым найбольш актыўнымі з іх аказаліся Вялікабрытанія, Латвія і Германія. На трэцім месцы Украіна (7 %). Ёсць продажы і за межамі Еўропы — на чэмпіянаце прыедуць аматары з Японіі, Кітая, Чылі і іншых краін.

— Мы бачым сур'ёзную цікавасць да чэмпіяната Еўропы ў Мінску. На турнір прыедуць наймацнейшыя фігурысты кантынента, а цэны на білеты ў нас — самыя даступныя за апошнія дзесяць гадоў, — адзначае Юлія КОМЛЕВА, старшыня Беларускага саюза каткабежцаў.

Цырымонія адкрыцця чэмпіяната — 23 студзеня. Споборніцтвы будуць праходзіць з 23 студзеня да 26 студзеня ўключна. 21 і 22 студзеня глядачы змогуць наведаць афіцыйныя трыбуны. Закрые чэмпіянат 27 студзеня гала-канцэрт з удзелам прызёраў спаборніцтваў.

Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ.

САМЫЯ СУЧАСНЫЯ АПЕРАЦЫІ

Пасля рэканструкцыі ўрачыства адкрылі аддзяленне траўматалогіі і артапедыі Брэсцкай абласной бальніцы.

Аддзяленне траўматалогіі і артапедыі справіла навасельле. Урачы і пацыенты пераехалі ў поўнаасцю абноўленае і аснашчанае па-сучаснаму памяшканне. Умовы лячэння хворых і работы персаналу сталі непараўнальна лепшымі. Калідоры, палаты, лячэбна-працэдурыныя памяшканні вылучае стыльны дызайн у бела-шэрых адценнях, а цяпер яшчэ і ў навагоднім афармленні.

Як паведаміў галоўны ўрач бальніцы Аляксандр КАРПІЦКІ, затраты на ремонт аддзялення склалі каля 380 тысяч рублёў. Цяпер тут стала магчыма размясціць 45 ложкаў у трохмесных палатах з санвузламі. Ёсць і палаты павышанай камфортнасці.

За год у названым аддзяленні праводзіцца каля 1100 аперацый, з іх 200 выкастэхналагічных і 200 складаных. Разам з навукоўцамі брэсцкай траўматалагі ўкраанілі дыферэнцыраваны падыход да лячэння астэартрозу буйных суставаў. За год выканаецца да 500 аперацый па пратэзаванні буйных суставаў. Урачы аддзялення выязджаюць таксама ў бальніцы горада і вобласці для аказання экстраннай дапамогі. Траўматалагі-артапеды пастаянна павышаюць свой узровень на базе аічынных і замежных клінік. Паводле слоў загадчыка аддзялення Сяргея КІСЯЛЯ (на фота), плануецца пашыраць спектр медыцынскіх ўмяшанняў. Маецца на ўвазе ўвядзенне рэспарату пад кантролем ультрагукваго даследавання, для гэтага закуплены УГД-датчык. У планах на наступны год — прымяненне клетчачных рэспаратаў — ад ствалавых клетак да клетак косяга мозгу — для лячэння артапедычнай і траўматалагічнай паталогіі.

Вядома, такому аддзяленню было вельмі патрэбна сучаснае памяшканне. І яго яно атрымала.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

Фота: Вітэкс (МФПР)

Нашы дзеці

НЯХАЙ ЖАДАННІ СПРАЎДЗЯЦЦА

Прэм'ер-міністр Беларусі Сяргей Румас учора наведзе школу-інтэрнат для дзяцей-сірот і дзяцей, якія засталіся без апеки бацькоў у Радашковічах і прывізу выхаванцаў падарункі.

юцца 118 дзяцей. Прэм'ер-міністр азнаёміўся з матэрыяльна-тэхнічнай і спартыўнай базай школы, наведаў музей паветра-навігацыйнага тэатра і краязнаўчы музей.

лі дастойнымі грамадзянамі нашай краіны. Паводле слоў прэм'ер-міністра, у Беларусі робіцца ўсё магчымае для дзяцей.

ПАДАРУНКІ І ДЫСКАТЭКА

Міністр па надзвычайных сітуацыях Уладзімір Вашчанка напярэдадні навагодніх і калядных свят наведаў падшэфную Чэхэйшчынскую дапаможную школу-інтэрнат.

мысловае выступленне. Курсанты Універсітэта грамадзянскай абароны МНС у даўгу не засталіся ў і сваю чаргу наладзілі святоточную дыскатэку.

Вяляр'ян ШКЛЕННІК.

ЦІР І НЕ ТОЛЬКІ!

У Андрэўскім дзіцячым доме Аршанскага раёна учора, 21 снежня, у рамках рэспубліканскай дабрачыннай акцыі «Нашы дзеці» пабыла міністр абароны Беларусі Андрэй РАЎКОЎ.

Павіншаваць з Калядамі і навагоднім святам — гэта ўжо традыцыя, бо больш чым дзесяць гадоў кіраўнік абаронага ведамства прыязджае ў гэтую сацыяльна-педагагічную ўстанову, дзе жывуць больш за сорак дзяцей і падлеткаў ва ўзросце ад 7 да 17 гадоў.

Сёлетні падарунак ад ваеннага ведамства — інтэрактыўны цір (ці, інакш, электронны стралковы лазерны трэнажор) і дзевяць камп'ютараў.

Добрая навіна

ДОМ ДЛЯ ШЧАСЦЯ І РАДАСЦІ

Два дзіцячыя дамы сямейнага тыпу адкрыюцца адначасова на Гомельшчыне. 26 снежня семі Логвінавых і Анісайчуў са Жлобіна будуць прымаць падарункі і ўрачыста адзначаць улазіны.

Абодва дамы пабудаваны на парытэтных пачатках рэспубліканскага і абласнага бюджэту. Выдаткі на будаўніцтва кожнага склалі 350—370 тысяч рублёў.

На Гомельшчыне сёння больш за 80% дзяцей-сірот і дзяцей, пакінутых без апеки бацькоў, выхоўваюцца ў сям'ях, якія займаюць малымі бялагічнымі бацькамі. Зараз у вобласці 46 дзіцячых дамоў сямейнага тыпу. У іх працуюць 283 дзіцяці.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

ІЗВЕЩЕНИЕ о проведении повторного аукциона

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Служба-Модуль» (продавец) проводит повторный открытый аукцион по продаже имущества (в комплексе) в составе:

Table with 4 columns: №, Наименование, Инв. №, Общ. пл., кв. м. Lists various assets like buildings, networks, and land plots.

Указанные объекты расположены на земельном участке площадью 8,4478 га (предоставлен на праве постоянного пользования) по адресу: Минская область, Слуцкий район, г. Слуцк, ул. 14 Партизан, д. 101. Земельный участок имеет ограничения в использовании: зона санитарной охраны поверхностных и подземных источников водоснабжения хозяйственно-питьевого назначения на площади 8,4478 га.

В извещении о проведении аукциона по продаже имущества ОАО «Пуховичский птицекомбинат», опубликованном в газете «Звязда» от 28.11.2018 на стр. 14 место даты 29.12.2018 дат аукциона считать 13.12.2018.

ДА ПРЫЁМУ ТУРЫСТАЎ ГАТОВЫ!

У Мінску адбыўся семінар на тэму II Еўрапейскіх гульніў для экскурсаводаў

Гэта мерапрыемства было прызначана для экскурсаводаў і гідў-перакладчыкаў, акрэдытаваных Нацыянальным агенствам па турызме.

Гульніў. Удзельнікі азнаёміліся таксама з аспектамі бязвізавага ўезду і мытнага рэгулявання, якія выкарыстоўваюцца ў перыяд правядзення II Еўрапейскіх гульніў, і білетнай праграмай.

тыце, — заўважыў Анатоль КОТАЎ, намеснік дырэктара фонду «Дырыжкі II Еўрапейскіх гульніў 2019 года».

будзе не менш насычанай, чым спартыўная. Таму ўзаемадзейненне з «праваднікамі» ў сферы турыстычных паслуг бацьчыца важным кампанентам па падрыхтоўцы сферы турыстычных паслуг да мультыспартыўнага форуму.

Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ.

«СПАКУСА» ЦІ РАДАСЦЬ БОЖАГА ЎЦЕЛАЎЛЕННЯ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

больш абмяжоўваючы сваімі інтарэсамі, пошукам прыемнасцяў, імкненнем да ўлады і багацця, давяраючы дасягненню розуму, развіццю навукі і тэхналогіі, — ці можам мы з пакароў прыняць праўду ўцэлаўлення Бога? Ці можам дапусціць, што сярод нас з'яўляецца сам Бог? Гэтыя і падобныя пытанні ўзнікаюць кожны дзень.

Сучасны свет, а саблівая Еўропа, усё больш секулярызуецца, адмаўляецца ад Бога і хрысціянскіх каштоўнасцяў.

шай зямлі, каб прычыніцца да пабудовы свабоднага і маральнага грамадства.

Няхай дзякуючы таямніцы ўцэлаўлення Бога наша Айчына стане Бэтлеэмам XXI стагоддзя, каб у ёй кожны дзень праз сваю ласку нараджаўся Езуе! Няхай Ён адорыць нас сваім супакоем! Няхай узбагаціць новай надзеяй, якая не толькі ў палітычнай ці эканамічнай свабодзе або ў рэфармах, але перадусім у Богу! Няхай блаславіць нас і вядзе шляхам Евангелія ў шчасліваю будучыню!

Спраўды, Бог уцэлавіўся больш за дзве тысячы гадоў таму і прыйшоў у наш свет. Але Яго ўцэлаўленне працягваецца праз дзейнасць Касцёла, праз нас, праз нашу малітву і працу.

Сутнасць праблемы заключаецца ў «спакусе ўцэлаўлення»; у шакуючым факце таго, што Бог з'яўляецца сярод людзей у чалавечым целе і ў звычайных абставінах.

Калі мы сустракаемся з новымі выклікамі, правамі маральнага рэалізму і змрочных перспектываў у будучыню, то пачынаем адчайвацца перад цяжкай ішоўдзёнага жыцця і не ведаем, як стаць дзейнымі асобамі гісторыі.

Не трэба забывацца пра тое, якія вялікі і пазітыўны ўплыў на гісторыю чалавецтва і яго прагрэс аказала хрысціянства; як шмат яны ўнесла ў развіццё навукі і культуры, цывілізацыі любові і жыцця, гуманізму, абароны міру і сацыяльнай справядлівасці і гэтага далей.

Беларусь, не бойся прыняць Езуса, бо ў Ім наша надзея і шчаслівая будучыня!

Чалавек павінен быць змагачам, але не мог перамагчы; Бог мог перамагчы, але Яму гэта не было патрэбна.

Свет перажывае нябачаны раней крызіс веры. У імя свецкасці завулявана абмяжоўваецца яе публічнае праўдзённае імя, і яна усё часцей зводзіцца да прыватнай сферы.

Праўда ўцэлаўлення Бога заклякае да таго, каб мы сваімі хрысціянскімі жыццямі неслі Хрыста ў наш свет, які мае ў Ім патрэбу. Спраўдана хрысціянскае жыццё — гэта той шлях, па якім чалавек пакліканы ісці за Богам, а не спадзявацца толькі на дасягненні навукі і тэхналогіі або на гараскопы ў надзеі даведацца пра сваю будучыню.

Святкаванне таямніцы ўцэлаўлення Бога Сьня дазваляе нам чарговы раз наблізіцца да прады пра Бога, які хоча быць бліжнім да кожнага з нас, які хоча выратаваць ад вечнай смерці і даць яму новую надзею.

Архіепіскап Тадэвуш Кандрусевіч, Мітрапаліт Мінска-Магілёўскі.

Спецыяльны рэпартаж

Профі

У РЭЖЫМЕ КРУГЛАСУТАЧНАЙ УВАГІ

Міжнародны нагляд

Беларускаму бюро Інтэрпола споўнілася 25 гадоў

Насельніцтва Фрунзенскага раёна сталіцы складае каля 467 тысяч чалавек. Больш, чым у некаторых абласных цэнтрах. Сітуацыя з рознымі правапарушэннямі мяняецца літаральна кожную хвіліну. Быць у курсе гэтай сітуацыі — прамая задача аператыўна-дзяжурнай службы (АДС), якую яшчэ называюць сэрцам РУУС.

Як раскажу мне начальнік АДС УУС адміністрацыі Фрунзенскага раёна падпалкоўнік міліцыі Аляксандр ПЕКАЎ, асноўныя функцыі, якія выконвае яго служба, заключаюцца ў наступным: прыём паступаючых паведамленняў і аператыўнае рэагаванне на іх.

Разшэне прымаць трэба хутка, каб не дапусціць цяжкіх наступстваў. Старшы аператыўны дзяжурны можа выслухаць на месца здарэння альбо групу затрыманых, альбо следча-аператыўную групу, у склад якой уваходзіць старшы следчы, супрацоўнік крмінальнага вышуку, эксперт і міліцыянер-кіроўца. Калі правапарушэнне не настолькі цяжкае, можна паслаць на разгляд участкавага інспектара. Акрамя таго, АДС трымае сувязь з супрацоўнікамі ДАІ, з медыкамі і пажарнымі. А для экстранных выпадкаў існуюць АМАП і вайсковыя часці 5448 і 3214.

Работа аператыўна-дзяжурнай службы ідзе ў кругласутачным рэжыме. На змену ў РУУС заступаюць тры чалавекі: старшы аператыўны дзяжурны, старшы інспектар-дзяжурны і памочнік дзяжурнага. Змена доўжыцца 24 гадзіны. Дазваляюць жанчыну сярэдніх гадоў і нягэрабнага выгляду. Ёю займаецца старшы

17.15. Паступіў званок з офіснага цэнтра. Ахоўнікі заўважылі падазронага чалавека. Ходзіць па паверхах, зазірае ў кожны кабінет. Паводзіць сябе неадэкватна. Ці то наркаман, ці задумвае нядробнае, напрыклад крадзеж.

Андрэй Цвірко прымае званок, запісваючы паведамленне ў журнал, і тут жа звязваецца з участкавым інспектарам, каб той правярў падазронага суб'екта.

17.23. Паведамлілі аб сутыкненні двух легкавых аўтамабіляў. Старшы аператыўны дзяжурны перадае інфармацыю ў ДАІ — гэта здарэнне па іх лініі.

— Да вас паступаюць усё паведамленні?

— Абсалютна ўсе, — адказвае, запяўняючы журнал, Андрэй Анатольевіч. — Усе, што здараецца ў раёне, у першую чаргу сцякаецца сюды. Сёння, дарэчы, абстаноўка на дарогах складаная, званкоў па дарожна-транспартных здарэннях будзе шмат.

17.28. Дастаўляюць жанчыну сярэдніх гадоў і нягэрабнага выгляду. Ёю займаецца старшы

аператыўна-дзяжурнай службы, размешчанай у РУУС — там, дзе ў гэты момант знаходжуся я.

Хлопец, дастаўлены нядаўна, крычыць і грукоча ў дзверы. Але нервы ў супрацоўнікаў моцныя, і яны спакойна працягваюць сваю работу.

Пытаюся ў падпалкоўніка Цвірко, ці бываюць кур'ёзныя выпадкі ў яго службе. Ён усміхаецца і ўспамінае, як аднойчы патэлефанавалі жыхары аднаго дома і паведамлілі, што іх сусед трымае ў сябе ў кватэры... карову. Супрацоўнікі прыехалі па ўказаным адрасе і ўбачылі... не, не карову, а парсыя, якога гадаваў у сябе ў кватэры жыхар. Стала зразумела, адкуль узьняў той пах, на які скардзіліся суседзі.

— Не пазайздросціш вам, — тэлефануюць з любоў нагоды. І на кожны сігнал трэба рэагаваць, пасылаць людзей.

— Такія служба, — адказвае Андрэй Анатольевіч. — Выпадкі бываюць розныя, мы абавязаны разабрацца з усімі без выключэння.

— А гэты затрыманы што здзейсніў? — пытаюся я.

— Зладзіў дэбоз дома, — адказвае Сяргей Лысянкоў. — Дочка патэлефанавалі. Не мог супакоіцца, на участкавага кідаўся. Прышлося выклікаць нарад, везці сюды.

Я вяртаюся ў пакой, дзе прымае паведамленні Андрэй Цвірко. Якраз тэлефануюць з нагоды чарговага аварыі — старшы аператыўны дзяжурны ведаў, аб чым казаў. Ён перадае інфармацыю ў ДАІ, робіць запіс.

Дастаўляюць яшчэ аднаго затрыманага, маладога мужчыну. Ён вельмі п'яны, крычыць і лаецца. Андрэй Анатольевіч тлумачыць, што нарад выклікалі пажылыя бацькі мужчыны. Сяргей Лысянкоў з дапамогай калег змяшчае затрыманага ў камеру. Той стукае кулакамі ў дзверы і нешта патрабуе.

— Які буйны «кліент»!

— Не, гэты яшчэ спакойны, — заўважае Сяргей Васільевіч.

Пад грукат з пакоя для затрыманых работа АДС працягваецца.

18.06. На вуліцы Жудро сутыкненне двух аўтамабіляў.

18.10. Патэлефанавалі не вельмі цярозы чалавек, заявіў аб страце дакументаў.

18.15. Паведамлілі, што на скрыжаванні па вуліцы Кальварыйскай не працуе святлафор.

18.19. На вуліцы Альшэўскага ў кватэры была бойка.

18.23. Дзяўчынка 14 гадоў знайшла партфель. Чакае супрацоўнікаў міліцыі, каб яго аддаць.

18.30. Паведамлілі аб сутыкненні аўтамабіляў.

18.35. Патэлефанавалі хлопца, паведаміў, што не можа знайсці сябра з учарашняга вечара.

Апошняя інфармацыя перадаецца ў гарадскі аддзел міліцыі (ГАМ), на тэрыторыі якога знік чалавек. Усё ў Фрунзенскім раёне тры ГАМы. У кожным маецца сваё АДС, і ўсе яны сінхронна супрацоўнічаюць з цэнтральнай

аператыўна-дзяжурнай службы, складае тэлеграма для далейшай перадачы тым, каму яны адрасаваны. Задача адказная. У АДС акумулююцца звесткі па ўсіх правапарушэннях у раёне. Яны аналізуюцца, маніторыцца і трымаюцца пад пастаянным кантролем супрацоўнікаў службы.

19.42. Знайшоўся зніклы сябар! Але ўсё роўна паслалі нарад, каб правярць дакладнасць інфармацыі і ўстанавіць асобу. Гэта значыць, выслаўлі нарад па факце знікнення чалавека, цяпер — па факце яго знаходкі. Клапотная служба ў міліцыі, карпатлівая і бяспэкая адказная.

19.50. Парушэнне паркоўкі. Інфармацыя перадаецца ў ДАІ.

19.54. Патэлефанавалі суседзі: сядзелка ў бабурцы прывяла на кватэру кампанію. Просьба разабрацца. Ужо разумо: будзе накіраваны ўчастковы інспектар. Так і ёсць.

19.57. Скандаліць п'яны бацька сямейства. Паслалі нарад прыняць меры.

— Вызначальнае, — папраўляе Аляксей Ігаравіч. — Усе перамовы, дзелавыя перапіскі вядуцца, як правіла, на адной з афіцыйных моў Інтэрпола. І вядома, супрацоўнік нашага бюро павінен валодаць замежнай мовай ў дастатковай ступені. Перакладчыка на кожны выпадак у нас няма, а работа чакаць не будзе. Акрамя таго, існуюць камандзіроўкі за мяжу, дзе веданне мовы проста неабходна.

— Як вышы магчымасці прымяняюцца на практыцы?

— Нашы інфармацыйныя магчымасці набываюць асабліва актуальнасць пры правядзенні буйных масавых мерапрыемстваў. Чатыры гады таму быў чэмпіянат свету па хакеі, а зараз мы будзем прымаць ІІ Еўрапейскія гульні. Акрамя нашага ведамства, мы аказваем садапейнічанне калегам з іншых праваахоўных органаў з тым, каб у нашу краіну не прыйшлі людзі з сумнеўнымі мінулым, альбо канкрэтна злучаныя з тымі, каго мы праходзім, мы неадкладна інфармуем калег для таго, каб яны прынялі адпаведныя контрмеры па недапушчэнні злучаных элементаў. Ці, напрыклад, мы ведаем, што да нас сядзе група фанатаў з мэтай парушэння грамадскага парадку. Яны яшчэ не дадуць да мяжы, а нашы кампетэнтныя органы будуць праінфармаваны. Гасцей возьмуць пад назіранне і будуць іх належным чынам суправаджаць, каб не дапусціць магчымых эксцэсаў.

— Як чынам вы атрымліваеце гэтыя звесткі?

— Інфармацыя можа паступаць як з дзеючых інфармацыйных сістэм, так і ў выглядзе паведамлення ад нашых замежных партнёраў.

Пачатак дзевятай. Прыехаў канвой, забраў жанчыну, якую затрымалі за падазрэнне ў дзяжы. Сяргей Лысянкоў перадаў канвою справядзальныя дакументы, правёў усё неабходныя працэдуркі — гэта яго прамыя абавязкі.

Па злучыствах затрыманых везуць альбо ў СІЗА (следчы ізалятар), альбо ў ІЧУ (ізалятар часовага ўтрымання). Па адміністрацыйных праступках могуць даставіць у ЦПП (цэнтр ізаляцыйна-правапарушальніцкай). Знаходзіцца ў АДС затрыманыя могуць не больш за 12 гадзін. Таму надоўга тут не застаюцца.

Палова дзевятай вечара. На пулт старшага аператыўнага дзяжурнага працягваюць паступаць званкі. Ён гэтак жа спакойна, як і раней, прымае іх, адказвае, робіць адпаведныя распараджэнні, запісвае інфармацыю ў журнал.

Мы цёпла развіталіся з супрацоўнікамі, я сышоў. На сёння маё дзяжурства было скончана. А яны засталіся, на усю доўгую ноч, робяць сваю непрыкметную, але складаную і важную справу — ахоўваюць спакой нашых грамадзян. І я пераканаўся асабіста: гэта справа ў надзейных і ўпэўненых руках.

Фота Андрэя САЗОНАВА.

Вывучаю сітуацыю знутры: слухаю размовы, паведамленні па радыё. Спачатку здаецца, што разабрацца тут немагчыма. Але паступова, з дапамогай дзяжурных, я пачынаю ўнікаць у сітуацыю, адзначаючы службовыя функцыі кожнага і нават вясці размову са старшым аператыўным дзяжурным, падпалкоўнікам міліцыі Андрэем Цвірко. І адначасова, як і належаць журналісту, рабіць запісы ў блакноце, якія хоць бы часткова адлюстроўваюць тое, што адбываецца ў аператыўна-дзяжурнай службе.

Інспектар-дзяжурны маёр міліцыі Сяргей Лысянкоў. Ён правёў дагляд затрыманы і змясціў яе ў камеру.

— За што яе ў камеру? — спытаў я Сяргея Лысянкова.

— Не камера, а пакой для затрыманых, — папраўляе мяне старшы інспектар-дзяжурны. — Яна падазраецца ў здзяйсненні крадзяжу ў кватэры сваёй знаёмай. Дарчы, у мінулым яна ўжо была судзіма.

Мно з Сяргеем Васільевічам знаходзімся ў калідоры, куды выходзяць дзверы шасці пакояў для затрыманых. Два з іх праз-

У тэму

Паведамленне лжывае — адказнасць рэальная

Аператыўна-дзяжурная служба нясе велізарную нагрузку. Ад насельніцтва прымаюцца літаральна ўсе званкі, і на кожны з іх вынікае пэўнае дзеянне.

А колькі такіх званкоў паступае ўсёго? Наколькі яны ўсе значныя? Ці такія бясрыўдныя бываюць ілжывыя выклікі?

Па словах намесніка начальніка УАДС МУС палкоўніка міліцыі Дзяніса ШУКІСА, за 11 месяцаў 2018 года ў аператыўна-дзяжурнай службе УУС паступіла больш за 1,5 мільёна заяў і паведамленняў.

— Не па кампетэнцыі міліцыі паступае каля 10 працэнтаў паведамленняў, — кажа Дзяніс Сяргеевіч. — Напрыклад, не працуе святлафор (перадаём інфармацыю ў СМЭП), адкрытыя люкі — перадаём інфармацыю ў службу 115.

У буйных населеных пунктах найбольш часта паступаюць паведамленні па лініі ДАІ (ДТЗ, парушэнні правілаў паркоўкі і стаянкі), асабліва ў час пік. У летні перыяд у населеных пунктах паступае больш аб тым, што ў двары кампаніі распіваюць спіртное, шумяць, гучна слухаюць музыку, тады як у змовы яны здараюцца радзей.

Заведама лжывае паведамленне аб падрыхтоўцы выбуху, падпале ці іншых дзеяннях, якія ствараюць небя-

спеку для жыцця і здароўя людзей, спрадэжае страх, нервонасць і сацыяльнае напружанасць. У сувязі з пошукамі і магчымым абсяшходжаннем выбуховых, хімічных і іншых рэчываў адцягваюцца вялікія сілы і сродкі падраздзяленняў і службыў МУС, МНС, а таксама органы ўлады і кіравання. Такія паведамленні дэстабілізуюць абстаноўку ў рэгіёнах, цягнуць парушэнне рытму працы прадпрыемстваў, устаноў, службаў жыццезабеспячэння, нярэдка выклікаюць неабходнасць эвакуацыі рабочых, служачых, навучэнцаў, насельніцтва з жылых памяшканняў, якія знаходзяцца побач.

Як правіла, у злучыцца дамінуюць матывы помсты альбо хуліганскага матывы. Таксама на «подзвіг» штурхае элементарнае глупства, алкаголь, розныя парашэнні псіхічнага здароўя. Мэтамі заведама лжывага паведамлення аб небяспецы ў асноўным з'яўляюцца: зрыў масавых мерапрыемстваў; спыненне работы устаноў і прадпрыемстваў; дастаўленне клопатаў асобам, з якімі вiнаватыя знаходзяцца ў непрыязных адносінах; зрыў вучэбна-выхаваўчага працэсу ў навучальных установах.

У аператыўна-дзяжурнай службе органаў унутраных спраў паступаюць званкі аб мініраванні вакзалаў, навучальных устаноў, адміністрацыйных будынкаў, жылых дамоў і іншых месцаў грамадскага карыстання.

Усяго сёлета за 11 месяцаў зарэгістравана 19 ілжывых паведамленняў аб небяспецы: у Мінску — 7, у Мінскай вобласці — 3, у Брэсце — 2, у Гродне — 2, у Гомельскай вобласці — 1, у Магілёўскай вобласці — 1, у Віцебскай вобласці — 3.

Толькі за мінулы перыяд бягучага года па артыкуле 340 Крымінальнага кодэкса Рэспублікі Беларусь (заведама лжывае паведамленне аб небяспецы) прыцягнутыя да адказнасці 15 чалавек, не лічачы людзей, да якіх ужыты прымусовыя меры бяспекі і лячэння. Адказнасць за такую правіну надыходзіць з 14 гадоў і прадугледжвае пакаранне ў выглядзе штрафу, арышту, абмежавання волі на тэрмін да трох гадоў або пазбаўлення волі на тэрмін да пяці гадоў.

Неабходна падкрэсліць, што за дзіцячыя свавольствы распісваюцца дарослыя. Калі падлетку, які паведаміў аб ілжывым мініраванні, не споўнілася 14 гадоў, надыходзіць адміністрацыйная адказнасць бацькоў, а самога «жартуніка» ставяць на ўлік у інспекцыю па справах непаўналетніх. Зараз органы ўнутраных спраў аснашчаны цэлым комплексам тэхнічных сродкаў, якія дазваляюць у самыя кароткія тэрміны ўстанавіць асобу, якая здзейсніла лжывае паведамленне аб небяспецы, і прыцягнуць яе да ўстаноўленай законам адказнасці. Практыка паказвае, што раскрывальнасць правапарушэння — каля 87,5 працэнта.

Таму перш чым «пажартаваць», заўсёды неабходна памятаць аб немінучых наступствах і дакладна ведаць мяжу, за якой ужо будзе не да жарту.

Як раскажу намеснік начальніка Нацыянальнага цэнтральнага бюро (НЦБ) Інтэрпола падпалкоўнік міліцыі Аляксей ВЕРШАЛЬ, прыняцце нашай краіны ў члены міжнароднай арганізацыі крмінальнай паліцыі — Інтэрпол — адбылося на сесіі Генеральнай Асамблеі 4 кастрычніка 1993 года. А ўжо 10 снежня загадам МУС было створана НЦБ Інтэрпола ў Рэспубліцы Беларусь.

— Аляксей Ігаравіч, якія задачы стаяць перад вашым падраздзяленнем?

— Такіх задач некалькі. Перш за ўсё гэта назвапашванне, аналіз, апрацоўка і абмен інфармацыяй аб міжнароднай злачыннасці. Намі ажыццяўляецца перадача адпаведным ведамствам краіны запяўты, якія накіроўваюць органы паліцыі іншых дзяржаў. Таксама каардынуем вядзенне міжнароднага вышуку злачынцаў, іх затрыманне і перадачу боку, які запяўтвае.

— З кім супрацоўнічае бюро Інтэрпола?

— Унутры краіны мы падтрымліваем сувязь з рознымі ведамствамі, такімі як суд, пракуратура, следчыя органы, банкі, мытня, памежная служба і органы фінансавых расследаванняў. І натуральна, мы цесна працуем з НЦБ іншых краін і Генеральным сакратарыятам Інтэрпола.

— Скажыце, адкуль да вас прыходзяць новыя супрацоўнікі? З міліцыі ці гэта могуць быць асобы грамадзянскіх спецыяльнасцяў?

— Ёсць і з міліцыі, але неабавязкова. Як правіла, у бюро патрабуюцца людзі з веданнем моў, з добрай юрыдычнай і тэхнічнай падрыхтоўкай. Таму ў нас працуюць выпускнікі ВНУ з лінгвістычнай адукацыяй або, напрыклад, з факультэта міжнародных адносін БДУ. Але ў апошнія гады спецыяльна для нашага бюро падрыхтоўкай кадраў занялася Акадэмія МУС. Некаторыя яе выпускнікі прыйшлі да нас, і мы вельмі задаволены ўзроўнем іх падрыхтоўкі.

— Веданне моў мае вырашальнае значэнне?

— Вызначальнае, — папраўляе Аляксей Ігаравіч. — Усе перамовы, дзелавыя перапіскі вядуцца, як правіла, на адной з афіцыйных моў Інтэрпола. І вядома, супрацоўнік нашага бюро павінен валодаць замежнай мовай ў дастатковай ступені. Перакладчыка на кожны выпадак у нас няма, а работа чакаць не будзе. Акрамя таго, існуюць камандзіроўкі за мяжу, дзе веданне мовы проста неабходна.

— Вы яшчэ гадвалі тэхнічную падрыхтоўку. Што мелі на ўвазе?

— Работа бюро заснавана перш за ўсё на арганізацыі інфармацыйнага ўзаемадзеяння. Тут выкарыстоўваецца вельмі шырокі масіў розных банкаў даных Інтэрпола і нашага міністэрства. Для іх стабільнага функцыянавання і развіцця неабходны спецыялісты з тэхнічнымі ведамі. Ідзе XXI стагоддзе, ІТ-тэхналогіі развіваюцца сямімільённымі крокамі, і мы, вядома, не можам адставаць ад тых тэндэнцый, якія назіраюцца ў свеце.

— Як вашы магчымасці прымяняюцца на практыцы?

— Нашы інфармацыйныя магчымасці набываюць асабліва актуальнасць пры правядзенні буйных масавых мерапрыемстваў. Чатыры гады таму быў чэмпіянат свету па хакеі, а зараз мы будзем прымаць ІІ Еўрапейскія гульні. Акрамя нашага ведамства, мы аказваем садапейнічанне калегам з іншых праваахоўных органаў з тым, каб у нашу краіну не прыйшлі людзі з сумнеўнымі мінулым, альбо канкрэтна злучаныя з тымі, каго мы праходзім, мы неадкладна інфармуем калег для таго, каб яны прынялі адпаведныя контрмеры па недапушчэнні злучаных элементаў. Ці, напрыклад, мы ведаем, што да нас сядзе група фанатаў з мэтай парушэння грамадскага парадку. Яны яшчэ не дадуць да мяжы, а нашы кампетэнтныя органы будуць праінфармаваны. Гасцей возьмуць пад назіранне і будуць іх належным чынам суправаджаць, каб не дапусціць магчымых эксцэсаў.

— Як чынам вы атрымліваеце гэтыя звесткі?

— Інфармацыя можа паступаць як з дзеючых інфармацыйных сістэм, так і ў выглядзе паведамлення ад нашых замежных партнёраў.

— Што датычыцца ўзаемадзеяння. У Інтэрпол уваходзяць 194 дзяржавы. Наколькі лёгка супрацоўнічаць з кожнай з іх?

— Усё залежыць ад нацыянальнага заканадаўства той ці іншай дзяржавы, ад асаблівасцяў менталітэту, нават ад мясцовых звычаяў. Напрыклад, з еўрапейскімі краінамі ў нас вельмі дакладнае ўзаемадзеянне. А калі браць некаторыя дзяржавы Блізкага Усходу, Афрыкі ці, скажам, Індыю з яе амаль паўтарымільярдым насельніцтвам, то часам разшэне некаторых пытанняў ажыццяўляецца не так хутка, як хацелася б. Але ўсё роўна работа ідзе даволі паспяхова.

— Адным з галоўных кірункаў дзейнасці вашага бюро з'яўляецца міжнародны вышук злачынцаў і асоб, зніклых без вестак...

— За час існавання бюро ў вышук па лініі Інтэрпола з мэтай выдачы абвешчана больш за 1500 злачынцаў. Устаноўлена на тэрыторыі замежных дзяржаў каля 850 асоб, якія адшукваюцца. Геаграфія краін, дзе хаваліся злачынцы, досыць шырокая: Аўстралія, Тайланд, Ізраіль, Аргенціна, Парагвай, Ангола, Егіпет і многія іншыя, уключаючы краіны Еўропы.

— Таксама вы займаецеся экстрадыцыйнай злучыццай?

— Пры непасрэдным удзеле нашых супрацоўнікаў на тэрыторыі Беларусі для прыцягнення да крмінальнай адказнасці адканваіравана больш за 100 асоб, якія адшукваліся па лініі Інтэрпола. У сваю чаргу, па хадайніцтве замежных дзяржаў нашай краінай для ажыццяўлення крмінальнага пераследавання выдадзена каля 110 замежных грамадзян і асоб без грамадзянства.

— А што можае сказаць пра тых, хто прапаў без вестак?

— Кіраўніцтва МУС удзяляе асабліва ўвагу пошуку такіх асоб. Беларускаму бюро Інтэрпола абвешчана каля 700 злачынцаў без вестак. Устаноўлена месцазнаходжанне каля 170 асоб на тэрыторыі іншых дзяржаў. Ёсць і іншы аспект гэтай работы. Улічваючы тое, што тысячы чалавечых астанкаў па ўсім свеце да гэтага часу не ідэнтыфікаваныя, у значнай колькасці краін — членаў Інтэрпола створаны базы даных, якія ўключаюць ДНК-профілі неўстаноўленых трупам і ДНК-профілі блізкіх сваякоў зніклых без вестак людзей. Дзякуючы гэтым атрымліваецца ідэнтыфікаваць сотні загінулых людзей, якія лічацца на працягу многіх гадоў зніклымі без вестак, а іх сваякі атрымліваюць магчымасць пахаваць блізкіх у адпаведнасці са сваімі традыцыямі.

— У якіх кірунках вы працуеце яшчэ?

— З 2004 года наша краіна з'яўляецца ўдзельнікам праекта Інтэрпола пад назвай «Міленіум». Мэтай яго з'яўляецца збор, аналіз і абмен інфармацыяй аб лідарах злачынчых арганізацый — так званых «злгодзеях у законе». У рамках гэтага праекта ажыццяўляецца непасрэднае ўзаемадзеянне паміж органами паліцыі, што дапамагае паспяхова спыніць праікненне замежнай арганізаванай злачыннасці на нашу тэрыторыю.

У цэлым трэба сказаць, што НЦБ Інтэрпола ў Рэспубліцы Беларусь з'яўляецца правераным і дзейным механізмам міждзяржаўнага ўзаемадзеяння ў сферы барацьбы са злачыннасцю.

На слыху

КРОПКА Ў СПРАВЕ АБ ПАПРАШАЙКАХ

У Магілёве вынеслі прысуд 25-гадоваму ўраджэнцу Рэчыцкага раёна, які прымушаў людзей жабраваць.

Тры гады пазбаўлення волі з адбыццём пакарання ў папраўчай калоніі ва ўмовах агульнага рэжыму і 300 гадоў велічын — такі прысуд вынесены абвінавачанаму за яго злачынныя дзеянні.

«Звязда» да гэтай крмінальнай справы звярталася яшчэ падчас яе расследавання. Па версіі следства, падполны бізнес быў наладжаны на поўную сілу. Пад уплыў зламаныя траплялі псіхалагічна залежныя людзі, бязвольныя, якія нічым не займаліся, жылі часовамі заробкамі. Мужчына прапаноўваў ім разавую работу па рамоне кватэр, а на самай справе прымушаў займацца жабрацтвам. Паднявольныя папрашайнічкі ў Магілёве, Гомелі, Барысаве, Мінску і нават Маскве. Гаспадар забяспечваў іх неабходным інвентаром — інвальных крэсламі, адпаведным адзеннем. Агульная выручка за дзень складала часам каля 100 рублёў, але «работодаўца» забіраў гэтыя грошы сабе, а «работнікам» плаціў па мінімуме. Са студзеня 2017 года да красавіка 2018-га мужчына на незаконных дзеяннях зарабіў 47 тысяч рублёў. Ад яго дзеянняў пацярпелі дзевяць чалавек, большасць з якіх жанчыны ва ўзросце да 35 гадоў. Сувязь са светам яны не гублялі, маглі нават выйсці ў інтэрнет. Але, каб з'ездзіць да родных, ім трэба было прасіць дазволу і грошай у гаспадара. Крмінальная справа была распачатая пасля таго, як адна з пацярпелых звярнулася ў міліцыю. Яна заявіла, што мужчына патрабуе за яе свабоду тысячы долараў.

Нэллі ЗІГУЛЯ.

Матэрыялы падрыхтаваў Сяргей КУЛАКОВ.

За кадрам

НІЧОГА АСАБІСТАГА...

Кіраўнік АНТ Марат МАРКАЎ — пра рэйтынгі, «лічбу» і журналісцкае нахабства

Крыху больш як год таму адбыўся маштабны рэбрэндынг АНТ. Яго канал правёў па ўсіх кірунках — ад лагатыпа да тэхнічнага перааснашчэння, запуску новых праектаў і адкрыцця мадэрнізаваных або цалкам новых студый. Да добрага прызвычайваецца хутка, і на сёння ўжо здаецца, быццам так было заўжды — мала хто прыгадае нават, што на вяшчанне ў фармаце HD-канал перайшоў толькі сёлета ў лістападзе. Але гэта вонкавы бок, які мы бачым на экране. Як выглядаў працэс перамены знутры і якім АНТ будзе заўтра, «Звязда» распялата старшыню праўлення ЗАТ «Другі нацыянальны тэлеканал» Марата МАРКАВА.

— Лічба цалкам зразумелая, бо забавляльныя праекты — справа вельмі дарагая і доўгая. Цалкам так. А паколькі мы навучыліся лічыць грошы, і практычна адзінай крыніцай на развіццё кантэнту з'яўляюцца ўласныя сродкі канала, то ў вытворчасці прытрымліваемся галоўнага правіла: не рабіць праекты дзеля праектаў. АНТ здзімае і будзе здзімаць праграмы, якія акупляюцца, — за кошт рэкламы, партнёрства з бізнес-структурамі і г. д. На сёння ўсё нашы праекты як мінімум рэнтабельныя.

Штосьці больш цікавае
— Вяртаючыся да названай лічбы расійскага і ўласнага кантэнту, атрымліваецца, што новаўвядзенне ў законе аб СМІ, якое зацярджае мінімальную планку для тэлеканалаў у 30% уласнага прадукту, вас ніякім чынам не закранула?

— Яно нас датычыцца, скажам так, для інфармацыі, бо ўжо даўно мы мае больш за трэцю частку ўласнага кантэнту і будзем яго нарошчваць. Але тут важна знайсці баланс. На сёння той аб'ём платфармы, які мы выкарыстоўваем, на мой погляд, аптымальны. Захоўваецца адзін расійскі трыпс навін — проста для таго, каб трымаць

лага года зрабілі ўжо многа вялікіх крокаў (я неадрама сказаў, мо, і за надта многа), а аўдыторыя інтуітыўна чакае ўсё новых і новых. Тым не менш, вядома кітайскай прымаўкі, галоўнае — не спыняцца.

— Апошнім часам эксперты гавораць пра ўсё большую лічбавізацыю медыя. АНТ прысутнічае ў сацыяльных сетках, мае ўласнае інтэрнет-тэлебачанне ont.by, якое адрозніваецца ад эфірнага і прадстаўляе мікс найлепшых праграм за ўсё мінулае гады, нарэшце, ваш афіцыйны YouTube-канал першым сярод беларускіх СМІ яшчэ ў пачатку года набраў больш за 100 мільёнаў праглядаў. Якой бачыце далейшую работу ў гэтым сегменце?

— Гэта адна з галоўных задач на наступны год. Расставіўшы асноўныя ключавыя акцэнты сёлета, мы завяршам мадэрнізацыю канала і будзем развіваць яго ўжо не кардынальна, а паступова. Затое засяродзімся менавіта на развіцці ў інтэрнэце, каб прыцягнуць новую аўдыторыю. У тых момантах, якія вы назвалі, напэўна, мы выглядаем лепш у параўнанні з іншымі тэлеканаламі, але ўсё ж гэта толькі зыходны пункт. Бо такіх вынікаў мы дасягнулі наяўнымі сіламі, не прыцягваючы дадатковых рэсурсаў і не павялічваючы штат. А вось налетэ колькасць людзей, якія займаюцца развіццём АНТ ў інтэрнэце, сапраўды павялічыцца, прычым стаўку зробім на прафесіяналаў, якія разумеюць тэхналогіі і працэсы, што адбываюцца ў інтэрнэце-асяроддзі. Бо гэта пытанне не толькі іміджу, але і фінансаў: прыцягваючы дадатковую аўдыторыю, мы павялічваем манетызацыю канала. Натуральна, мы разумеем, што паступова прывабнасць навізны аслабе: ужо сёння трэндзі, якія мы бачым у ЗША і краінах Еўропы, сведчаць, што традыцыйны глядач нікуды не прапаў, і людзі, і рэкламныя сродкі вяртаюцца да тэлебачання. Тым не менш маладзёжнаму аўдыторыю, якая «жыве» пераважна ў інтэрнэце, страціць не хочацца, і для нас гэта адна з прыярытэтных задач на 2019 год.

Прафесіяналізм у трэндзе
— Гледачы заўважылі, як абнавілася не толькі праграма вяшчання, але і каманда АНТ, колькі ў ёй новых людзей. Не так даўно вы былі ў аўтарскай праграме ў кіраўніка холдынга «СБ — Беларусь сёння» Дзмітрыя Жука, якім мусіць быць ідэальны газетчык. Адрасую цяпер гэта пытанне да вас: назавіце тры якасці ідэальнага тэлевізійніка, які робіць цікавае, якаснае ТБ?

— Як паказала практыка, глыбокі журналісты выходзяць з тых, хто мае, акрамя журналісцкай, яшчэ нейкую адудкую, глыбока разбіраецца ў пэўнай сферы. Для мяне важна, каб чалавек быў прафесіяналам, які спецыялізуецца на адной, а лепш на некалькіх тэмах і можа адказаць на любое нечаканае пытанне з гэтай сферы. Другі момант, у якім я згодны з Дзмітрыем Алксандравічам, — мусіць быць такое добрае журналісцкае нахабства. Бо чалавек, які гаворыць нешта з экрану, павінен быць перакананым, а значыць, упэўненым у кожным сваім слове, каб глядач яму таксама паверыў. І, напэўна, трэці момант, які я лічу важным, — прыстойнасць — у шырокім сэнсе слова. Каб журналіст быў гатовы падставіць плячо свайму калегу, а не падставіць, напрыклад, суразмоўніка, выдаючы ў эфір неправераныя звесткі, каб не ішоў па галова, а ўмеў працаваць у камандзе, бо кумулятыўны эфект заўжды больш моцны і цікавы, чым праца аднаго чалавека. Вось гэтыя якасці ў нашай прафесіі надзвычай важныя.

— Ваш аўтарскі праект «Маркаў. Нічога асабістага» ў фармаце вялікага інтэр'ю анансавалі яшчэ вясной, а ў эфір ён выйшаў у канцы восені. Чаму?

— Па-першае, вялікая частка людзей, і я ў тым ліку, была занята ў вырашэнні іншых пытанняў — мадэрнізацыя канала, падрыхтоўка да пераходу на HD-вяшчанне. Па-другое, мне як аўтару і вядучаму было важна самому зразумець, што мы гатовы да праграмы як псіхалагічна, так і арганізацыйна. Можна сказаць, што праект «даспяваў» патрэбны час. Ёсць яшчэ трэцяя прычына, якая была, ёсць і будзе заўжды. Мне вельмі хочацца данесці да людзей, што знаходзяцца на кіруючых пасадах, якія дасягнулі чагосьці ў жыцці, што не трэба баяцца экрана. Калі ты прафесіянал у сваёй сферы, табе заўжды ёсць што сказаць, а ўжо цуды мантажу дазваляць згладзіць любыя шурпатацы.

— Няўжо нехта з патэнцыйных суразмоўнікаў адмаўляўся ад інтэр'ю?

— Скажу так: з тых, хто быў у эфіры, нікога ўгаворваць не давялося, хіба толькі ўздваецца пытанне занятасці, паколькі людзі ўсё сур'ёзныя і надзвычай занятыя, нават той жа Дзмітрый Малайкі.

— Дарчы, пра Малайку. Праграма з яго ўдзелам атрымаецца, на мой погляд, самай «асабістай» з усіх, насуперак назве, і самай нечаканай: як спявак, няхай і вельмі вядомы, трапіў у адзін шэраг з дзяржаўнымі людзьмі?

— Задача праграмы якая ў тым, каб паказаць цікавыя людзей абсалютна з любых сфер дзейнасці. І гэта не абавязкова кіраўнікі пэўных структур і арганізацый, могуць быць нават шаравыя супрацоўнікі, але з тымі паглядамі і пазіцыямі, якія цікавыя для вялікага кола аўдыторыі. Важна не проста «злавіць хайп» у дачыненні канкрэтнага героя, асабліва калі ён публічная асоба, а паказаць яго погляды і іх трансфармацыю ў часе. Для некага гэта можа стаць арыенцірам у важных жыццёвых пытаннях, як, скажам, пытанне сурагатага мацірства, якое мы абмяркоўвалі з Дзмітрыем Малайківым, альбо работа з моладдзю і іншыя сур'ёзныя жыццёвыя рэчы... Таму падобныя героі будучы з'яўляцца надалей. І рэйтынг ад праграмы да праграмы пацвярджаюць, што глядацкая цікавасць расце, — свежыя даныя параўнальныя з рэйтынгамі сярняля і навін, так што пастараемся не зніжаць планку. Хочацца не «драбіць» у плане выбару герояў — як кажуць, залікова абавязвае.

Гутарыла Вікторыя ЦЕЛЯШУК.

— Марат Сяргеевіч, на погляд чалавека, які дакладна ведае маштаб праведзеных работ, — вы задаволены вынікам?

— Па шычарасці, калі б паўтара года таму хтосьці сказаў, што мы асіміліруем такі капасальны аб'ём работ, я ніколі не паверыў бы. Напэўна, зроблена нават занадта многа, якім бы неадарэччым не падалося такое азначэнне. Хоць чэжжа ацэньваць сябе самога, і мне, безумоўна, хацелася б, каб гэтую ацэнку са свайго боку далі гледачы. Сёння можна гаварыць аб тым, што ўсе перамены і абнаўленні на тэлеканале (і гэта я не бяру нябачны бок, тую ўнутраную «кухню», якая сапраўды ініцыявала працэсы), далі плён: мы з'яўляемся першымі па ахове аўдыторыі ў краіне, і доля глядзення паступова прырастае. Значыць, нашу працу заўважылі і гледачы.

Задача з усімі вядомымі

— Складваецца ўражанне, што з вашымі прыходам АНТ узяў кірунак у бок інфармацыйных жанраў: з'явілася больш навін, інфармацыйна-аналітычных праграм, спецыяльных рэпартажаў. Але пры гэтым захоўваюцца і «брэндавыя» праекты каналаў і забавляльны фармат: я маю на ўвазе і «Міс Беларусь», і «Талент краіны», і «Песню года Беларусь»...

— Рэч у тым, што сама арганізацыя канала ставіць нам пэўныя умовы: не сакрэт, што на сёння АНТ — мікс з інфармацыйна-палітычнага складніка, у асноўным ён беларускі, і самых рэйтынгавых, цікавых забавляльных праектаў расійскага Першага канала. Але дэбят у дэталах: на-

Прачытай — перадай другому Сумесны праект газеты «Звязда» і Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі

СЛОВЫ, ЯКІЯ СТРАЛЯЛІ

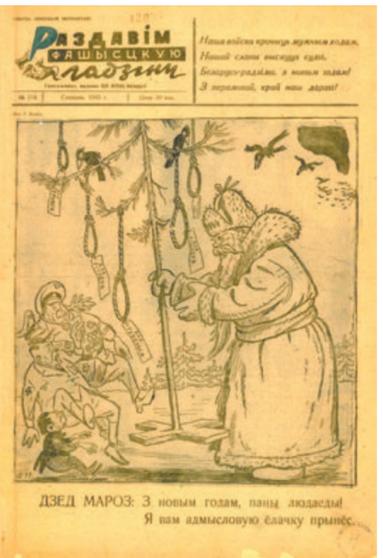
Беларускія паэты і пісьменнікі — у падпольным і партызанскім друку

УЛЁТКІ, плакаты, паведамленні Саўінфармбюро, падпольныя газеты знаходзілі сваіх чытачоў па ўсёй акупаванай Беларусі, нягледзячы ні на якія захады гітлераўскіх улад, часта літаральна ў іх пад носам. Працавала ў гэтай інфармацыйнай вайне абсалютна ўсё: свежыя зводкі з фронту, красамоўныя лічбы партызанскіх аперацый, хвосцікі карыкуратуры. Але не менш за ўздзеянне на чытачоў аказвалі і літаратурныя творы. Разуменячы сілу слова, практычна ўсе вядомыя беларускія паэты і пісьменнікі бралі самы непасрэдны ўдзел у падпольным друку, іх праціны і вершаваныя радкі, трапляючы ў самае сэрца, уздымалі суайчыннікаў на барацьбу з фашыстамі ніякімі не горш за прапагандысцкія прамовы з трыбуны народных мітынгаў, а асабліва трапныя рыфмы і вобразы перадукоўваліся шмат разоў у розных выданнях.

Многія з іх сталі ваеннымі карэспандэнтамі — як падлічылі гісторыкі, на фронце і ў партызанскіх атрадах знаходзілася больш за тысячы савецкіх пісьменнікаў, 417 з якіх загінулі. На баявых участках апынуліся і беларускія літаратары — з розных франтоў не вярнуліся Аляксей Жаўрук, Змітрок Асташка, Мікола Сурначоў, Аляксей Коршак, Леанід Гаўрылаў і многія, многія іншыя...

«Гомель штодзённа бамбэць фашысты, трэба выдаваць чарговы нумар, і я забываю пра бомбы», — пісаў адказны сакратар агітплагата «Раздавім фашысцкую гадзіну» паэт Анатоль Астрэйка. Сатырычнае выданне, якое ў час Вялікай Айчыннай вайны стала без перабольшання мастацкай і літаратурнай з'явай, пачало выходзіць ужо ў ліпені 1941-га і працягвала да мая 1945 года: спачатку ў Гомелі, потым у Маскве, у друкарні газеты «Известия», а з пачаткам вызвалення Беларусі — у Навабеліцы і зноў у Гомелі. Чытачы знаходзілі тут творы Янкі Купалы, Якуба Коласа, Кузьмы Чорнага, Кандрата Крапівы, які з 1943 года стаў рэдактарам выдання, Пятруся Броўкі, Васіля Віці і многіх іншых беларускіх паэтаў і пісьменнікаў, а таксама мастакоў. Толькі за ліпень было надрукавана 13 нумароў агітплагата, цягам года ўбачылі свет каля трох дзясяткаў нумароў, а ў красавіку 1945-га агульная колькасць выпуску перасягнула лічбу 140!

Вось урывак з верша Пятруся Броўкі, што быў змешчаны ў другім нумары газеты-плагата і без усяякіх «але» прадказваў немінучы зыход вайны:

Дзед Марос: з новым годам, паня людазі! Я вам адмаласловау блачку прынес.

У лютым 1942 года ЦК КП(б)Б мабілізаваў беларускіх журналістаў і пісьменнікаў для выдання газет на роднай мове, дзеля чаго быў сфарміраваны асобны шэраг друкарня на чале з журналістам, літаратарам Міколам Вішнеўскім (да вайны ён, дарэчы, працаваў у «Звяздзе»), а потым у вільскай абласной «Сялянскай газеце». Гэтая друкарня ў сакавіку — лістападзе 1942-га выдавала на Калінінскім фронце газету «За свабодную Беларусь» і сатырычны лісток «Партызанская дубінка».

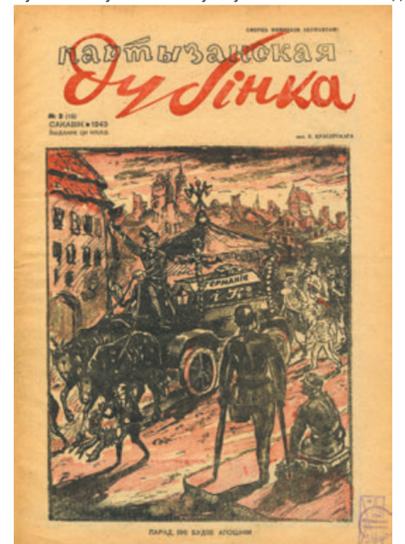
Таксама ў 1942-м у Маскве «Дзяржлітвыдат» выпусціў у свет зборнік «За Советскую Беларусь!» з творами Янкі Купалы, Якуба Коласа, Міхаса Лынькова, Пятруся Броўкі, Пімена Панчанкі, Кузьмы Чорнага, Аркадзя Куляшова, Максіма Танка, Кандрата Крапівы, Пятра Глебкі, Эдзі Агняцвет, Анатоль Астрэйкі і іншых.

Казанню, куды быў эвакуіраваны Саюз пісьменнікаў. Тут паэт жыў з лістапада 1941 да чэрвеня 1942 года, слухаў зводкі з фронту, перажываў, што ён так далёка ад Беларусі, а яшчэ шмат пісаў, як патрыятычныя вершы, так і публіцыстыку — артыкулы, заклікі да землякоў і ўсіх савецкіх людзей.

«Патомкі вялікіх салдат Суворова, патомкі народных палкоў Хмяльніцкага, патомкі бясстрашных паўстанцаў Каліноўскага, абараняйце сваю зямлю, змагайцеся так, як змагаліся вашы продкі, ніякай літасці ворагу!» — піша народны паэт у артыкуле «Паднялася Беларусь» («Красный флот», 22 ліпеня 1941 года). І гэта слова знаходзіла ў адрасатаў самы жывы і гарачы водгук. Нездарма невядомы слухач напісаў на радыёстанцыю «Савецкая Беларусь» аб магутным уздзеянні гэтай публіцыстыкі, якая «поплетч з самаю рознаю зброяй... як жывы светач, як магучы асілак, які ва ўсім сваім жыцці бачыць перамогу, цвёрда верыць у яе, запальвае упэўненасць, веру ў яе ўсіх, хто да яе датыкаецца, хто яе адчувае поплетч, як таварыша». Акрамя вершаў і артыкулаў, Купала піша брашуру «Народ-мцівец», якую самалётамі даставілі на акупаваную тэрыторыю Беларусі. Асобнымі ўлёткамі былі надрукаваныя артыкулы паэта «Не будзе беларус рабом нямецкіх баронаў», «Кліч да беларускага народа!», знакаміты верш-заклік «Беларускім партызанам».

Якуб Колас з жніўня 1942-га да 1 лістапада 1943-га жыў у Ташкенце, куды была пераведзена Акадэмія навук БССР, і актыўна супрацоўнічаў у гэты час з газетамі «Правда Востока», «Кзыл Узбекистан», «Фрунзевец». «Я ганаруся ўсведкамленнем таго, што і я ўнёс сваю сіцілную лепту на справу абароны Радзімы, супрацоўнічаючы ў «Фрунзевец». Няхай жа наша газетнае слова і слова мастака-пісьменніка боць, як востры меч, як трапная куля снайперска-чырвоармейца, двуногіх фашысцкіх вяроч...» — пісаў Колас у адным з артыкулаў летам 1943 года. Усяго ж за гэты перыяд у названых газетах выйшла каля сотні вершаў, апаўданаў і артыкулаў беларускага пэнара. Многія з іх даходзілі нават у дрымуця партызанскія лясы — з дапамогай радыёстанцыі «Савецкая Беларусь», на якой прагучалі артыкулы «Злачыны суды не мінуць», «Славяне боруюцца», «Роднаму беларускаму народу», а таксама многія вершы і заклікі, якія таксама часта перадукоўваліся ва ўлётках і брашурах.

Кузьма Чорны, які вымушаны быў пакінуць Мінск, дайшоў разам з бежанцамі да Крычава, дзе развітаў з сям'ёй і рушыў у ваенкамат. 10 ліпеня 1941-га ён уступіў у шэрагі Чырвонай Арміі, але праз некалькі дзён быў пераведзены ў Клімавічы ў групу друку і стаў супрацоўнікам агітплагата «Раздавім фашысцкую гадзіну», з рэдакцыяй якога пераязджаў то ў Гомель, то ў Чэбаксары, то ў Казань і, нарэшце, у Маскву. Тут ён працуе ў рэдакцыі часопіса «Беларусь» і практычна ўстаў піша на артыкуле, у тым ліку пад псеўданімамі Ігнат Булава з-пад Турава, Сымон Чарпакевіч, Максім Альшанік і іншымі. Сатырычныя фельетоны Чорнага ў 1942 годзе выйшлі таксама асобным зборнікам «Кат у белае манішчы».

Калі на Вялікай зямлі спатрэбілася перакінуць аднаго-двух беларускіх пісьменнікаў за лінію фронту,

Казанню, куды быў эвакуіраваны Саюз пісьменнікаў. Тут паэт жыў з лістапада 1941 да чэрвеня 1942 года, слухаў зводкі з фронту, перажываў, што ён так далёка ад Беларусі, а яшчэ шмат пісаў, як патрыятычныя вершы, так і публіцыстыку — артыкулы, заклікі да землякоў і ўсіх савецкіх людзей.

«Патомкі вялікіх салдат Суворова, патомкі народных палкоў Хмяльніцкага, патомкі бясстрашных паўстанцаў Каліноўскага, абараняйце сваю зямлю, змагайцеся так, як змагаліся вашы продкі, ніякай літасці ворагу!» — піша народны паэт у артыкуле «Паднялася Беларусь» («Красный флот», 22 ліпеня 1941 года). І гэта слова знаходзіла ў адрасатаў самы жывы і гарачы водгук. Нездарма невядомы слухач напісаў на радыёстанцыю «Савецкая Беларусь» аб магучым уздзеянні гэтай публіцыстыкі, якая «поплетч з самаю рознаю зброяй... як жывы светач, як магучы асілак, які ва ўсім сваім жыцці бачыць перамогу, цвёрда верыць у яе, запальвае упэўненасць, веру ў яе ўсіх, хто да яе датыкаецца, хто яе адчувае поплетч, як таварыша». Акрамя вершаў і артыкулаў, Купала піша брашуру «Народ-мцівец», якую самалётамі даставілі на акупаваную тэрыторыю Беларусі. Асобнымі ўлёткамі былі надрукаваныя артыкулы паэта «Не будзе беларус рабом нямецкіх баронаў», «Кліч да беларускага народа!», знакаміты верш-заклік «Беларускім партызанам».

Якуб Колас з жніўня 1942-га да 1 лістапада 1943-га жыў у Ташкенце, куды была пераведзена Акадэмія навук БССР, і актыўна супрацоўнічаў у гэты час з газетамі «Правда Востока», «Кзыл Узбекистан», «Фрунзевец». «Я ганаруся ўсведкамленнем таго, што і я ўнёс сваю сіцілную лепту на справу абароны Радзімы, супрацоўнічаючы ў «Фрунзевец». Няхай жа наша газетнае слова і слова мастака-пісьменніка боць, як востры меч, як трапная куля снайперска-чырвоармейца, двуногіх фашысцкіх вяроч...» — пісаў Колас у адным з артыкулаў летам 1943 года. Усяго ж за гэты перыяд у названых газетах выйшла каля сотні вершаў, апаўданаў і артыкулаў беларускага пэнара. Многія з іх даходзілі нават у дрымуця партызанскія лясы — з дапамогай радыёстанцыі «Савецкая Беларусь», на якой прагучалі артыкулы «Злачыны суды не мінуць», «Славяне боруюцца», «Роднаму беларускаму народу», а таксама многія вершы і заклікі, якія таксама часта перадукоўваліся ва ўлётках і брашурах.

Кузьма Чорны, які вымушаны быў пакінуць Мінск, дайшоў разам з бежанцамі да Крычава, дзе развітаў з сям'ёй і рушыў у ваенкамат. 10 ліпеня 1941-га ён уступіў у шэрагі Чырвонай Арміі, але праз некалькі дзён быў пераведзены ў Клімавічы ў групу друку і стаў супрацоўнікам агітплагата «Раздавім фашысцкую гадзіну», з рэдакцыяй якога пераязджаў то ў Гомель, то ў Чэбаксары, то ў Казань і, нарэшце, у Маскву. Тут ён працуе ў рэдакцыі часопіса «Беларусь» і практычна ўстаў піша на артыкуле, у тым ліку пад псеўданімамі Ігнат Булава з-пад Турава, Сымон Чарпакевіч, Максім Альшанік і іншымі. Сатырычныя фельетоны Чорнага ў 1942 годзе выйшлі таксама асобным зборнікам «Кат у белае манішчы».

Калі на Вялікай зямлі спатрэбілася перакінуць аднаго-двух беларускіх пісьменнікаў за лінію фронту,

Чорны вызваўся добраахвотнікам. Але з-за хворага сэрца рэйд яму забаранілі, а на акупаваную тэрыторыю прабраліся паэты Антон Бялевіч і Анатоль Астрэйка. Астрэйка, дарэчы, быў у глыбокім тыле ворага двойчы: першы раз, напрыклад, пераапрацаваў у фарму нямецкага афіцэра, а другі, у 1943-м, разам з калегам быў закінуты на парашуты. Тут ён пісаў патрыятычныя заклікі і суцэльныя коміксы ў вершах «Прыгоды дзеда Дубінка Міхеда», тут, у партызанскіх лясах, нарадзілася ўнікальная з'ява ваеннага часу — зборнік пад зусім мірнай, на першы погляд, назвай «Слуцкі пояс». Ён быў выдадзены асобным накладам у друкарні падпольнай газеты «Народны мцівец» (орган падпольнага Слуцкага райкама партыі) і дадаткова аздоблены мастакамі-партызанамі С. Залатым і С. Бяляевым. І гэта пры тым, што газетны паперу партызаны займалі, толькі адбіўшы яе ў ворага, друкарскія клішы рабілі з біразовых цурак, а замест фарбы выкарыстоўвалі гуталін ды сажу!

...У 2015-м да юбілея Перамогі Нацыянальная бібліятэка Беларусі падрыхтавала вялікі віртуальны праект «Памяць палаючых гадоў», які прадстаўляў у тым ліку перыёдыку, лістоўкі і рукпісныя матэрыялы, насценныя газеты, плакаты, лісты, тэксты песень, што былі створаныя ў гады Вялікай Айчыннай вайны. Збор атрымаўся надзвычай маштабны, але нават ён, адзначаюць бібліятэкары, не прэтэндуе на ўсю паўнату звестак па ваеннай тэме. Не можам прэтэндаваць на яе і мы. Хоць значная колькасць інфармацыі была перададзена ў Беларусь у першыя пасляваенныя гады, з фондаў Дзяржаўнай бібліятэкі і асабістых архіваў пісьменнікаў, аднак невядомыя раней рукпісы, асобнікі падпольных выданняў могуць быць знойдзеныя і цяпер.

Вікторыя ЦЕЛЯШУК.

Мы разам — Беларусь!

Краіна моцна рэгіёнамі: Кобрынскі раён

Новыя кватэры, новыя магазіны, камп'ютары для ўрачоў

Напярэдадні новага года са старшынёй Кобрынскага райвыканкама **Міхаілам ГРЫШКЕВІЧАМ** размаўляем пра папярэднія вынікі бягучага года, ды зачын, які застаецца на наступны год.

Галоўным на сённяшні дзень кіраўнік раёна называў стабільны стан эканомікі. Запланаваныя паказчыкі экспарту тавараў і паслуг дасягнутыя.

— Кабрынчане справіліся з заданнем па будаўніча-мантажных работах, уводзе жылля, стварэнні новых арганізацый у сферы малява прадпрыемстваў. Стабільна функцыянуюць прамысловыя прадпрыемствы. І за гэтым пералікам стаіць калектыўная праца тысяч людзей, які за кожным асобным паказчыкам расту. Скажам, за 11 месяцаў павялічылася ўдзельная вага адгруканай інвестыцыйнай прадукцыі ў 1,6 раза. Гэта значыць, што нашы вытворцы асвоілі новую прадукцыю, якая запатрабавана на рынку.

Паліпаўшаца гандлёвае абслугоўванне насельніцтва. Сёння мы з задавальненнем канстатуем, што за год адкрылася 11 новых крамаў у сельскай мясцовасці, у горадзе іх, дарэчы, адкрылі нашым больш. І з 16 новых аб'ектаў бытавога абслугоўвання тры павялічыліся на вёсцы. А раней, як вядома, найбольш даводзілася чуць пра закрыццё аб'ектаў сацыяльнага прызначэння ў вёсцы.

На жаль, не ўдалося выканаць планы па прыцягненні прамых замежных інвестыцый і працаўладкаванні грамадзян на новыя рабочыя месцы за кошт стварэння новых вытворчасцяў. Гэтыя задачы пераходзяць на наступны год.

— Скончыўся сельскагаспадарчы сезон, — працягвае суразмоўнік. — Зачынам на наступны стане тое, што сёлетня нашы аграрыі купілі каля 80 адзінак тэхнікі. Працягваецца вялікая работа па будаўніцтве новых, а таксама рамоне і рэканструкцыі жывёлагадоўчых фермаў у шэрагу гаспадарстваў.

Калі гаварыць пра перспекі ў сацыяльнай галіне, то я звярнуў бы ўвагу найперш

на школу, з якой пачынаецца станаўленне любога рабочага, спецыяліста, кіраўніка — грамадзяніна нашай краіны. Нам прыемна, што кобрынскія дзеці прывозяць нямала дыпломаў алімпіяд абласнога і рэспубліканскага ўзроўню, а палова выпускнікоў школ паступае ў вышэйшыя навучальныя ўстановы. Для гэтага прыкладаюцца вялікія намаганні. Ужо пяць гадоў вядзецца работа з высокаматываванымі вучнямі па дзесці вучэбных прадметах. І яна дае свой плён. Установы адукацыі сёлетня працягвалі эксперыментальную, інавацыйную дзейнасць на карысць паляпшэння адукацыйнага працэсу.

Чаго вартыя былі б намаганні па выкананні эканамічных паказчыкаў без клопату пра ахову здароўя? Таму сёння мы можам упэўнена гаварыць, што матэрыяльная база ўстаноў аховы здароўя паляпшаецца. Толькі сёлетня за кошт раённага бюджэту куплены рэанімабіль, санітарны аўтамабіль, два рэнтгенаўскія апараты, аперачыйны стол. За кошт сродкаў вобласці дзіцячая паліклініка і ЦРБ атрымалі сучасныя дыягнастычныя сістэмы. Спонсарам дзіцячага афтальмалягічнага кабінета стала прадпрыемства «Палессе», набыта лясчэбнае абсталяванне. Праведзены рамонтныя работы ў радзільным

доме і дзіцячай бальніцы. А яшчэ куплена 14 персанальных камп'ютараў для таго, каб работа доктара стала больш сучаснай і ён мог не толькі вылісаць электронны рэцэпт, але і свечасова прааналізаваць з калегамі з вобласці і рэспублікі.

Як кажуць, не хлебам адзіным жыве чалавек. Таму вярта скажаць колькі слоў аб справах у галіне культуры. Па выніках папярэдняга года наш аддзел культуры сёлетня быў названы найлепшым у вобласці. І зададзеныя планку мусім трымаць. Прыемна, што навучэнцы школы мастацтваў сталі ўладальнікамі 60 дыпломаў і граматаў рознага ўзроўню. А двое з названых навучэнцаў — Давід Кулік і Дзмітрый Нікановіч — атрымалі прэміі спецыяльнага фонду Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь па падтрымцы таленавітай моладзі.

Нашы работнікі культуры надзвычай трапіліва ставяцца да захавання спадчыны свайго краю. Як вынік, у гэтым годзе ў спіс гісторыка-культурных каштоўнасцяў краіны ўключаны элемент нематэрыяльнай культуры спадчыны «Традыцыі выбару і выкарыстання ўбору лелікаўскай свахі Кобрынскага раёна». Лелікава знаходзіцца ў дзівінскай зоне, работа па захаванні багатай народнай спадчыны названага рэгіёна працягваецца.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

У заключэнне старшыня райвыканкама Міхаіл Грышкевіч павіншаваў усіх жыхароў Кобрыншчыны, а таксама чытачоў газеты з навагоднімі і каляднымі святамі. Пажадаў плёну ў працы на карысць нашай агульнай Радзімы і малой радзімы кожнага, а таксама добрабыту ў сем'ях і шчасця ў новым годзе.

НА ПРЫКЛАДЗЕ НАЙЛЕПШЫХ ВУЧНЯЎ

Самая маладая школа ў Кобрыне — школа № 9 — адзначае свой 25-гадовы юбілей. Яе гісторыя пачыналася ў 1993 годзе з 15 класаў пачатковай школы. А сёння гэта дзяржаўная ўстанова адукацыі, у якой навучаецца 1221 дзіця, ёсць профільныя класы эканамічнага кірунку, адкрытыя таксама інтэграваныя класы для навучання дзяцей з асаблівасцямі здароўя.

Лабораторныя доспеды на ўроку фізікі.

Дырэктар школы Галіна ДЗЕМДОВІЧ вядзе ўрок біялогіі.

Да святкавання юбілею настаўнікі разам з вучнямі падрыхтавалі своеасаблівы гляд свайх поспехаў і дасягненняў, які і прадставілі падчас урачыстасцяў удзельнікам і гасцям. Вядома, найгалоўнейшае багацце любой школы — яе выпускнікі. І сярэд выпускнікоў дзевятай нямала тых, якімі можа ганарыцца не толькі навучальная ўстанова, але і родны горад. Найперш таму, што яны выраслі годнымі людзьмі, сталі прафесіяналамі сваёй справы. З 1130 выпускнікоў, якія правучыліся тут усе 11 гадоў, 25 увайшлі ў гісторыю ўстаноў як медальісты. Многія выбралі прафесію педагога і ўрача. Аляксандр Гелых стаў оперным спеваком, ён паспяхова саліст Нацыянальнага акадэмічнага Вялікага тэатра оперы і балета. Станіслаў Кузьміч і Максім Баярскі дасягнулі значных поспехаў у спорце.

На іх прыкладах выхоўваюцца цяперашнія вучні, якія нярэдка радуюць сваіх педагогаў перамогамі на алімпіядках ды творчымі поспехамі.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

Свята гульні і цацак

Рухавік такога дзіцячага электравадрацякіла сілкуецца ад убудаванага акумулятара.

Як кампанія «Палессе» паступова робіць Кобрын горадам дзяцінства

У першыя дні чэрвеня да Дня абароны дзяцей супрацоўнікі найбуйнейшага ў нашай краіне вытворцы цацак узводзяць цэлы горад дзіцячай мары, які займае 10 тысяч квадратных метраў. Яго вуліцы і плошчы уяўляюць сабой адмысловыя сектары для забаўлянак, а таксама для раскрывання самых розных талентаў, якімі шчодро надзелены нашы дзеці. Каб не згубіцца ў гэтай разнастайнасці, удзельнікам свята ўручаецца карта са схемай размяшчэння гульнівых зон.

(Заканчэнне на 7-й стар.)

КОБРЫНСКІЯ СЫРЫ:

НАПОЎНЕННЯ СМАКАМ І ЛЮБОЎЮ

Налета Кобрынскі масларобна-сыраробны завод адзначае сваё 80-годдзе. На прадпрыемстве беражліва захоўваюць сведчанні той далёкай гісторыі, калі ў 1939-м годзе адкрыўся гарадскі малочны завод. Тады на заводскай лініі сталі рабіць масла, тварог і сыр. У ваіну падчас акупацыі прадпрыемства значна пацярпела. Але пасля вызвалення было адным з першых, якое запрацавала ў горадзе: людзей трэба было карміць.

Тут сыры атрымліваюць з наёмнага пакуніка «вотрагты». За дзейнасцю аўтаматычнай лініі назірае аператар Мікалай КАЛІЯДА.

тызаваная, паводле слоў Валентыны Уладзіміраўны, сырароб-майстар тут галоўная фігура. Менавіта ў гэтым цэху даяляць сыры: «Бывае, прыедуць калегі, просяць паказаць ім вытворчасць, кажуць, што хочучы зрабіць такі сыр, як у Кобрыне. Але ж гэта марныя намаганні. Так, як у нас, не будзе, бо смак і якасць прадукцыі дасягаецца шматгадовымі напрацаваннямі, у аснове якіх стаць традыцыі. Можна паказаць вытворчы працэс, раскажаць пра асаблівасці тэхналогіі, але тое, што ўкладвае кожны праўнік у вытворчасць, людзям не перадаць. Да гэтага кожны ідзе сваім шляхам, не заўсёды кароткім і роўным».

Так што чалавечы фактар, нягледзячы на ўсю аўтаматызацыю і механізацыю, надзвычай важны. У змену працуюць два майстры. Адзін непасрэдна ў цэху сочыць за адпрацоўкай сыру, другі майстар працуе на аператарамі на участку вытворчасці сыру, ён кантралюе працэс фармавання, прасавання, тэхналагічныя паказчыкі. За ўсім аўтаматычным працэсам павінен сачыць чалавек. Напрыклад, ад памеру зэрна залежыць малочнае сыру, і гэта свечасова трэба заўважыць і адрагуляваць, бо пакупнік цярпець прыдзірлівы, звяртае ўвагу не толькі на смак, але і на знешні характарыстыкі. А сырароб-майстар, асабліва такі вопытны як Галіна Георгіеўна Кавалок альбо Андрэй Іванавіч Лазарчук, гэта адчувае па тысячы розных адценняў і прыкмет і прымае рашэнне, калі націснуць тую ці іншую кнопку.

Валентына Бойка кіруе самым вялікім цэхам на заводзе, які выпускае ў месяц 1150 тон сыру, і ганарыцца сваім калектывам колькасцю ў 102 чалавекі. Элітай гэтага цэха, паводле яе слоў, з'яўляюцца ўсе восем сыраробу-майстроў.

Святлана ЯСКЕВІЧ, Алена ДАУЖАНОК, фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА, УНП 200093343.

ЗА РАДКОМ ГІСТОРЫІ

І так стала, што заводу заўсёды шанцавала з кадрамі, людзі тут працавалі старанна, векавыя традыцыі сыраробства шанавалі і развівалі. Таму кобрынскія сыры заўсёды былі знатыны, хоць і прадпрыемства з-за невялікага маштабу лічылася амаль што месцачковым. А вось ў 90-я гады, калі завод стаў буйным вытворцам, яго прадукцыю змаглі годна ацаніць не толькі жыхары нашай краіны, але і пакупнікі з блізкага замежжа. Новыя тэхналогіі і абсталяванне, новы падыход да сістэмы кантролю якасці — за гэтым стаяла вялікая праца калектыва, аднаенная і спаўняюцца, і прафесіяналамі. У 2014 годзе завод

Сырароб Таццяна МУДРАКОВА.

Пра элітную прадукцыю мы размаўляем з маркеталагам Наталіяй Паўлюкавай. Кобрынскія сыры расійскай групы вядомыя як ачышчанае спажываць, так і пакупнікі з суседніх краін. Але з установай новага аўстрыйскага абсталявання стала магчымым выпускаць сыры новага пакалення, такія як, напрыклад, «Маасдам», «МонБлан» і «Шэраг іншы». Для кобрынчан гэта быў зусім новы, можна сказаць, рэвалюцыйны метад вытворчасці, давалася шмат вучыцца. На самым пачатку для кобрынскіх запрашалі замежных спецыялістаў, у Кобрын прызджалі тэхналогія з Аўстрыі, Галандыі.

— Нашы спецыялісты ўважліва слухалі парад, старанна вучыліся, і ў нас усё атрымалася! — кажа Наталія. — Першым той жа «Маасдам» ацанілі замежныя спажываць. Сыр прэзентавалі на выстаўках, фестывалях-кірмашах, такіх як «Дажынікі». Людзі падыходзілі, каштавалі сыр з дзір-камі і па-рознаму выказвалі сваё захапленне. Дарэчы, нашы людзі цяжэй прывыкалі да новага

ЯКАСЦЬ ЯК СТРАТЭГІЯ

Дырэктар Руслан ЧЫБАТАР раскажае, што завод зараз працуе ў сярэднім 430 тон малака ў суткі, а вытворчыя магутнасці дазваляюць павялічыць наваную лічбу да 500 тон. На долю завода прыходзіцца 8 працэнтаў перапрацаванага малака ў вобласці і да двух працэнтаў у краіне. Прадпрыемства забяспечвае фінансавую дапамогу сельгаспрадпрыемствам сыравіннай зоны ў выглядзе штомесячнага авансавання паставак малака. Акрамя таго, штогод аказваецца бязвыплатная дапамога на развіццё матэрыяльна-тэхнічнай базы малочна-тварогнага фермаў.

— Сёння мы ўяўляем сабой малакаперапрацоўчае прадпрыемства, якое працуе рэнтабельна, прыбыткава, з дзевяцімі заданымі прадукцыйнымі паказчыкамі і які ўжо сталі гандлёвай маркай.

— Сёння мы ўяўляем сабой малакаперапрацоўчае прадпрыемства, якое працуе рэнтабельна, прыбыткава, з дзевяцімі заданымі прадукцыйнымі паказчыкамі і які ўжо сталі гандлёвай маркай.

— Сёння мы ўяўляем сабой малакаперапрацоўчае прадпрыемства, якое працуе рэнтабельна, прыбыткава, з дзевяцімі заданымі прадукцыйнымі паказчыкамі і які ўжо сталі гандлёвай маркай.

— Сёння мы ўяўляем сабой малакаперапрацоўчае прадпрыемства, якое працуе рэнтабельна, прыбыткава, з дзевяцімі заданымі прадукцыйнымі паказчыкамі і які ўжо сталі гандлёвай маркай.

ЭЛІТНАЯ ПРАДУКЦЫЯ

Варта сказаць, што гэты сыр мае крыху саладкаваты смак з арэхавай ноткай. І зямляка па першым часе падазрае стаўліцца да новых тэндэнцый смаку. Мабіцы, дапамагло тое, што зараз і нашы людзі шмат падарожнічаюць, бываюць у Еўропе, наведваюць розныя дэгустацыі. Яны, нарэшце, таксама ацанілі новы кірунак вытворчасці сыру, гэта для нас было вельмі важна і радасна.

Названы сыр вырабляецца пры больш высокіх тэмпературах. У працэсе паспявання выпрацоўваецца вуглякіслы газ, які правакуе ўтварэнне пустот, тых самых дзірак. І ўсе гэтыя тэхналагічныя тонкасці трэба кантраляваць, не ўпусціць моманты, з якіх у выніку і складаецца вытанчаны смак. Гэта ў цэлым новае для нашай вытворчасці сыру. Нават галоўкі адрозніваюцца ад традыцыйных класічных. Калі вага першай складае каля 9 кілаграмаў, то элітны сыр выпускаецца па 12 кілаграмаў у адной галоўцы. Тут прымяняецца зусім новая ўпакоўка з поліэцэтатнага матэрыялу. Выпускаюцца і фасаваныя сыры ва ўпакоўцы з латэксным пакрыццём.

Яшчэ заваданне адзначаюць, што новы цэх быў узведзены і аснашчаны такім чынам, што ў ім застаецца магчымасць для пашырэння і ўдасканалення вытворчасці. І кожны паўгода паяўляецца нешта новае. Напрыклад, нядаўна на ўпакоўцы паяўляюцца робот. Жыццё не стаіць на месцы, канкурэнтназдольнасць прадпрыемства залежыць ад умення хутка рэагаваць на новае і ўкараняць яго ў сябе.

Дырэктар Руслан Іванавіч ЧЫБАТАР.

працягвае дырэктар. — Кожны год асвойваюцца новыя віды прадукцыі, але адзнае, што дазваляе ўтрымліваць сваіх далёкіх і блізкіх спажывацёў, — высокая якасць, якая стала стратэгічнай вытворчасцю. 80 працэнтаў прадукцыі ідзе на экспарт. Замежныя партнёры купляюць крыху масла, крыху тварогу, зусім не многа натуральна-малочнай прадукцыі, але 90 працэнтаў экспарту складаюць знамянітыя «Кобрынскія сыры», якія ўжо сталі гандлёвай маркай.

— Сёння мы ўяўляем сабой малакаперапрацоўчае прадпрыемства, якое працуе рэнтабельна, прыбыткава, з дзевяцімі заданымі прадукцыйнымі паказчыкамі і які ўжо сталі гандлёвай маркай.

— Сёння мы ўяўляем сабой малакаперапрацоўчае прадпрыемства, якое працуе рэнтабельна, прыбыткава, з дзевяцімі заданымі прадукцыйнымі паказчыкамі і які ўжо сталі гандлёвай маркай.

— Сёння мы ўяўляем сабой малакаперапрацоўчае прадпрыемства, якое працуе рэнтабельна, прыбыткава, з дзевяцімі заданымі прадукцыйнымі паказчыкамі і які ўжо сталі гандлёвай маркай.

У гэты вытворчае памяшканне паступаюць гатовыя сыры розных назваў і гатункаў.

абсталяванне, удалося пагадзіць датэрмінова. — Вы згадалі публікацыю ў сваёй газеце ў 2012 годзе. Там на дэманстрацыі майстры змаглі загарнуць у сярпняку, адмысловую тканіну для фармавання галоўкі сыру. Зараз гэта бачыцца не проста ўчарашнім днём! — кажа дырэктар. — Сыраробны цэх цяпер поўнаасно новы. З дапамогай згадана-

га крэдыту мы набылі аўстрыйскую аўтаматызаваную лінію па вытворчасці цвёрдых і паўцвёрдых сыроў. Пры выбары абсталявання кіраваліся найперш тым, каб захаваць існуючыя ў нас тэхналогіі ды традыцыі якасці, што назапашваліся гадамі. Ручная праца ў многім замененая на аўтаматычную. Таксама пастаўлена цэлая лінейка дадатковага абсталявання для паляпшэння якасці сыравіны — малака.

Словы аб прыярэцце якасці ў дзень наведвання завода давалася пачуць ад кожнага праўніцка прадпрыемства без выключэння. Вось і дырэктар яшчэ раз падкрэсліў, што для кантролю якасці кожнай гаспадарцы закуплена лаба-

рацыйнае абсталяванне. А для захавання паказчыкаў у працэсе транспарціроўкі створаны спецыяльны аўтатранспартны ўчастак з трыма дзсяткамі адмысловых аўтацэстэрнаў. Кожная партыя дастаўленага малака кантралюецца па паказчыках беспілеткі з прымяненнем самага сучаснага абсталявання. Ніводная цыстэрна не салёе сыравіну, пакуль не атрымае сертыфікат адпаведнасці.

Словы аб прыярэцце якасці ў дзень наведвання завода давалася пачуць ад кожнага праўніцка прадпрыемства без выключэння. Вось і дырэктар яшчэ раз падкрэсліў, што для кантролю якасці кожнай гаспадарцы закуплена лаба-

рацыйнае абсталяванне. А для захавання паказчыкаў у працэсе транспарціроўкі створаны спецыяльны аўтатранспартны ўчастак з трыма дзсяткамі адмысловых аўтацэстэрнаў. Кожная партыя дастаўленага малака кантралюецца па паказчыках беспілеткі з прымяненнем самага сучаснага абсталявання. Ніводная цыстэрна не салёе сыравіну, пакуль не атрымае сертыфікат адпаведнасці.

Словы аб прыярэцце якасці ў дзень наведвання завода давалася пачуць ад кожнага праўніцка прадпрыемства без выключэння. Вось і дырэктар яшчэ раз падкрэсліў, што для кантролю якасці кожнай гаспадарцы закуплена лаба-

Аператар аўтаматычнай лініі вытворчасці малочных прадуктаў Алена СІРАЦЮК.

ШЫЖОЙНЫ АБРУС З ДЗІВІНА

Як нашы майстрыхі спалучаюць нямецкую якасць з беларускім каларытам

Рабочы цэх.

Калі б гадоў дваццаць таму хто сказаў, што ў Дзівіне будуць вырабляць камплекты сталовыя і пасцельнай бялізны для найбуйнейшых гатэляў, авія- і чыгуначных кампаній свету, а таксама выконваць заказы для VIP-персон з каралеўскіх сямействаў, гэта прагучала б ва ўнісон назве... дзівіна. Названае мястэчка на самай мяжы з Украінай вызначаецца патрыярхальнымі палескімі традыцыямі, тут захавалася шмат аўтэнтычных рэчаў ды абрадаў. А цяпер вось да мясцовых славуці тасцяў дабавілася памежная застава, амаль ўсё падарожніцкаў назменна сустракае ўзброены памежны нарад. І менавіта ў гэтым старадаўнім Дзівіне тутэйшыя майстрыхі шуюць прыгожыя рачы, якія радуць людзей па ўсім свеце.

Пачатак вытворчасці

А пачыналася біяграфія замежнага прадпрыемства «Лангхайнрых Канфекцыён Бел» з прыезду патэнцыйнага інвестара. Спладар Бурхарда Оеля абласныя кіраўнікі нібы ў сваты ў Дзівіне вазілі. Закрываў былі камбінат надомнай працы прадпрыемства «Брестмэсцэрам». Жанчыны з трохтысячнага населенага пункта пры любой нагодзе скардзіліся на адсутнасць работы. Памяшканне плошчай больш за 1200 квадратных метраў разбуралася. Айчыныя інвестары не спыніліся прэзентаваць свае бізнес-праекты ў населеным пункце амаль за сотню кіламетраў ад Брэста. Так

Яшчэ два гады Фрау Шольц жыла ў Кобрыве, кожны дзень прыязджала на працу ў Дзівіне. Менавіта яна навучыла мясцовых работніц многім нюансам майстэрства, напрыклад еўрапейскаму крою. Гэта асаблівае від крою, які выконваецца ўручную «па нітцы», работа патрабуе дакладнасці, увагі, умняня. Але менавіта такі крой забяспечвае форму вырабу на ўвесь час яго эксплуатацыі. Галіна Уладзіміраўна нагадвае, што кожная з гаспадынь сутыкалася з праблемай, калі, напрыклад, навалочка пасля мыцця выглядае «крывой», яе нельга роўна згарнуць. Гэта значыць, што яна была няправільна скончана. На свята зробленыя на нітцы тканіны, наадварот, пасля мыцця

Дырэктар Валыяціна ПАШКЕВІЧ.

ў атэлях, рэстаранах, на круізных ды паветраных лайнерах выкарыстоўваецца інтэнсіўна, яе часта мыюць. Таму яна мусяць быць правільна выраблена. Галоўны інжынер прадпрыемства Людміла Карпеш расказвае пра асаблівасці вытворчасці. Уся тканіна для пашыву паступае з Германіі, туды ж адпраўляецца гатовая прадукцыя наводзе заказаў. Фірма працуе ў зоне мытна-

вязковая інвентарызацыя азначае спыненне работы на тры дні, бо трэба пералічыць і зверыць кожную запчастку, нават ніткі, іголки з машын. Такія асаблівасці работы названага прадпрыемства, да якіх у Дзівіне ўжо прывычаліся.

Сваю работу тут любяць. Інакш было б надзвычай складана дабіцца еўрапейскай якасці прадукцыі. А якасць і майстэрства дзівічанак ужо ацанілі ва ўсім свеце. Абрбусы, сурвэтки, пасцельныя камплекты выкарыстоўваюць у Арабскіх Эміратах, на Кіпры, ва ўсёй Еўропе. Мясцовыя швачкі не без гонару расказвалі, як выконвалі заказы для рэзідэнцыі караля Ірданіі. Шылі шторы, абрусы, пасцельную бялізну ў адным стылі. На кожны выраб наносілася каралеўская эмблема, кожная рэч акаuntoўвалася адмысловым чырвоным шліцам. Расказвалі, як потым старанна упакоўвалі гэты заказ, як спецыяліст па мытным афармленні Святлана Карнялюк нейкім чынам угаварыла пільнага мытніка не распакоўваць абрус. У адваротным выпадку любячая выпадкова складачка магла б сапсаваць агульны бездакорны выгляд. І службоўцы ўвайшлі ў становішча, згадзіліся.

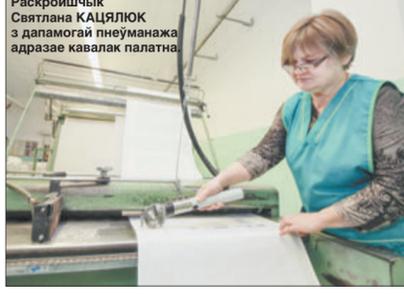

Швачка Тацяна ГАПАНОВІЧ і слесар-рамонтнік Аляксей ПАШКОВІЧ на рабочым месцы.

выдатнай здольнасцю адстойваць інтарэсы сваіх людзей, пры гэтым захоўвае інтарэсы нямецкага боку і такім чынам дзейнічае на карысць «Лангхайнрых» ў цэлым.

Валыяціна Пашкевіч прыйшла на толькі што зарэгістраванае прадпрыемства вопытным спецыялістам. Да гэтага яна два дзясяці гадоў працавала галоўным бухгалтарам у розных галінах вытворчасці. Дырэктарам тады паставілі чалавека, які знаходзіўся ў Мінску. Вядома, усе аперацыйныя пытанні даводзіліся вырашаць на месцы галоўбуху. Таму праз год заснавальнік прапанаваў ёй знайсці спецыялістаў, майстра вытворчасці, радавых швачак і раскройшчыц. На якую фабрыку, Валыяціна Пашкевіч здолела выбудаваць такую сістэму функцыянавання вытворчасці, у аснове якой знаходзіцца адказнасць работніка і уважлівае стаўленне з боку кіраўніка.

Пра названую формулу Валыяціны Рыгораўны даўлося пацужаць ад многіх работнікаў з Дзівіна: ад спецыялістаў, майстра вытворчасці, радавых швачак і раскройшчыц. На змену ў гэты дзень (13 снежня. — Аўт.) працавалі раскройшчыцы Святлана Баранчук і Валыяціна Баранчук, цэзікі па прозвішчы. Гісторыя гэтых работніц у многім паказальная для Дзівіна. Гэта іх першае рабочае месца. Прыкладна ў адзін час павыходзілі замуж, нарадзілі дзяцей, падгадалі іх, а работу не маглі знайсці, не было асаблівага выбару ў іх вялікай вёсцы. Таму з радасцю прыйшлі, калі быў аб'яўлены набор швачак. На «Лангхайнрых» з першага дня, асабліва ўсе аперацыі, цяпер паспяхова займаюцца раскром. Святлана і Валыяціна паказалі аўтару гэтых радкоў, як вядзецца знамяці раскрой «па нітцы». Трэба спачатку выягнуць нітку, паглядзець, як пабудавана тканіна, і вызначыць кірунак надрэзу.

Раскройшчыца Святлана КАЦЯЛЮК з дапамогай пнеўманажа адразае кавалек палатна.

Раскройшчыцы (злева направа) Валыяціна БАРАНЧУК, Святлана КУЦОВІЧ, Ліля ШЫДЛОВІЧ, Святлана БАРАНЧУК за працай.

Укладчыкі-упакоўшчыцы (злева направа) Валыяціна СМІХОВІЧ, Вера КЛАЧКОВІЧ, Валыяціна СЕРГІЕВІЧ, Ірына ЛІТВИНЧУК.

што прыезд нямецкага тэкстыльшчыка з горада Шлітца быў тут вельмі дарэчы. Паступова, хоць і не без цяжкасцяў, урэгулявалі дакументальна-арганізацыйныя пытанні і прыступілі да рамонтнай і рэканструкцыйнай будынка. Потым прыйшоў час набіраць работнікаў. Мясцовы сельвыканкам падрыхтаваў спісы швачак. Усе яны атрымалі запрашэнні прыйсці на гутарку. Успамінае майстар Галіна Брышталь:

— Падборам людзей займалася менеджар з Германіі Сімона Шольц. Фрау Шольц падрабязна распытвала кожную з нас пра ранейшую работу, сям'ю, задавала пытанні, як нам здавалася, нават не па тэме. Яна рабіла нейкія паметкі ў шыватку насупраць кожнага прозвішча. Потым былі прафесійныя іспыты, мы паказвалі, на што здатныя за швейнай машынкай. У выніку запрашэнне атрымалі не ўсе. Першая брыгада працаўніц прыступіла да работы летам 2006 года. І першую партыю абрусав з нямецкай якасцю, зробленых у Дзівіне, адправілі заказчыку восенню гэтага ж года.

альбо прасавання выпраўляе шыв, робіць яго ідэальным.

га кантролю. Гэта значыць, колькі тканіны прывезлі — улічваецца яе метраж, вага, — столькі ж павінна быць вывезена. Калі скажам, кліент заказаў круглы абрус, а такія форма, як і іншыя, выразаецца з прамавугольнай тканіны, то ўсе да аднаго абрэзкі трэба старанна ўпакаваць і адправіць разам з гэтым таварам, каб колькасць адпавядала прывезенаму ледзь не да грама. А штогадовая аб-

Дарэчы, і без юбілейных дат тут не забываюцца пра тых людзей, якія стаялі каля вытоку новай швейнай фірмы. Гэтай восенню дырэктар прадпрыемства Валыяціна Пашкевіч разам з галоўным інжынерам Людмілай Карпеш аб'ехалі ўсіх ветэрану вытворчасці. Каго знайшлі на агародзе, каго ў дзяцей, але павіншавалі кожную з днём пажылых людзей, падарылі сувеніры і, галоўнае, пагаварылі, пацкаваліся справамі, запрасілі заходзіць у госці. І яны, бывае, заходзіць, не забываюць сваё прадпрыемства. Значыць, правільна сказаў на юбілей Бернхард Оель, што для здзяйснення нечага значнага павінны сабрацца людзі, аб'яднаныя адной мэтай, людзі-аднадумцы.

Формула кіраўніка

А пра дырэктара ён сказаў так: «Валыяціна Рыгораўна, як ніхто, здолела ўнікнуць у сутнасць нашага пад'яду да арганізацыі працы і кіравання прадпрыемствам. Яе прафесіяналізм і глыбокія веды сталі асновай далейшага паспяховага развіцця вытворчасці. Яна валодае

Юбілейны агляд

Варта сказаць, што не ўся прыгажосць, якую робяць нястомныя працаўніцы ў Дзівіне, прадаецца за мяжой. Цяпер прадпрыемства актыўна асвойвае беларускі рынак. Камплекты пасцельнай бялізны ад «Лангхайнрых», якія можна купіць у нас, выглядаюць стыльва і функцыянальна. Галоўны тэхнолаг прадпрыемства Галіна АСТАПЧУК нярэдка выступае як галоўны канструктар і галоўны дызайнер новай прадукцыі. Дызайнерскія прыёмы выкарыстоўваюцца, паводле яе слоў, у пашыве пасцельнай бялізны. Для падкоўдранікаў і навалочак нярэдка бяруцца розныя матэрыялы. Напрыклад, верх шывецца з прыгожага бліскучага жакарду. А ніз вырабу, той, што бліжэй да цела, — са старарэцаннай баваўны. Есць на вытворчасці вышывальныя машыны. І па жаданні заказчыка на выраб могуць несці альбо большыя на ім лагаты, арнамент, вензель. Апошнім часам нярэдка паступаюць заказы на сумкі, сурвэтки,

арыгінальныя каравы для хлеба ў нацыянальным стылі. Галіна Уладзіміраўна паказвае сурвэтку з арыгінальнымі ўзорамі: — Вось варыянт беларускай вышыванкі, цяпер папулярныя такія арнаменты. Ну і куды ж нам без нашага васілька! Арнамент з васільком упрыгожвае самыя розныя сталовыя камплекты, пакульнік гэта цэнцік.

— Цяпер не праблема зрабіць любую вышыванку, — працягвае размову галоўны інжынер Людміла КАРПЕШ. — У Мінску ёсць фірма, якой мы заказваем праграмае забеспячэнне. Напрыклад, адпраўляем экзім вышывкі, яны робяць праграму для вышывальнай машыны. Так паяўляецца той самы васільк альбо сняжынка з беларускім каларытам, якую мы наносім на тканіну. Сярод нашых заказчыкаў — мініскія рэстараны, гатэлі. Цяпер сваё нацыянальнае асабліва ў трэндзе, нават вышыванка крыжыкам становіцца надзвычай папулярнай. Таму стараемся ісці ў нагу з часам. Перад купляй васьмігалоўнай вышывальнай машыны нашы работніцы стажыраваліся ў Германіі. Зараз у сваіх вырабах мы ўдала спалучаем нямецкую дакладнасць і вытанчанасць з айчынным каларытам.

Лінейка прадукцыі «Лангхайнрых Канфекцыён Бел» налічвае больш за 250 відаў вырабаў. Тут заўсёды арыентаваліся на спажывца. Могуць вырабіць пад заказ хоць мільён аднолькавых абрусав, а могуць і адзін. Як пажадае кліент. А ў гандлёвыя цэнтры «Аліса» ў Кобрыве адкрыты павільён «Лангхайнрых». Тут прадаюцца самыя розныя абрусы, камплекты пасцельнай бялізны, дарожкі на абедзенны стол, сурвэтки. Можна набыць гэтую прадукцыю і ў сталіцы.

Цвяток радзімы васілька

Аляксандр ГАПАСЮК, аператар ЭВМ, Святлана ЯЙЧУК, намеснік галоўнага бухгалтара, Вераніка СУБОТКА, бухгалтар, Волга КЮЧЫНА, менеджар па планаванні вытворчасці, Людміла КАРПЕШ, галоўны інжынер, Тацяна ВОУЧЫК спецыяліст па кадрах.

Працаўніцы будні

Тэхнолаг Галіна АСТАПЧУК дэманструе гатовую прадукцыю.

Святлана ЯСКЕВІЧ, Алена ДАЎЖАНОК. Фота Андрэя САЗОНАВА. УНП 290433952.

Свята гульняў і цацак

(Заканчэнне. Пачатак на 6-й стар.)

Для самых маленькіх сёлета былі абсталяваныя пляцоўкі з пяскоўніцамі і гульнявымі комплексамі. Тут і будаўнічыя інструменты, ляльчаныя домікі, наборы для юных гаспадынь, канструктары і іншыя цацкі. Рухавыя і бясстрашныя прыцягвалі гонкі на электрамобілях, дзіцячыя веласпеды, каталках вытворчасці СТАА «ПП Палессе». Кожны год праграма свята мае свае адметнасці. Гэтым разам аматары танкавых баталій змаглі пагрузіцца ў камп'ютарную гульню.

Было нямаля сямейных забаў і спорцінстваў. Напрыклад, сямейная квест-эстафета «Школа супер-агентаў» прайшла ў форме рухавых гульняў і інтэлектуальных заданняў. Былі і водныя атракцыёны, і канцэрты. Кобрын стаў горадам дзяцей. Не-дздарма ж свята ўганаравалі сваёй прысутнасцю дыпламаты, парламентарыі, госці з іншых рэгіёнаў краіны і замежжа. А сёлета ў жніўні каля гандлёвага цэнтры «Палессе» праходзіў абласны школьны кірмаш, мерапрыемства наведваў старшыня Савета Рэспублікі Міхаіл Мясніковіч.

Згаданы ўніверсальны гандлёвы цэнтр кампанія адкрыла ў райцэнтры чатыры гады таму. Яго ацанілі не толькі гараджане, але і жыхары раёна, а таксама суседніх рэгіёнаў. Прадуктывы аддзел працуе да 23 гадзін, гэта зручна для людзей, якія позна працуюць альбо вяртаюцца з паездак. Папулярнасцю карыстаецца аддзел дзіцячых тавараў, у тым ліку цацкі. Пакульнікі з Польшчы, Расіі нярэдка хочучы купіць тавар там, дзе ён выпускаецца, і наведваюць гандлёвы цэнтр.

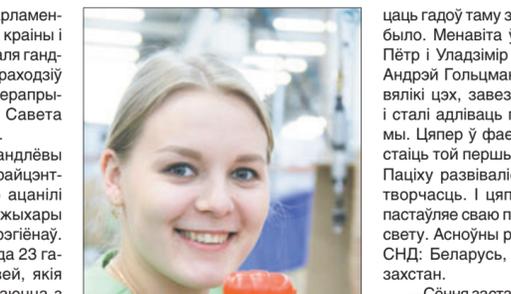
Цяпер нават цяжка сабе ўявіць Кобрын без «Палесся». А яшчэ два-

цыц гадоў таму зусім нічога гэтага не было. Менавіта ў 1998 годзе браты Пётр і Уладзімір Ківакі і іх таварыш Андрэй Гольцман узялі ў арэнду невялікі цэх, завезлі некалькі станкоў і сталі адліваць пластамасавыя формы. Цяпер ў фае галоўнага корпуса стаіць той першы станок які рарытэт. Паціху развіваліся, нарошчвалі вытворчасць. І цяпер прадпрыемства пастаўляе сваю прадукцыю ў 66 краін свету. Асноўны рынак — гэта краіны СНД: Беларусь, Расія, Украіна, Казахстан.

— Сёння заставацца нязменным іграком на рынку не вельмі проста, даводзіцца прыкладаць шмат намаганняў, — расказвае намеснік дырэктара кампаніі Уладзімір КІВАКА. — Удзельнічаем у самых розных выстаўках, кірмашах. Пакульніка мы прывыклі прыцягваць якасцю і экалагічнасцю сваіх вырабаў.

На «Палессе» ганарача тым, што працаўнікі атрымліваюць годную зарплату, маюць прыстойны сацпакет. Цяпер яшчэ кожны работнік у сваім гандлёвым цэнтры можа набыць у лік зарплату любыя тавары ад прадукцый харчавання да будаўнічых матэрыялаў. Тут умеюць цікава адпачываць. Нават на стэндах у калідоры галоўнага корпуса можна убачыць маляўнічыя ілюстрацыі з разнастайных спартакідаў, канцэртаў, свят.

А сёлета група спецыялістаў фабрыкі цацак сабрала з канструктараў аўтамобіль Geely Atlas у натуральную велічыню. На ўнікальную цацку пайшло 145 тысяч дэталяў. Гэты аўтамобіль важыць 1756 кілаграмаў, больш за арыгінал. Творчая група — пляць дзяўчат і хлопцаў — патрацілі на зборку 160 гадзін. І цяпер цацачны суд тэхнікі курсіруе па салонах аднаймагача аўтамобіля і карыстаецца папулярнасцю.

Камплектаўшчыца цацак Волга ЯРАМЧУК.

У адным з вытворчых памяшканняў прадпрыемства.

«Палессе» — самае вялікае ў Кобрыне прадпрыемства, тут працуе тры тысячы чалавек. Вытворчыя плошчы займаюць 65 тысяч квадратных метраў. Гэта буйная пустыючыя памяшканні прадзільнай фабрыкі «Ручайка». Іх паступова выкупілі, прывялі ў парадак, аснасілі адпаведна. Асноўная вытворчасць размяшчаецца ў Кобрыне, а некалькі гадоў таму адкрылі філіял у Пінску, там занята больш за 400 чалавек.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

Утерѧный предствительством Белостраха по Советскому району г.Минска бланк полпса по добровольному страхованию от несчастных случаев и болезней на время поездки за границу формы 2РН, 2РП серии БЛ № 0724038 считать недействительным. УНП 100122726

ОБЪЯВЛЕНИЕ О ТОРГАХ

по продаже имущества унитарного производственного предприятия «Эвилам»

25.01.2019 в 11.00 назначены торги в форме аукциона по адресу: г. Витебск, ул. «Правды», 48, пом. 18 по продаже:
Лот № 1 – Изолированное помещение с инвентарным номером 200/D-122167, наименование – Производственное помещение, общей площадью 64,2 кв. м, расположенное по адресу: Витебская область, г. Витебск, пр-т Фрунзе, 81/20-2 стоимостью 5760,00 рублей с НДС;
Лот № 2 – Изолированное помещение с инвентарным номером 200/D-184039, наименование – «Производственное помещение», общей площадью 1582,8 кв. м, расположенное по адресу: Витебская область, г. Витебск, пр-т Фрунзе, 81/20-2 стоимостью 85 680,00 рублей с НДС;
Лот № 3 – Изолированное помещение с инвентарным номером 200/D-184036, наименование – «Производственное помещение», общей площадью 4961,2 кв. м, расположенное по адресу: Витебская область, г. Витебск, пр-т Фрунзе, 81/20-17 стоимостью 241 080,00 рублей с НДС;
Лот № 4 – Изолированное помещение с инвентарным номером 200/D-122412, наименование – «Корпус 25А, Административное помещение», общей площадью 101,8 кв. м, расположенное по адресу: Витебская область, г. Витебск, пр-т Фрунзе, 81/19-13 стоимостью 7320,00 рублей с НДС;
Лот № 5 – Изолированное помещение с инвентарным номером 200/D-122413, наименование – «Корпус 25А, Административное помещение», общей площадью 156,8 кв. м, расположенное по адресу: Витебская область, г. Витебск, пр-т Фрунзе, 81/19-15 стоимостью 11 160,00 рублей с НДС;
Лот № 6 – Изолированное помещение с инвентарным номером 200/D-122411, наименование – «Корпус 25А, Административное помещение», общей площадью 374 кв. м, расположенное по адресу: Витебская область, г. Витебск, пр-т Фрунзе, д. 81, корп. 19-12 стоимостью 24 720,00 рублей с НДС;
Лот № 7 – Изолированное помещение с инвентарным номером 200/D-122409, наименование – «Корпус 25А, Административное помещение», общей площадью 610,5 кв. м, расположенное по адресу: Витебская область, г. Витебск, пр-т Фрунзе, 81/19-8 стоимостью 37 680,00 рублей с НДС;
Лот № 8 – Пресс кривошипный КД2128Е, инвентарный номер 20309, стоимостью 2704,64 рубля с НДС;
Лот № 9 – Пресс кривошипный КД2128Е инвентарный номер 2131,10 рубля с НДС;
Лот № 10 – Пресс кривошипный КД2126 инвентарный номер 21330, стоимостью 2131,10 рубля с НДС;
Лот № 11 – Пресс кривошипный КД2326 инвентарный номер 936, стоимостью 2449,06 рубля с НДС;
Лот № 12 – Пресс кривошипный КД2124Е инвентарный номер 20268, стоимостью 1751,56 рубля с НДС;
Лот № 13 – Пресс кривошипный КД2324 инвентарный номер 1611, стоимостью 2704,64 рубля с НДС;
Лот № 14 – Пресс кривошипный КД2324 инвентарный номер 1832, стоимостью 1757,39 рубля с НДС;
Лот № 15 – Пресс кривошипный КД2322 инвентарный номер 1604, стоимостью 1480,00 рублей с НДС;
Лот № 16 – Оборудование общей стоимостью 5197,71 рубля. Список продаваемого оборудования и наименование содержатся на сайте в сети Интернет (по ссылке): https://vk.com/yurburovitbesk?w=wall-131931364_51
Информация о земельном участке для обслуживания продаваемого недвижимого имущества отсутствует. Торги по прессам проводятся по-вторно.
Лоты можно осмотреть, предварительно связавшись с ликвидатором по тел. 8 029 7118733
Шаг аукциона
Сведения о продавце и организаторе торгов, контактные телефоны
Размер, порядок и сроки внесения суммы задатка, банковские реквизиты для его зачисления
Место, дата, время начала и окончания приема заявлений на участие в торгах и прилагаемых к ним документов
Информация о необходимости возмещения участником, выигравшим торги, затрат на организацию и проведение торгов
Порядок оформления участия в торгах
Порядок оформления результатов торгов
Срок оплаты приобретенного предмета торгов
Дополнительная информация

Извещение о проведении 16 января 2019 года повторных торгов с условиями по продаже единым предметом торгов имущества, принадлежащего ОАО «МАЗ» – управляющая компания холдинга «БЕЛЛАВТОМАЗ»

Table with 2 columns: Field Name and Value. Fields include: Предмет торгов (сведения о продаваемом имуществе), Местонахождение продаваемого имущества, Сведения о земельном участке, Продавец имущества, Организатор торгов, Начальная цена предмета торгов без учета НДС, Сумма задатка, Условия торгов.

Торги проводятся в соответствии со ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества, принадлежащего ОАО «МАЗ» – управляющая компания холдинга «БЕЛЛАВТОМАЗ», утвержденному организатором торгов.

Участие в торгах допускаются юридические и физические лица, заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, внесшие задаток, а также представившие организатору торгов следующие документы:

- заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов);
заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов);
копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц) и индивидуальных предпринимателей;
копию устава (для юридических лиц);
копию платежного документа о внесении задатка;
документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица;
а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется на расчетный счет государственного предприятия «МГПЦ» № ВУ34 БРБС 3012 1049 7101 9933 0000 в Региональной дирекции № 700 по г. Минску и Минской области ОАО «БПС-Сбербанк», БИК БРБСБВ2Х, УНП 190398583, в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе.

Торги проводятся в форме открытого аукциона (с условиями) на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и не включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается после предъявления копии платежных документов о перечислении суммы вознаграждения за организацию и проведение торгов и подписывается в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона. Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) по согласованию с продавцом в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи.

Торги проводятся 16 января 2019 года в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются с 22.12.2018 по 14.01.2019 включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

Телефоны для справок: (017) 327-48-36 (государственное предприятие «МГПЦ»); (017) 217-21-03 (ОАО «МАЗ» – управляющая компания холдинга «БЕЛЛАВТОМАЗ»).

Информационное сообщение о проведении аукциона по продаже гражданам Республики Беларусь в частную собственность земельных участков для строительства и обслуживания жилых домов в аг. Будогово и дер. Осово Жоджинского сельсовета Смолевичского района Минской области

Table with 2 columns: No and Content. Contains details about land plots, auction dates, and terms of sale for agricultural and residential plots in Budogovo and Osowo.

Расходы по организации и проведению аукциона и затраты на публикацию информационного сообщения подлежат возмещению победителем аукциона и составляют: земельный участок в аг. Будогово – 1 839,34 рубля, земельный участок в дер. Осово – 1 833,21 рубля, (без учета стоимости информационного сообщения).

На основании Указа Президента Республики Беларусь от 7 февраля 2006 г. № 72 «О некоторых мерах по государственному регулированию отношений при размещении и организации строительства жилых домов, объектов инженерной, транспортной и социальной инфраструктуры» лицо, приобретающее земельный участок, компенсирует затраты на строительство, в том числе, на строительство объектов распределительной инженерной и транспортной инфраструктуры к земельному участку.

Применение: для участия в аукционе на адрес продавца необходимо представить:

- 1. Заявление на участие в аукционе по установленной форме.
2. Копии платежных поручений, заверенные банком, подтверждающие внесение задатка на расчетный счет продавца.
3. Документ (копию), удостоверяющий личность (паспорт) покупателя или его доверенного лица.
4. Доверенность, заверенную нотариально (в случае, если на аукционе интересы покупателя представляет это лицо).

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении аукциона

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению Узенского района (продавец) проводит открытый аукцион по продаже здания магазина (в состав входит: одноэтажное цитовое здание с одной дощатой, одной блочной пристройками, одним кирпичным и одним дощатым сараем), общей площадью 93,6 кв. м, инв. № 623/С-58747, расположенного на земельном участке с кадастровым номером 625683208701000081 площадью 0,0767 га (предоставлен на праве постоянного пользования) по адресу: Минская область,

РЕЗУЛЬТАТЫ РЕКЛАМНОЙ ИГРЫ «АВТО ОТ МАСТЕРКАРД. НОЯБРЬ».

Организатор рекламной игры: ЗАО «Салмон-График», юридический адрес: 220073, г. Минск, ул. Ольшевского д. 22, пом. 11, комн. 43, УНП 100843219, зарегистрировано решением Минского горисполкома от 2 декабря 2008 г.

Рекламная игра называется «Авто от Мастеркард. Ноябрь». Срок проведения рекламной игры: в период с 1 ноября по 28 декабря 2018 года (включая периоды розыгрышей и вручения призов).

Территория проведения рекламной игры: автозаправочные станции предприятий по нефтепродуктообеспечению, входящих в состав Государственного производственного объединения «Белороснефть», находящихся в Республике Беларусь.

Свидетельство о государственной регистрации рекламной игры № 3397 выдано Министерством антимонопольного регулирования и торговли Республики Беларусь 17 октября 2018 г.

В рекламной игре приняло участие 108 509 физических лиц. Призовой фонд разыгран полностью. Победитель рекламной игры «Авто от Мастеркард. Ноябрь»:

Table with 5 columns: No, Name, Card No, Prizes, Location. Winner: Soroko Elena Aleksandrovna, Vitebsk.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

Table with 2 columns: Field Name and Value. Fields include: Организатор аукциона, Продавец, Предмет аукциона.

Table with 2 columns: Field Name and Value. Fields include: Наименование, Назначение, Общ. пл., Инв. номер.

Составные части и принадлежность: покрытие (инв. № 12255), тепловая сеть (инв. № 12255), водопроводная сеть (инв. № 12261), канализационная сеть (фаскальная и ливневая) (инв. № 12262).

В состав лота входит следующее имущество: наружные сети электроснабжения (инв. № 12259), наружные сети электроосвещения (инв. № 12264), наружные сети связи (инв. № 12260), озеленение (инв. № 12258), оборудование в количестве 89 штук (см. на сайте организатора аукциона – cpo.by)

Сведения о земельном участке: пл. 0,6036 га, предоставлен на праве аренды (срок действия по 26.12.2061) для строительства и обслуживания объекта «Продовольственный магазин с пунктом бытового обслуживания в м-н «Девяткога-6». Ограничения (обременения): охранные зоны линий электропередачи, сетей и сооружений канализации

Обременения: площади здания частично сданы в аренду. Здания находятся в залоге у банка. Более подробную информацию можно узнать у организатора аукциона

Table with 2 columns: Field Name and Value. Fields include: Магазин, Задание специализированное, розничной торговли.

Составные части и принадлежность: навес, покрытие (инв. № 12161, 12162), водопроводная сеть (инв. № 12167), тепловая сеть (инв. № 12171), канализационная сеть (инв. № 12168).

В состав лота входит следующее имущество: наружные сети электроснабжения (инв. № 12165), наружные сети электроосвещения (инв. № 12170), наружные сети связи (инв. № 12166), малые архитектурные формы (инв. № 12163), озеленение (инв. № 12164), оборудование в количестве 76 штук (см. на сайте организатора аукциона – cpo.by)

Сведения о земельном участке: пл. 0,6621 га, предоставлен на праве аренды (срок действия по 14.08.2062) для строительства и обслуживания продовольственного магазина. Ограничения (обременения): охранные зоны сетей и сооружений канализации

Обременения: площади здания частично сданы в аренду. Здания находятся в залоге у банка. Более подробную информацию можно узнать у организатора аукциона

Задаток 1 % от начальной цены предмета аукциона перечисляется на р/с ВУ60 БЛВБ 3012 0191 0213 9000 1001 в Дирекцию ОАО «Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области г. Минск, ул. Коллекторная, 11, БИК БЛБВВ2Х, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи: в течение 10 (десяти) рабочих дней после регистрации продавцом составных частей предмета аукциона в установленном законодательством РБ порядке

Если между продавцом и покупателем (победителем аукциона либо единственным участником аукциона, согласившимся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 % в течение 5 рабочих суток, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и в порядке оплаты предмета аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение 30 (тридцати) календарных дней после подписания договора купли-продажи

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукциона, а также возмещения затрат и оплаты вознаграждения за организацию аукциона оговорен в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия

Дата и время проведения аукциона: 25.01.2019 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, офис 1703. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 23.01.2019 до 17.00 по указанному адресу. Тел.: +375 17 280-36-37; +375 29 317-95-42. Email: auction@cpo.by

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОСТОРНОГО АУКЦИОНА

Table with 2 columns: Field Name and Value. Fields include: Организатор аукциона, Продавец, Предмет аукциона.

База отдыха Молоди в составе: корпус № 1 баша отдыха (945,6 кв. м, 601/С-26310, составные части: пешех. дорожки 283 кв. м, площадки 1138 кв. м, внутриплощад. дороги и проезды 1347 кв. м, подпорная стенка 108 м и цветник), корпус № 2 баша отдыха (902 кв. м, 601/С-26315), склад для хранения материалов (28,8 кв. м, 601/С-26317), склад (152,3 кв. м, 601/С-24453), с/т водопровода (1082,74 м, 601/С-29058), с/т канализации с септиком (960,62 м, 601/С-29057), кабельная линия КЛ-0,4 кВ (916,4 м, 601/С-27840, составные части: опора), иное имущество (можно ознакомиться на сайте организатора аукциона www.cpo.by). Адрес – Минская обл., Логойский р-н, Швабский с/с, 21 (район д. Молоди)

Сведения о земельном участке: пл. 3,4989 га, предоставлен продавцу на праве постоянного пользования для обслуживания зданий и сооружений базы отдыха

Начальная цена лота № 1 с НДС – 537 304,22 бел. руб. (снижена на 30 %)

Подсобное сельское хозяйство Молоди в составе: бригадный дом (142,2 кв. м, 601/С-24768, составные части: беседка, дорожки 3471 кв. м, 2 площадки 78 кв. м, пом. вождем 5609 кв. м, закрытая стоянка для сельхозтехники (92,6 кв. м, 601/С-25747, составные части: площадки 412 кв. м), открытый навес для сельхозмаши (367,4 кв. м, 601/С-25774), здание коровника (2000,1 кв. м, 601/С-25791), здание склада (158,5 кв. м, 601/С-25779), склад для хранения материалов (23,3 кв. м, 601/С-25777), зернохранилище (403,3 кв. м, 601/С-25744), навес для хранения подстилочного материала (51,4 кв. м, 601/С-25776), траншея для хранения навоза (601/С-25771), навес над дезбарьером (40,6 кв. м, 601/С-25778), пункт технического обслуживания (112,1 кв. м, 601/С-25775), ТП (100,4 кв. м, 601/С-25790), АЗС 601/С-25787, составные части: топливораздаточная колонка, резервуар, 3 емкости, будка КУНГ 6 кв. м, молниезащита, ограждение склада ГСМ), водонапорная башня, артезианская скважина со зданием (601/С-25772), сети канализации (730 м, 601/С-27775, составные части: колодезь для фильтрации), сеть водопровода (701 м, 601/С-27776), иное имущество (можно ознакомиться на сайте организатора аукциона www.cpo.by). Адрес – Минская обл., Логойский р-н, Швабский с/с, 22 (район д. Молоди)

Обременения: частичная аренда 3-го этажа в бригадном доме

Сведения о земельном участке: пл. 47,8847 га, предоставлен продавцу на праве постоянного пользования для организации ПСХ. Ограничения (обременения) прав: охранный зона линий электропередачи напряжением свыше 1000 вольт, пл. 3,5100 га

Начальная цена с НДС – 921 054,47 бел. руб. (снижена на 30 %)

Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона перечисляется на р/с № ВУ60БЛВБ30120191021390001001 в Дирекцию «ОАО Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области (г. Минск, ул. Коллекторная, 11), БИК БЛБВВ2Х, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи: 15 рабочих дней после проведения аукциона

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат и оплаты вознаграждения за организацию аукциона оговорен в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия

Дата и время проведения аукциона: 23.01.2019 в 14.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, офис 1703. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 21.01.2019 до 17.00 по указанному адресу. Тел.: +375 17 280-36-37; +375 29 317-95-42. Email: auction@cpo.by

Организация аукционов Оценка всех видов имущества

Извещение о проведении повторного аукциона

Table with 2 columns: Field Name and Value. Fields include: Организатор аукциона, Продавец.

Table with 2 columns: Field Name and Value. Fields include: Наименование, Общ. пл., Инв. номер.

Производственный корпус (составные части: общее благоустройство территории – забор (киричи), две калитки, забор (металл), забор (панели ж/б – 24,0 м и 280,9 м), дороги и проезды заводской территории, покрытие бетонное, плиты ж/б)

Обременения Договор аренды. Подробная информация на сайте www.cpo.by

Table with 2 columns: Field Name and Value. Fields include: Наименование, Общ. пл., Инв. номер.

Производственный корпус (составные части: бетонно-каменное цех, склад готовой продукции; общее благоустройство территории – забор (киричи), две калитки, забор (металл), забор (панели ж/б – 24,0 м и 280,9 м), дороги и проезды заводской территории, покрытие бетонное, плиты ж/б)

Внутриплощадочная канализационная сеть (составные части: трубопровод, безнапорный, трубопровод, 45 колодезь, 4 дожде-приемника, 17 выпусков)

Обременения Договор аренды. Подробная информация на сайте www.cpo.by

Table with 2 columns: Field Name and Value. Fields include: Наименование, Общ. пл., Инв. номер.

Складское помещение (составные части: рампа (59/100); общее благоустройство территории – забор (киричи), две калитки, забор (металл), забор (панели ж/б – 24,0 м и 280,9 м), дороги и проезды заводской территории, покрытие бетонное, плиты ж/б)

Обременения Договор аренды. Подробная информация на сайте www.cpo.by

Table with 2 columns: Field Name and Value. Fields include: Наименование, Общ. пл., Инв. номер.

Складское помещение (составные части: рампа (41/100); общее благоустройство территории – забор (киричи), две калитки, забор (металл), забор (панели ж/б – 24,0 м и 280,9 м), дороги и проезды заводской территории, покрытие бетонное, плиты ж/б)

В состав лота входит оборудование: линия по производству блоков из ячеистого бетона, инв. № 41080

Table with 2 columns: Field Name and Value. Fields include: Наименование, Общ. пл., Инв. номер.

Производственное помещение (составные части: общее благоустройство территории – забор (киричи), две калитки, забор (металл), забор (панели ж/б – 24,0 м и 280,9 м), дороги и проезды заводской территории, покрытие бетонное, плиты ж/б)

Обременения Договор аренды. Подробная информация на сайте www.cpo.by

Table with 2 columns: Field Name and Value. Fields include: Наименование, Общ. пл., Инв. номер.

Складское помещение (составные части: общее благоустройство территории – забор (киричи), две калитки, забор (металл), забор (панели ж/б – 24,0 м и 280,9 м), дороги и проезды заводской территории, покрытие бетонное, плиты ж/б)

Обременения Договор аренды. Подробная информация на сайте www.cpo.by

Дзеля памяці

МУЗЫКІ АДЫХОДЗЯЦЬ — МУЗЫКА ГУЧЫЦЬ...

ПАЭЗІЯ ДЫЯЛОГУ

2018 г.

Сказаць, што Лучанок узрадаваўся званку журналіста, было б вялікім перабольшаннем. «Колькі пісалі ўсяго — а толку?! Ды я гатовы запаліць журналістам, толькі каб яны не бралі ў мяне інтэрв'ю!» — вельмі змяцянна, надзвычай імпульсіўна гаварыў кампазітар. Пацучэ гумару выражвала сітуацыю: удакладніла, колькі ж Лучанок гатовы запаліць. Суразмоўнік усміхнуўся: «А, ладна, прыходзьце, пагаворым»...

Добрая 4-пакоевая кватэра ў прэстыжным раёне сталіцы — утульная, акуратная, з густым абстаўленай: дзяржава клапацілася пра таленты, наш нацыянальны гонар і багацце.

Размова пачалася больш чым нетрадыцыйна: Лучанок наладзіў мне... экзаменуоўку: «Вось вы культурны чалавек, у вас вышэйшая адукацыя... А вы ведаеце, што напісаў кампазітар Вэбер? А кампазітар Вэбер? А Шонберг?»

Пасыпала галаву попельам. Але... «Ці ў тым рэчышчы мы размаўляем, Ігар Міхайлавіч, гэта ж ваша прафесія».

Няпраўда, у культурных дзяржавах усе займаюцца музыкой, спяваюць у харах... Людзі там чыпілізаваныя. Вось ж ведаеце, скажам, што напісаў Шэкспір, Пушкін, Дастаеўскі, — любы чалавек павінен ведаць не толькі літаратуру, але і выяўленчае мастацтва, і музыку.

Сапраўды, аксіёма. Аднак... Калісьці я таксама вучылася ў музычнай школе. І зараз, як усю помню, ледзяне спіна: гэта была катарга, бо не было прызнання. Дык, можа, не варта ўсё без разбору вучыць музыцы?

Не, музыцы трэба вучыць усё — у школах выкладаць не толькі гісторыю літаратуры, але і гісторыю музыкі. Каб чалавек не блытаў Чайкоўскага з Бетховенам... Я не думаю, што стану кампазітарам, проста бацькі мяне старанна, сур'ёзна вучылі. Я прафесійны цымбаліст, цудоўна іграю на акардэоне, ну а на фартэпіяна — проста мастра.

21 лістапада пайшоў з жыцця геній нацыянальнага музычнага мастацтва Ігар Міхайлавіч Лучанок. Ён быў адзначаны многімі ўзнагародамі і званнямі народнага артыста СССР і Беларусі. Але ці не самае галоўнае, што вызначала гэтага ўнікальна адоранага чалавека, — ён быў па-сапраўднаму **НАРОДНЫ КАМПАЗІТАР БЕЛАРУСІ**.

...Гэта інтэрв'ю адбылося больш як 20 гадоў таму назад, у кастрычніку 1996 года. Эпоха велізарных змен і ўзрушэнняў, час станаўлення маладой суверэннай Беларусі. Я прапавала карэспандэнтам аддзела культуры «Звязды».

на рускія вершы, і на ўкраінскія, літоўскія, польскія: не хачу быць абмежаваны тэрытарыяльна.

У нас ёсць сімфанічны аркестр, харавае капэла — гэта твар нацыі. На жаль, на ўсю рэспубліку — усёго адзін оперны тэатр, а, напрыклад, у Балгарыі (населенніцтва нашых краін прыкладна аднолькавае) — 5 ці 6 оперных тэатраў.

— **Лічы красамоўныя.**
— Я пяць гадоў (у час вайны) жыў у горадзе Сальску Растоўскай вобласці, гэта мая другая радзіма. У Сальску ёсць сімфанічны аркестр. У райцэнтры! Навэціце хоць бы адзін райцэнтр у Беларусі, дзе ёсць сімфанічны аркестр.

— **Саюз кампазітараў — арганізацыя вялікая?**
— Крыху больш за сто чалавек: кампазітары, музыканты, а ў апошнія гады некаторыя ўцяклі ў ЗША, Ізраіль... Прафесія музыканта ў нас — непрэстыжная.

— **Вы таксама збіраецеся куды-небудзь?..**
— А навошта, я ж беларус. Але я не хачу, каб мяне тут эксплуатавалі! Я магу цэлымі днямі рабіць інтэрв'ю, аднак вечарам жонка спытае: дзе грошы? На сталае ляжыць рахунак на некалькі мільёнаў рублёў, сын вучыцца на юрыста. Жонка зарабляе па-жабрацку, хоць скончыла два музучылішчы (як вакаліст і тэатрык), у музшколе працуе.

— **Які ганарар вы атрымліваеце за песню?**
— Нікага.

Лучанок расказвае пра шматлікія цяжкасці, якімі выпрабувае час творцы. І раптам: «Усе думаючы, як бы калеечку на Лучанку зарабіць?»

— **А як на Лучанку можна зарабіць?**
— Вельмі проста, у мяне ж сувязі. Даўдэла, што Кабзон — мой сябар, і адразу пісьмы пайшлі: дапамажыце. А Кабзон сказаў: «Ігар, мне вельмі доўга дурылі галаву, я дапамагаю толькі дзецінам». Ён зай-

Акурат тады шырока абмяркоўваліся магчымыя варыянты Гімна Рэспублікі Беларусі, а Ігар Міхайлавіч Лучанок на той час ужо 15 гадоў узначальваў Саюз кампазітараў краіны. Падрываванае да друку інтэрв'ю не было апублікавана: чыста тэхнічна не ўдалося ўзгадніць тэкст з суразмоўнікам. Без аўтографу Маэстра змяшчаць матэрыял палічыла немагчымым. Жыццё газетчыка заўсёды напружанае, падзеі накатвалі адна за адной. Так атрымалася, што гэтае інтэрв'ю апынулася згублена сярэд іншых матэрыялаў у творчым архіве-дасье.

маецца бізнесам, і правільна рабіць. А што, хочаце, каб творца быў жабраком?!

— **Распаўсюджаны стэрэатып: ёсць мастацтва масавае і ёсць элітарнае. Масавае мастацтва — яно быццам і не мастацтва...**

— А тэма Хатыні, Курапатаў — гэта якое мастацтва? А «Если б камни могли говорить»?.. Можна напісаць сімфонію на 40 хвілін — але ўплыві яе будзе меншы, чым ад песні-баллады. Мне дасылалі шмат пісьмаў — людзі плачуць пад песню.

Ігар Міхайлавіч паказаў адзін з лістоў, ад Ахрэмчык-Лазаравай з Горкаўскай вобласці. Жанчына паглядзела па тэлевізары творчы вечар кампазітара, што праходзіў у Маскве, і напісала: «Я толькі што прыехала з Курапатаў, там быў расстраляны наш бацька 1 кастрычніка 1938 года... У бацькі было 8 дзяцей... Я апынулася ў Расіі ў лагеры, маіх братоў і сябрэў разаслалі па розных лагерах... Беларусь — мая дарагая радзіма, але мне не давалася жыць на радзіме. Усё жыццё пакутую, што я такая няшчасная...»

— **Ігар Міхайлавіч, вы шмат займаецеся грамадскай дзейнасцю, а калі вы паспяваеце працаваць?**
— І сёння раніца працаваў. Міхаіл Фінберг з салістамі запісаў 15 маіх песень.

успаміны пра тую даўнюю сустрэчу. Адшукала інтэрв'ю... З таго часу шмат вады сплыло. Аднак, прачытаўшы рукапіс, калега параіла яго апублікаваць — як адлюстраванне і эпохі, і пазіцыі творцы ў памежнай сітуацыі «на ростанях». Можна было б крыху падрэтушаваць матэрыял, але перадаю яго ў рэдакцыю без купюр, з нязначнымі скарачэннямі. Хай даруе Ігар Міхайлавіч «няўзгодненасць» публікацыі наўздгон яго памяці: геніяльнасць выказвання кампазітара «завізалі» Гісторыя і Вечнасць. Музыкі адыходзяць — іх музыка гучыць.

Тацяна ПАДАЛЯК.

— **Гавораць, некаторым кампазітарам мелодыі прыходзілі нават у сне.**
— Разумею, Гасподзь даў мне мелодыю — гэта асобная размова. У кансерваторыях вучаць гармонію, поліфанію, аналізу формы, аранжыроўцы, інструментуоўцы... Але няма курса меладызму: мелодыі навучыць нельга.

Мелодыі навучыць нельга, гэта Божы дар. Пра Моцарта гаварылі: «Гуляка нічым не заняты»... Але за 15 хвілін ён мо напісаць такую музыку, якую Сальеры, бадай што, не пад сілу стварыць і за месяц. Мелодыі навучыць нельга: Божы дар...

— **Як ставіцеся да таго, што вас называюць класікам беларускай песні?**

— Які я класік? Я вам зараз «папус» сыграю!.. Самае галоўнае ў песні — мелодыя. Наша беларуская народная песня — вось класіка, там багаццейшая мелодыя. Гэта — аснова, бяцшыя мелодыя. Шырма, Цітовіч, Чуркін, Мажэйка гэта разумелі. Я і сам

быў у фальклорных паездках, Мулявіна вазіў... З прафесійных песень народную традыцыю працягваюць «Бываіце здаровы», «Выйцем за Родіну». А творы Уладзіміра Алоўнікава, Юрыя Семянякі, Леаніда Захлеўнага, Эдуарда Зарыцкага, Уладзіміра Будніка, Алега Чыркуна, Валерыя Іванова, Дзмітрыя Далгалёва, Уладзіміра Мулявіна, Мікалая Сацуры...

Белорусско-русская земля, Ты моя надежда и отрада. Заклинаю береги себя Песнями языческого лада.

Ігар Міхайлавіч сеў за раяль, паказаў новую песню — «Занесены ветрам». Пранізлівая балада пра тое, што ўсе мы апынуліся занесенымі ветрам — чарнобыльскім, палітычным. І ветрам перамен...

Тэатр

КАЛІ ЗОРКІ ЗАПАЛЬВАЮЦА...

У Мінску падвялі вынікі V міжнароднага Каляднага конкурсу вакалістаў, які па традыцыі прайшоў у рамках Каляднага опернага форуму і сабраў сёлета амаль 170 удзельнікаў з 18 краін свету, у тым ліку ўпершыню — з Венесуэлы.

З 14 да 19 снежня маладыя вакалісты дэманстравалі ўсе свае галасавыя і артыстычныя здольнасці, каб прайсці праз конкурснае сіта двух адборачных тураў і трапіць у фінал творчага спаборніцтва — гала-канцэрт «Новыя галасы маладой оперы». Аднак аказацца ў ім пашчасціла толькі 11 артыстам, сярод якіх — два прадстаўнікі Беларусі: Настасся Малашкевіч (Вахомчык), якая ўваходзіць у стажорскую труп Вялікага тэатра Беларусі, і саліст нашай оперы Андрэй Сялюцін. Упершыню за ўсімі этапамі, уключаючы фінальны, дзе ўдзельнікі выконвалі эпізод з оперы на галоўнай сцэне ў суправаджэнні аркестра, у касцюмах і з артыстамі-партнёрамі, маглі сачыць і глядачы дзякуючы анлайн-трансляцыі на YouTube-канале тэатра. Наколькі гэта нябачная публіка паўплывала на вынікі, меркаваць складана, але выхад у інтэрнэт адзначна зрабіў оперны конкурс больш даступным для шырокай аўдыторыі і больш змяцянальна насычаным.

Абсалютна ўсе ўдзельнікі міжнароднага журы, у склад якога ўвайшло больш за 15 прафесіяналаў з вядучых тэатраў свету, адзначылі высокі ўзровень мінскага конкурсу. Многія яго лаўрэаты і пераможцы мінусу гадоў ужо маюць кантракты з найлепшымі нацыянальнымі операмі, і цяперашнія ўдзельнікі ніколі ім не саступаюць.

«Я быў проста ўражаны, — прызнаўся напярэдадні выраслаўнага этапу віцэ-прэзідэнт міжнароднага конкурсу выканаўцаў у Мармандзе (Францыя) Жан-Поль Бюрль, — і гарантую, што адзін з лаўрэатаў будзе запрошаны цалкам за кошт фестывалю адразу ў паўфінал нашага конкурсу ў Францыі». «Я на конкурсе ўжо тры разы, і з кожным прыездам заўважаю рост і развіццё. Вельмі цікава назіраць, які шмат цудоўных галасоў і перспектывных артыстаў прыязджае ў Беларусь», — дадаў рэдактар брытанскага часопіса «Опера» Джон Элісан. Ну, а генеральны дырэктар Вялікага тэатра Беларусі, старшыня журы конкурсу Уладзімір Грыдзюшка, нагадаў, што артыстаў прывабліваюць не толькі магчымыя будучыя кантракты, але таксама адчувальны матэрыяльны

стымул: прызавы фонд конкурсу складае 28 тысяч долараў ЗША: 10 тысяч — Гран-пры, 8 тысяч — I прэмія, 6 і 4 тысячы — II і III прэміі адпаведна.

І вось інтрыга вырашылася: Гран-пры журы прысудзіла Ксені Несцярэнцы (Расія), першую прэмію і прыз глядацкіх сімпатый заваявала Ларэн Мішэль з ЗША, другую атрымаў яшчэ адзін прадстаўнік Расіі Дзмітрый Іванчэй, а трэцюю падзялілі паміж сабой амерыканец Эмет О'Хэнлан і беларуска Настасся Малашкевіч (Вахомчык). Акрамя таго, былі ўручаны дадатковыя заахвочвальныя прызы Кацярыне Марозавай з Расіі і Сульбарану Ойката Андрэс Эстэбану з Венесуэлы і некалькі спецыяльных прэміяў — так, беларус Андрэй Сялюцін атрымаў у якасці ўзнагароды стажыроўку ў маладзёжнай праграме Вялікага тэатра Расіі, расіянка Ксенія Несцярэнца — тое самае запрашэнне на міжнародны конкурс у Францыю і праслухоўванне ў Нямецкую оперу на Рэйне, Эмет О'Хэнлана запрасілі выпрабаваць свае сілы ў Дзюсельдорфе, а Кацярыну Марозаву — у Сочы. І хто ведае — магчыма, праз год-другі мы зноў пачнем кагосьці з іх на сцэне беларускай оперы, але ўжо ў якасці сусветных зорак?..

Вікторыя ЦЕЛЯШУК.

КЛАСІКІ КРОЧАЦЬ У МАСЫ!

Завершана выданне трохтомнай персанальнай энцыклапедыі «Янка Купала».

Толькі што выдадзены трэці том персанальнай энцыклапедыі «Янка Купала», куды ўвайшлі артыкулы на літары «П — Я». Далёка не кожная краіна мае выданні такога кшталту. У Расіі адна з першых персанальных энцыклапедый (дакладней — у СССР, бо рабілася яна з удзелам вучоных розных рэспублік вялікай краіны) была выдадзена ў пачатку 1980-х і прысвечана класіку рускай літаратуры Міхайлу Лермантаву. Ва Украіне ў савецкі час выдалі энцыклапедычны аднатомнік «Тарас Шаўчэнка». У Беларусі персанальны энцыклапеды былі прысвечаны Францыску Скарыну, Максіму Багдановічу. Але самым першым быў энцыклапедычны слоўнік «Янка Купала» ў 1986-м годзе, тады яшчэ аднатомны.

І вось — новая энцыклапедычная сустрэча з класікам беларускай літаратуры. Уражальная падзея для ўсёй краіны!

Калі тыраж першага выдання Купалаўскай энцыклапедыі быў 8000 экзэмпляраў, то зараз — 1000 экзэмпляраў. Розніца істотная. Але, пэўна, праз які ўжо год шмат хто будзе шкадаваць, што не змог набыць гэтае ўнікальнае, багатае на купалазнаўчую інфармацыю выданне. Сярод аўтараў трохтомнай энцыклапедыі «Янка Купала» — Вячаслаў Рагойша, Адам Мальдзіс, Уладзімір Гніламедаў, Мікола Трус, Жанна Дапкюнас, Галія Фатыхава, іншыя дасведчаныя літаратуразнаўцы, спецыялісты ў галіне выяўленчага мастацтва, музыкі, музейшчыкі, архівісты. У энцыклапедыі — інфармацыя пра творы класіка, гарады і іншыя паселішчы, дзе ён бываваў, пра яго сяброў, знаёмых, перакладчыкаў пазіі Янкі Купалы на мовы народаў свету.

Мікола БЕРЛЕЖ.

Нашы за мяжой

«А хто там ідзе...» па Буэнас-Айрэсе?

Пра лёс і творчы шлях класіка беларускай літаратуры раскажучь за акіянам. Выстаўку «Завуса я толькі Янка Купала» арганізавала пасольства Беларусі ў Аргенціне. Яна праедзе па ўсёй краіне і будзе паказана ў клубах дыяспары.

На адкрыцці ў Нацыянальным кангрэсе сабралася больш за сто чалавек. Многія з іх — гэта ўнукі і праўнікі тых беларусаў, хто некалі даўно адправіўся за мяжу. Наведвальнікі выстаўкі маглі не толькі азнаёміцца з біяграфіяй пэняра, але і прачытаць яго вершы, перакладзеныя на іспанскую мову, каб разгадаць геній аўтара, які змог апісаць словамі партрэт цэлага народа.

Пасол Беларусі Уладзімір Астапенка падкрэсліў значнасць постаці Янкі Купалы для фарміравання беларускай ідэнтычнасці і станаўлення нацыянальнай дзяржавы. А дырэктар Дзяржаўнага літаратурнага музея Янкі Купалы Алена Ляшчэвіч заўважыла, што спадчына пэняра атрымаваў шырокае міжнароднае прызнанне і дагэтуль застаецца актуальнай.

Павел МІРОНЦАУ.

Выстаўка, прысвечаная Янку Купалу, адкрылася ў Аргенціне

К@ТНІНЕНТЫ

НА РАДЗІМЕ ШЭНГЕНА

ЯК ГЕРЦАГСТВА ЛЮКСЕМБУРГ «ДАЛО ФОРЫ» ЎСІМ?

Днямі Еўрапейскае статыстычнае агенцтва (Eurostat) апублікавала звесткі аб фактычным індывідуальным спажыванні на душу насельніцтва (Actual Individual Consumption per capita) і пра долю ВУП у разліку на душу насельніцтва (GDP per capita) у краінах ЕС. Сярэдні ўзровень на 28 краінах ЕС бярэцца за 100 працэнтаў. Германія заняла другое месца (плюс 22 працэнтныя пункты да разліковага паказчыка). У Аўстрыі, Даніі і Вялікабрытаніі, Бельгіі, Фінляндыі, Нідэрландах, Швецыі і Францыі вынік перасягае сярэдні па ЕС на 10—20 працэнтаў. Самы нізкі ўзровень спажывання на душу насельніцтва сярод краін ЕС адзначаны ў Балгарыі (54 працэнт), Венгрыі (62 працэнт), Харватыі (62 працэнт), Румыніі (68 працэнтаў) і Латвіі (68 працэнтаў). А бясспрэчнае першае месца па індывідуальным спажыванні на душу насельніцтва ў Еўрасоюзе заняў Люксембург, дзе ўзровень амаль на трэць вышэйшы. Прычым герцагства лідзюць па гэтым паказчыку на працягу апошніх чатырох гадоў. За кошт чаго невялічкі Люксембург «даў форы» ўсім?

МАЛЕНЬКАЯ КРАПАСЦЬ

У далёкім мінулым галы, франкі і рымляне напераменку захоплівалі гэтую тэрыторыю, пакуль у 963 годзе маленькі ўмацаваны замак Лісілінбург (Lucilinburg — «маленькая крапасць») не атрымаў статус незалежнага. Першым графам у 1060-м стаў Конрад, а герцагствам Люксембург абвясцілі толькі праз тры стагоддзі — у 1354-м. Пасля краіна то адыходзіла Аўстрыі, то яе захоплівала Францыя, а потым перадавала Іспаніі. «Вялікім» герцагствам Люксембург стаў у 1815 годзе, а ў верасні 1867-га атрымаў статус «вечна нейтральнага».

З уступленнем у 1949 годзе ў НАТА гэты нейтралітэ быў парушаны. Дарэчы, Люксембург — адна з нямногіх малых краін, у якой ёсць уласныя ўзброеныя сілы. Дарэчы, яны нават прымалі ўдзел у афганскай аперацыі НАТА «Рашучая падтрымка» ў колькасці аднаго (!) салдата. Пазней кантынгент быў павялічаны да... двух байцоў.

Вядома ж, па памерам і дапамога (цяпер плошча Люксембурга, які мяжуе з Бельгіяй, Германіяй і Францыяй, —

каля 2,5 тысячы кв. км). Насельніцтва краіны складае ўсяго каля 600 тысяч чалавек. Пры гэтым 40 працэнтаў — гэта эмігранты, у асноўным з Партугаліі, Францыі і Італіі. У самой

сталіцы, горадзе Люксембургу, пра жывае ўсяго 180 тысяч чалавек, але ў будны дні колькасць павялічваецца амаль удвая — з-за жыхароў суседніх краін, якія штодня прыежджаюць сюды на працу.

Стаўленне да мігрантаў у герцагстве асаблівае, што, дарэчы, падкрэслівае выпадак, які адбыўся на мінулым тыдні. Міністр замежных спраў Люксембурга Жан Асельборн сарваўся на ляжанку, слухаючы выступленне кіраўніка МУС Італіі Матэа Сальвіні на канферэнцыі ў Аўстрыі, прысвечанай пытанням міграцыі. На адной з закрытых для прэсы нарад адбыўся інцыдэнт з удзелам італьянскага міністра і Асельборна, які таксама курыруе пытанні міграцыі і прыстанішча. Відэазапіс сваркі трапіў у інтэрнэт, яе, у прыватнасці, выклаў у сваім акаўнце ў «Твітэры» сам Сальвіні. Па паведамленні люксембургскага выдання Рарегіат, італьянскі чыноўнік, выступаючы перад сваімі еўрапейскімі калегамі, заявіў, што яго краіне мігранты не патрэбны. «Магчыма, такая патрэба ёсць у Люксембургу», — сказаў Матэа Сальвіні. Слухаючы выступленне італьянскага калегі, кіраўнік люксембургскага МЗС не вытрымаў, сарваў з сябе навушнікі і паспрабаваў перабіць Сальвіні.

«У Люксембургу былі дзясяткі тысяч італьянцаў, якія прыехалі як мігранты, працавалі ў Люксембургу, каб у вас у Італіі былі сродкі для дзяцей. Ды чорт вазмі!» — ускрыпеў Асельборн на французскай, выкарыстаўшы пры гэтым моцнае слоўца.

У распускоўдзянай па выніках перагавораў заяве кіраўніка МЗС Люксембурга адзначаецца, у прыватнасці, што «Еўропа мае патрэбу ў легальнай міграцыі перад фактам старэння свайго насельніцтва».

Зараз маленькая краіна выплачвае самую вялікую мінімальную зароботную плату ў свеце. Праўда, пры гэтым Люксембург мае вялікі знешні доўг, вельмі моцна залежыць ад міжнародных партнёраў, таму сусветныя крызісы вельмі цяжка адбіваюцца на эканоміцы. Тут ёсць буйное радовішча жалезнай руды (адносіцца да шырокага Латарынскага басейна — каля паўднёвай мяжы краіны). Як адначасна дырэктар па міжнародных сувязях Гандлёвай палаты Люксембурга

Жано Эрпелдынг, у краіне моцная прамысловасць. Адаецца значная частка гораваць на англійскай, таму кожны жыхар — дакладна стапрацэнтны паліглот. Менавіта недалёка ад люксембургскай вёсачкі Шэнген у чэрвені 1985 года на левым прытоку Рэйна (рака Мозель), на мяжы трох дзяржаў, прадстаўнікамі асноўных еўрапейскіх краін (Германія, Францыя, Бельгія, Нідэрланды, Люксембург) было падпісана гістарычнае Шэнгенскае пагадненне, якое адмяняла пагранічны кантроль. Праўда, у сілу яго ўступіла толькі праз 10 гадоў, у 1995-м, а да вышэйназваных краін далучыліся Іспанія і Партугалія.

Кіраўнік Люксембурга — Вялікі герцаг. Паводле канстытуцыі, ён вызначае парадка арганізацыі ўрада і яго склад, зацвярджае і апублікоўвае законы, прызначае чыноўнікаў на грамадзянскія і ваенныя пасады, камандуе ўзброенымі сіламі, заключае міжнародныя дагаворы. У 1964 годзе на трон Люксембурга ўзыйшоў прынц Жан. У кастрычніку 2000 года Жан адрокся ад трона, спаслаўшыся на ўзрост, і Вялікім герцагам стаў яго сын Анры. Фактычна ж уся выканаўчая ўлада належыць ураду. Кіраванне ў акругах ажыццяўляецца камісарамі, у кантонах — бургамістрамі. Органамі самакіравання ў камунах з'яўляюцца выбарныя саветы.

«МОЗЕЛЬСКАЕ» І БЯСПЛАТНЫ ТРАМВАЙ

З наступнага лета, згодна з рашэннем урада Люксембурга на чале з Ксаўе Бэтэлем, па ўсёй краіне будзе адменена плата за паездкі на ўсіх відах транспарту, уключаючы трамвай, аўтобусы і прыгарадныя цягнікі. Пасля ўступлення ў сілу новага закона герцагства стане першай у свеце дзяржавай з бясплатным грамадскім транспартам.

Як паведаміла брытанскае выданне The Guardian, адпаведнае рашэнне было прынята з-за аўтаматэльных затораў, якія штодня збіраюцца па ўсёй краіне. Каб разгрузіць дарогі ад машын, улады і вырашылі адмяніць плату за праезд на грамадскім транспарце, зрабіўшы яго больш папулярным сярод насельніцтва. У далейшым таксама плануецца зра-

біць бясплатным праезд у першым і другім класах цягнікоў. Дарэчы, зараз у герцагстве бясплатны праезд на грамадскім транспарце дазволена дзецям, а таксама маладым людзям да 20 гадоў. Астатнія грамадзяне могуць купіць білет усяго за два еўра на дзве гадзіны — гэтага часу хопіць, каб перасекчы ўсю краіну.

біць бясплатным праезд у першым і другім класах цягнікоў. Дарэчы, зараз у герцагстве бясплатны праезд на грамадскім транспарце дазволена дзецям, а таксама маладым людзям да 20 гадоў. Астатнія грамадзяне могуць купіць білет усяго за два еўра на дзве гадзіны — гэтага часу хопіць, каб перасекчы ўсю краіну.

МЕТАЛЫ НА АСТРОІДАХ

Тым не менш каля 90 працэнтаў экспарту — гэта паслугі: фінансавыя, юрыдычныя. Краіна — важны міжнародны фінансавы і лагістычны цэнтр. Дзякуючы выдатным умовам у сталіцы герцагства размешчаны каля тысячы інвестыцыйных фондаў і больш за 200 банкаў — больш, чым у любым іншым горадзе свету. Добра развіты такі напрамак, як навуковыя даследаванні і інавацыі. Як паведаміў кіраўнік дэпартаменту знешніх сувязяў Агенцтва па інавацыях Люксембурга «Люксінавэйшн» Ян Крэвел, у краіне працуюць 23 цэнтры апрацоўкі даных. Ва ўніверсітэце, адкрытым у 2003 годзе, працуюць навукоўцы з 20 краін і навукаюцца студэнты са 115 краін. Герцагства займае 15-е месца ў сусветным рэйтынгу па глабальным індэксе інавацыйнасці.

Люксембург стварае касмічнае агенцтва і фонд у памеры 100 мільянаў еўра для інвеставання ў стартапы, якія распрацоўваюць касмічныя тэхналогіі. Пра гэта паведаміў намеснік прэм'ер-міністра краіны Эцхэн Шнайдрэ газеце Financial Times. У адрозненне ад НАСА, Люксембургскае касмічнае агенцтва, як заўважае Шнайдрэ, не збіраецца запускаць ракеты, а сканцэнтруецца на «развіцці бізнес-прадпрыемстваў у

космосе». «Мы хочам стаць краінай, якая асвойвае космас», і зацікаўлены ў супрацоўніцтве з іншымі дзяржавамі, адначасна віцэ-прэм'ер. На яго думку, ЕС не павінен «пакідаць гэты рынак амерыканцам».

У жніўні мінулага года Люксембург, як нагадае Financial Times, стаў першай краінай Еўропы, якая афіцыйна дазволіла кампаніям і камерцыйным групам, якія базуюцца ў Вялікім герцагстве, удзельнічаць «у асааенні касмічных рэсурсаў». Перагаворы з зацікаўленымі партнёрамі стварылі прававую аснову для арганізацый, якія маюць намер здабываць такія карысныя выкапні, і валодаць імі, у адкладна Шнайдрэ. У сувязі з падобнай ініцыятывай больш за 150 кампаній, істэтыўнай, якія займаюцца касмічнымі даследаваннямі, звярнуліся апошнім часам да люксембургскіх улад па дазваз уладкавацца ў краіне.

Раней Люксембург распрацаваў планы здабычы рэдкіх мінералаў і металаў на астэроідах (Space Resources initiative) сумесна з партнёрамі з ЗША і Еўрасоюза. Партнёрамі Вялікага герцагства сталі ў тым ліку амерыканскія кампаніі «Deep Space Industries» і «Planetary Resources of the US». Гаворка ідзе пра стварэнне касмічнай галіны з мэтай пошуку і здабычы матэрыялаў, якія родкія на Зямлі, але ёсць у дастатковай колькасці на астэроідах. Па словах спецыялістаў, яны знаходзяцца значна далей за Месяц, але бліжэй, чым Марс, таму цалкам у межах дасяжнасці касмічных беспілотных лятальных апаратаў. Паводле ацэнкі экспертаў, першапачатковы кошт стварэння падобнай касмічнай галіны складае дзясяткі мільярдаў, а патэнцыйны аб'ём рынку — трыльёны долараў. Так што перспектывы ў Люксембургу, нават мяркуючы па гэтым глабальным «стартапе», не абсяжыныя.

Захар БУРАК.

Навігатар

СВЯТКУЕМ УСІМ СВЕТАМ!

Незвычайныя святы і традыцыі на Каляды і Новы год

Усе мы з нецярпеннем чакаем святочных мерапрыемстваў у канцы года. Акрамя добра вядомых урачыстасцяў, у розных краінах ёсць свае асаблівыя святы, якія адлюстроўваюць нацыянальны дух. Прапануем вам акунуцца ў незвычайную атмасферу найбольш цікавых з іх.

Казліная традыцыя

«Калядны казёл» (Julbok) — чыста шведскі сімвал сустрэчы самага чароўнага зімовага свята. Казёл, вядома, не сапраўдны, звычайна яго майструюць з саломы. «Казліная традыцыя» расце сваімі нагамі (ці рагамі?) са скандынаўскай міфалогіі, аднак шведы ўдала адаптавалі яе да сучасных хрысціянскіх традыцый.

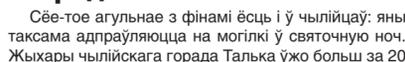
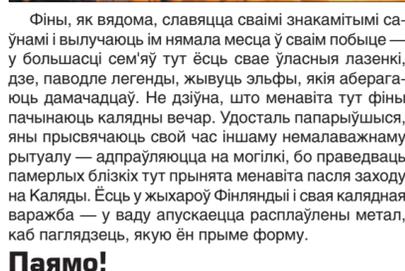
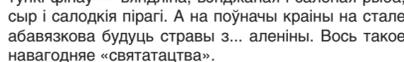
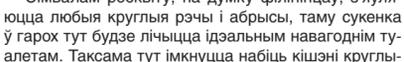
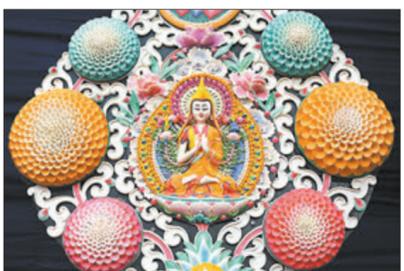
У 1966 годзе ў горадзе Еўле ўпершыню ўсталювалі гіганцкую скульптуру каляднага казла. З тых часоў штогод праціўнікі гэтай традыцыі спрабуюць нанесці святочнай жывёле шкоду або наогул выракаць яе. Прынамсі, 28 з 45 казлоў, якія былі ўзведзены на Каляды ў Еўле, падвяргаліся таму ці іншаму акту вандалізму. Як сцвярджае аўтар шведскай газеты The Local, прыкладна палова жыхароў горада ганарыцца сваім калядным казлом, а іншая палова яго ненавідзіць і марыць «спаліць ідэальнага паганана».

3 жыцця радысак

Незвычайнае свята «Ноч радысак» адзначаюць 23 снежня ў Мексіцы. Радыска была завезена туды ў сярэдзіне пазамінулага стагоддзя іспанскімі каланістамі і выдатна прыжылася. У Мексіцы яна вырастае да памераў бульбы, а камяністая глеба прымушае яе прымаць незвычайную скрыўленую форму. Дзякуючы такому арыганальнаму вонкаваму выглядку караняплода мексіканцы забяляюцца тым, што складаюць з радысак біблейскія сцэнікі і эпізоды з ацтэцкіх легенд. На цэнтральнай плошчы Ахакаі праходзіць незвычайная выстаўка твораў мясцовых аграрыяў. Найлепшыя работы ўзнагароджваюцца прызамі, а вечар заканчваецца танцамі пад акампанементам мар'ячы і ўзрушальным феерверкам.

Час каціць бочкі

У Шатландыі існуе свята агню «Хагмані». Пачынаецца яно вечарам 31 снежня і заканчваецца раніцай 1 студзеня. У гэтую ноч людзі выходзяць на вуліцы, падпальваюць бочкі з дзёгцем і катаюць іх па маставых, такім чынам праганяючы стары год і зазываючы новы. Пры гэтым усе спяваюць народныя песенкі і чытаюць вершы самага вядомага шатландскага паэта — Роберта Бёрнса. Як толькі прагучыць зван, які паведаміла пра надыход Новага года, уступае ў сілу павер'е аб тым, што першы чалавек, які ўвайшоў у дом, з'яўляецца праведнікам шчасця і дабрабыту прымаючы сям'ю. Самым лепшым варыянтам чамусьці лічыцца цёмнавалосы мужчына з традыцыйнымі падарункамі.

гадоў пачынаюць святкаванне Новага года ўрачыстым шэсцем на чале з мясцовым мэрам на гарадскіх могілкі. Таксама чыліійцы вераць, што перад Новым годам, неабходна прагнаць з дому ўсю негатыўную энэргію, і дапамагае ім у гэтым звычайны венок, якім усё лішняе вымятаюць на вуліцы. А каб, наадварот, прыцягнуць да сябе ўсё самае добрае, рэкамендуецца з'есці па лыжцы сачыцца за кожны удар курантаў (што даволі няпроста).

Грайце гучней

Венгры з прыходам Новага года пачынаюць з усіх сіл дзямур'е ў разнастайныя ражкі, свісткі і дудачкі, адганяючы такім чынам ад сваіх дамоў злых духаў і ўсюкую нечысць. Акрамя таго, традыцыйныя венгерскія дудачкі прыцягваюць у жыллё людзей дабрабыт, радасць. Скончыўшы свістаць, усе ідуць пакаштаваць святочныя стравы: фасоллю і гарох, якія даюць людзям сілу духу і здароўе, яблыкі, якія дораць прыгажосць, і арэхі, якія абараняюць ад бед. Дарэчы, у Венгры існуе павер'е, што калі ў навагоднюю ноч наесяцца часнаку, то ў будучым годзе ўсе хваробы абыдуць цябе бокам. Галоўнае, каб разам з хваробамі, спалохаўшыся паху, ад «ужывальніка» не збеглі і сябры.

Пярсцёнак на шчасце

Брытанцы таксама не выпускаюць выпадку зловіць поспех за хвост і з задавальненнем выконваюць свае старажыныя свята навагодняй традыцыі. Напрыклад, традыцыйным святочным ласункам тут лічыцца пудынг, а падчас яго гатавання кожны член сям'і можа памяшчаць масу па гадзіннікавай стрэлцы, загадваючы жаданне. Таксама менавіта ў пудынг раней заплякалі манетку або пярсцёнак, які прыносіць поспех або шчаслівае замужжа таму, хто яго знойдзе.

Камяні ад гасцеі

У Грэцыі існуе Дзень святага Васіля. 14 студзеня дзеці пакідаюць каля каменя сваю абутак, спадзеючыся, што святы пакладзе ў яго падарункі. Дарослыя, адраўляючыся адно да аднаго ў гасці, бяруць з сабой вялікія камяні, каб пакласці іх каля парогу гасцінных дамоў. Такім чынам прынята працягваць пажаданне багацця і дабрабыту гаспадарам.

Герой з масла

У Тыбеце на будыйскі Навы год — 30 студзеня — манаш лёпчыць складаныя скульптуры са сметанковага масла. Гэтыя мудрагелістыя статуі ўяўляюць сабой герояў старажытных міфаў і могуць дасягаць 15 метраў у вышыню. Каб дзіўныя стварэнні доўга захоўваліся ў першапачатковым выглядзе, вялікаму захваленне наведвальнікаў будыйскіх манастыроў, іх захоўваюць у прахалодным месцы і асвятляюць адмысловымі алейнымі лямпамі. У іх мяккім святле здаецца, нібыта міфійныя гіганты ажываюць. Бо ў навагоднюю ноч магчыма ўсё — асабліва ў Тыбеце! Іван КУПАРВАС.

Спецыяльны рэпартаж

«ТРЭБА НАНОЎ ВУЧЫЦЦА ЭЛЕМЕНТАРНАМУ»

Як асуджаныя рыхтуюцца да жыцця на волі

За 17 гадоў у Беларусі з'явіліся паштаматы і зарадныя станцыі для электрамабіляў. Тавары стала можна заказваць праз інтэрнэт у адзін клік, а разумны гадзіннік купіць па цане звычайнага. Тацыяна апошнія 17 гадоў правяла ў месцах пазбаўлення волі і наўрад ці ўмее карыстацца нават самым простым смартфонам і банкаматам. Яна наогул многае прапусціла: скачок у развіцці тэхналогій, і тое, як яе дзіця скончыла школы. Зняволеным, якія адбываюць доўгія тэрміны, пасля складана вяртацца да звычайнага жыцця. Работа, дом, сацыяльныя сувязі — усё можа быць страчана. Як праходзіць сацыяльная адаптацыя асуджаных, мы паглядзелі ў папраўчай калоніі-пасяленні № 21, што знаходзіцца ў пасёлку Шубіна Веткаўскага раёна.

«Тут зняволеныя на поўным самазабеспячэнні»

Тут няма калючага дроту, канвою і вартавых сабак. Зняволеныя не носяць адзіночкі формы: жанчыны могуць хадзіць у звычайных спадніцах, а мужчыны — у джынсах. Яны спакойна шпацыруюць па тэрыторыі і размаўляюць у алтытанцы па тэлефоне: пры сабе дазваляюць мець самы прасты мабільнік, без камеры і доступу ў інтэрнэт.

Сама калонія больш падобная на інтэрнат — магчыма, таму, што змяшчаецца ў будынку былога санаторыя. Жанчыны жывуць у лакоях па два—чатыры чалавекі, мужчыны — па чатыры—восем. На першым паверсе знаходзіцца агульны душавы пакой і кухня. Адзінае, што нагадае, што тут заселены не студэнты, а асуджаныя, — таблічкі на ложках, дзе ўказаны артыкул, па якім адбывае пакарэнне зняволеных. І шмат строгіх правілаў, па якіх неабходна жыць.

Пакой, дзе жывуць асуджаныя.

Хтосьці трапіў у калонію-пасяленне за незаконны абарот наркатыкаў, хтосьці за ДТЗ. Але большасць (70 працэнтаў) — за забойства і цяжкія цялесныя пашкоджанні.

Сюды пераводзяць з іншых праўчых устаноў асуджаных з доўгімі тэрмінамі (10 гадоў і больш), бо ім неабходна адаптацыя. Ім трэба вучыцца наноў элементарным рэчам — гатаваць самастойна ежу, мыць свае рэчы, забраць, размяркоўваць грошы, — расказвае намеснік начальніка па праўчым працэсе калоніі-пасялення маёр унутранай службы Наталля РАСЛЯКОВА. — Тут зняволеныя на поўным самазабеспячэнні. І за камунальныя паслугі плацяць самі.

Валянціна САХАР вырошчвае ялінікі больш за дваццаць гадоў.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— Гэта малышы. Вясной іх чакае перасадка ў «школьныя аддзяленне», а яшчэ праз два гады яны адбравяцца на лясныя плантацыі. На кожным этапе адбравяцца найлепшыя экзэмпляры з эталоннымі параметрамі: раўноткія ствалы, сіметрычныя лапкі, якія тырчаць угару, і густая зялёная «прычоска» з іголак.

Па словах Валянціны, навагоднія ёлкі патрабуюць асаблівага догляду. Іх пастаянна падкормліваюць, акуртаць падразаюць і прапалююць рукамі. Каб вырасіць метравую прыгажуню з насення, трэба мінімум 7—9 гадоў. Сярэдні ўзрост навагодніх дрэў — 12—15 гадоў. За гэты час іх вышыня дасягае 1,5—2 метраў. Ёлка лічыцца капрызным дрэвам, паколькі каранёвая сістэма ў яе паверхневая. Рыхліць глебу ў момант засухі вельмі неабходна. Да таго ж тэмпы росту ў два разы меншыя за сасну.

— Разам з тым блакітная ёлка, туя, ядловец, сасна займаюць толькі каля дзесяці працэнтаў навагодніх плантацый. Мода на экзотыку беларусаў не краане. З году ў год самым хадзавым таварам застаецца наша родная ёлка звычайная, — кажа галоўны ляснічы Стяўцоўскага лясгаса Сцяпан ЯВІД.

Многія адмаўляюцца ад куплі жывой ёлкі, мяркуючы, што так яны працягваюць свой клопат аб прыродзе. Аднак нават «Грынліс» адзначае, што штучнае дрэва з пластыку і металу наагул экалагічна больш значны ўрон (асабліва калі яго немагчыма адравіць на перапрацоўку).

— Асуджаныя стварылі аб'яднанне валанцёраў «Дабрадзёя». Яны хочуць прымяняць сябе ў розных кірунках: праводзіць чайныя цырымоніі і ёгу для пенсіянераў, майстар-класы па нарэзцы агародніны, шыць касцюмы для выхаванцаў дзіцячага прытулку, — пералічае куратар праекта, старшыня праўлення грамадскага аб'яднання «Амрыта» Марына ВАРОНІЧ.

Раз на тыдзень зняволеныя ходзяць у дом састарэлых у Шубіна. Прыбіраюцца, вывозяць яго пастаяльцу на шпацыры, праводзяць у царкву на службу, мыюць, бо санітаркам фізічна цяжка гэта рабіць. Дапамагалі яны і з рамонтам Веткаўскага раённага сацыяльна-педагагічнага цэнтра. Зрабілі там гульнявы і спальны пакой, падлаталі дах, абсталявалі пляцоўку ў двары.

— У праекце па сацыяльнай адаптацыі ўдзельнічалі 25 чалавек. Але на гэтым не ўсе. Па метадае «роўны навуаче роўнага» яны будуць перадаваць веды іншым асуджаным і некалькі разоў на месяц самі праводзяць заняткі, — дадае Марына Вароніч.

Адзін долар, патрачаны на адукацыю зняволеных, дазваляе эканоміць да пяці долараў на ўтрыманне тых, хто раней адбываў пакарэнне.

— Мы праводзілі даследаванне ў Беларусі: 80 працэнтаў апытаных у месцах пазбаўлення волі хацелі б атрымаваць адукацыю. Чаму ім гэта важна? Па-першае, каб у будучыні павысіць свае шанцы знайсці работу, па-другое — каб працягваць актыўную размовую дзейнасць у папраўчых установах, — адзначае Марына МАЛІНІНА, прадстаўніца Нямецкай асацыяцыі народных універсітэтаў у Беларусі, пры фінансавай падтрымцы якой праводзіцца праект.

Эксперт прыводзіць цікавую статыстыку. У ЗША падлічылі, што рызыка паўторных злачынстваў сярод асуджаных, якія праходзілі навучанне, на 13 працэнтаў ніжэйшая, чым сярод астатніх. На столькі ж павышаюцца іш шанцы на працяглае адбыванне пасля вызвалення. А адзін долар, патрачаны на адукацыю зняволеных, дазваляе эканоміць да пяці долараў на ўтрыманне тых, хто раней адбываў пакарэнне.

«Пакуль сядзеў, асвоіў пяць прафесій»

Віталю 38 гадоў. 13 з іх ён правёў у папраўчых установах — за тое, што, напіўшыся, падчас бойкі забіў чалавека.

— Вядома, спачатку не прызнаваў сваёй віны. Трапіўшы пасля прысуду ў калонію ў Оршы (мне далі тэрмін у 16 гадоў), я спадзяваўся, што справу перагледзяць і мне прызначыць больш мяккае пакарэнне. Жыў у нейкіх ліужыц, — успамінае хударлявы мужчына. — Калі ж асэнсаваў, што ў калоніі ён надоўга, патэпфановаў жонцы, якая засталася з восьмімесячным сынам, і прапісў не чакаць яго.

Тут няма калючага дроту і канвою.

У месцах пазбаўлення волі мужчыны на паспёў асвоіць пяць прафесій — машыніст-качагар кацельных устаноў, муляр, кравец, зваршчык і сталяр-станочнік.

— Перад ад'ездам у калонію-пасяленне вельмі хваляваўся: я столькі гадоў не займаўся нічым сур'ёзным. Тут я ўладкаваўся муляром у Ветцы. Цяпер ужо працую брыгадзірам. Магу сам выконваць усе работы — ад мантажу фундамента да ўнутранага адстройвання, — не без гонару заўважае Віталь. — Калі ў многіх асуджаных ёсць складанасці з тым, каб пракарміць сябе, то я, дзякуючы сваім рукам, не цяплю ніястак. Год таму зарабляў па 300 рублёў, максімум 400, апошнім часам сярэдні заробак — 600—800 рублёў. Частку грошай маме высылала, бо яна ўвесь тэрмін мне дапамагала, кожны месяц пераводжу нейкую суму сыну.

Бадай, самае влікае уражанне мужчыны пасля пераводу ў Шубіна — паход у звычайную краму. «Яна была такой вялікай, што я разгубіўся. Мне за ручку вадзілі, як маленькае дзіця», — усміхаецца.

Віталь нават паспёў другі раз ажаніцца. З новай жонкай ён пазнаёміўся, калі рабіў рамонт у Веткаўскай бальніцы, — жанчына працуе там у аддзяленні рэанімацыі. Разам пара ўжо два гады. Гэтым летам, калі асуджанаму далі водпуск, ён звязіў абранніцу да сябе ў Талачын і павянчаўся.

Пытаюся, дзе ён будзе жыць пасля вызвалення. Мужчына апісвае расклад: у жонкі ёсць кватэра ў Ветцы, у яго — цагляны дом на радзіме, таму без даху над галавой не застанецца.

— Я рады, што ўсё атрымаваецца. У мяне столькі планаў! На рабоце мне прапануюць ісці на завочнае навучанне, каб пасля працаваць прапрамам. Хачу яшчэ, каб у мяне з'явілася дачка.

«Гляджу на лёсы маіх сяброў — добрых прыкладу наогул няма»

Максім — дужы хлопец з Добруша — трапіў у калонію з той жа прычыны, што і Віталь. Таму, што аказаўся за кратамі, не здзіўлюся — усё юнацтва ён хуліганіў. «Такі час быў, напэўна, калі гэта лічылася модным», — коротка тлумачыць.

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ, Веткаўскі раён.

Настрой з водарам лесу

ўзяць на месцы, у нас застануцца доказы злачынства — фота і відэа. Па іх можна высветліць асобу ці нумар аўтамабіля, — расказаў інжынер па ахове і абароне лесу Стяўцоўскага лясгаса Аляксей ДОРАХ. — Асабліва «вынаходлівія» парушалнікі пасля ўчыненага лезуць на дрэвы, быццам мядзведзі па мёд, і спрабуюць скрасці камеры. Праўда, не ўлічваюць, што там, дзе ёсць адна камера, будзе і другая, якая дакладна ўсё зафіксуе.

Чым ад Мінска далей, тым дрэва таннейшае

Збіраючыся паставіць дома жывую ёлку, не спяйцеся ісці па дрэва на найбліжэйшы ад дома «зялёны» базар. Ёсць аўто і вольны час? Смела адпраўляйцеся на пошукі самай прыгожай «калючкі» ў вёсцы.

У аграгарадку Шашкі гандаль ёлкамі ідзе бойка. Каля будынка лясніцтва пры дарозе аўтамабілі спыняюцца адзін за адным — прыцягвае яркая вывеска і дэмакратычныя кошты.

— Прыемна, што апошнім часам попыт на натуральныя ёлкі вяртаецца. Народ адмаўляецца ад «мёртвага» пластыку і зьяртаецца да нас са словамі «каб пахучая была, як у дзіяцельстве». Мы ў сваю чаргу толькі радыя дапамагчы ў выбары святачнага сімвала, — кажа ляснічы Алег ЛУКША. — У нас дрэва вышыняй 1-2 метра абдыдзена ўсёю ў восем рублёў, у Стоўбцах так на такое ўздываецца да 12,85. А пакуль ёлка даядзе да сталіцы, то падаражае яшчэ на некалькі рублёў. Разам з тым выбар на вясковых базарчыках заўсёды большы. Пры жаданні можна ў суправаджэнні ляснічага выбраць сабе ёлку непасрэдна на плантацыі.

Пенсіянер Франц Цісавіч прышоў на шопінг у лясніцтва ў першы дзень продажу: — Ёлку звычайна выбіраеш, як дзяўчыну. Хочацца статую, гнуткую, з пушыстымі галінкамі, каб іголкамі былі насычанымі зялёнага колеру. Мая жонка любіць, калі ў перадсвяточныя дні дом напоўнены водарам хвоі. Зараз ва ўнікаў пачнуцца канікулы, яны прыедуць у гошці, і будзем разам упрыгожваць нашу ёлачку цацкамі і гірляндамі. Гэта сямейная традыцыя.

ват не паіраюць. Кажуць, што такое ў беларускай традыцыі не прынята. Ёлінка побач са святочным сталом — калі ласка. «А вось хвойніна лапкі на ўваходзе ў дом у нас раней зусім па іншых прычынах з'яўляліся», — падкрэсліваюць старыя.

Малодзе пакаленне з імі не згаджаецца: на ёлачных базарах у Стоўбцах вянкі і букеты разлітаюцца ў імгненне вока. Сучасна, з густам і экалагічна. Бо робіцца такія ўпрыгажэнні з галінак, якія застаюцца пасля высечкі ёлак.

Ганна КУРАК. Фота аўтара.

Стяўцоўскі раён.

КАБ ЗЯЛЁНАЙ ДОЎГА БЫЛА

Сакрэтамі стойкасі навагодняй прыгажуні падзяліўся Дзмітрый ПІНЧУК, начальнік аддзела аховы і абароны лесу, паліўніцтва і палюўнага турызму Мінскага дзяржаўнага вытворчага лясгасадарчага аб'яднання: — Ёлка павіна быць зрэзаная ў дзень, калі вы збіраецеся яе паставіць. Таму на базарах не саромейцеся запытвацца дакументы на дрэва.

Прынеслі дадому сваю «пушыста-іглістую» — крыху падгабляюць ствол і адразу ў ваду. У сярэднім дрэва штодня будзе выпіваць каля 2-3 літраў. Ад канструкцыі, якія не прадугледжваюць падачу вады, лепш адкажыцца. Лепш стаўце ёлку ў вільготны пясок. Як варыянт, можна сваімі рукамі зрабіць «падтрымку» з пенапласту і паставіць ствол у вядро з вадой.

Некаторыя ў якасці падкормкі дадаюць да вады аспрынь, мел або цукар.

Месца для калючай прыгажуні падбарыце загада. Не стаўце яе побач з батарэямі ці печу. А калі вы набылі дрэва ў кадцы, то памятайце: яго нельга трымаць у кватэры больш за тры тыдні.

Прававая гасцёўня

Геаграфія ў назвах арганізацый

«Найлепшай» назваць фірму нельга, у гонар роднага мястэчка — можна

Я прадпрымальнік. Некалькі гадоў працую на раённым рэчавым рынку. Надамуаі арганізаваць невялікую ўласную фірму і хачу назваць яе гэтакасама, як вёску, дзе нарадзіўся. Аднак мясцовыя ўлады кажуць, што выкарыстоўваць найменне геаграфічнага аб'екта ў назве кампаніі нельга. А калі і можна, то гэта прывілея толькі дзяржаўных юрыдычных асоб. Ці так гэта насамрэч?

Валянцін, г. Івацэвічы.

На пытанне адказвае Сяргей ЕЛІСЕЕЎ, юрыст:

— Хутчэй за ўсё супрацоўнік упаўнаважанага органа вашага раёна, з якім вы павінны ўзгадніць меркаваную назву, не мае права адмовіць вам у выкарыстанні ў найменні фірмы назвы вёскі, дзе вы нарадзіліся. За рэдкім выключэннем, назвы геаграфічных аб'ектаў дазваляецца свабодна выкарыстоўваць у найменнях юрыдычных асоб любых формаў уласнасці. Аднак пры гэтым павінны быць вытрыманы ўсе патрабаванні працэдур узагоднення назваў камерцыйных і некамерцыйных арганізацый.

Дазвол на выкарыстанне

Згодна з п. 12 Палажэння аб дзяржаўнай рэгістрацыі суб'ектаў гаспадарання, зацверджанага Дэкрэтам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 16.01.2009 года № 1 «Аб дзяржаўнай рэгістрацыі і ліквідацыі (спыненні дзейнасці) суб'ектаў гаспадарання» (далей — Палажэнне), уласнік маёмасці, заснавальнікі (удзельнікі) ствараемай камерцыйнай або некамерцыйнай арганізацыі павінны ўзгадніць найменне арганізацыі з органам, што праводзіць рэгістрацыю, перш чым падаць у яго дакументы, прадугледжаныя Палажэннем, для дзяржаўнай рэгістрацыі.

Ва ўпаўнаважаны орган неабходна прадставіць наступныя дакументы:

- заяву па форме;
- копію дакумента, які пацвярджае ва ўстаноўленым парадку паўнамоцтвы заўніку, у выпадку падачы дакументаў прадстаўнікамі юрыдычнай або фізічнай асобы, калі заканадаўствам не ўстаноўлена інакш;
- пашпарт ці іншы дакумент, які сведчыць асобе;
- дазвол на выкарыстанне прозвішчаў, псеўданімаў вядомых асоб або выкарыстанне найменняў у выпадках, устаноўленых заканадаўствам.

Прававымі нормаў прадугледжана, што заўнік можа прапанаваць адзін або некалькі варыянтаў назвы юрыдычнай асобы. Узгаднююцца варыяцыі ў той чарговымці, які яны былі пазначаны ў заяве, да першай назвы, якая адпавядае патрабаванням, устаноўленым заканадаўствам.

Упаўнаважаны супрацоўнік органа, што праводзіць рэгістрацыю, можа ўзгадніць прапанаваныя заўнікам варыянт наймення юрыдычнай асобы наступным чынам:

- пры асыметрычным звароце ў орган, што праводзіць рэгістрацыю, — у прысутнасці заўніку ў дзень звароту;
- пры прадстаўленні дакументаў па пошце — цагам двух працоўных дзён з даты паступлення заявы;
- пры адпраўцы дакументаў у электронным выглядзе — не пазней наступнага рабочага дня з даты накіравання заявы.

Звяртаю вашу ўвагу на выпадкі, калі найменне юрыдычнай асобы нельга ўзгадніць.

Назва юрыдычнай асобы супярэчыць заканадаўству Рэспублікі Беларусь, у тым ліку патрабаванням па выкарыстанні найменняў, устаноўленым Міністэрствам юстыцыі.

У адзіным дзяржаўным рэгістры юрыдычных асоб і індывідуальных прадпрымальнікаў ёсць запісы аб юрыдычных асобах, якія маюць найменні, тоесныя назвам, прапанаваным для ўзгаднення.

У базе даных узгодненых найменняў Адзінага дзяржаўнага рэгістра юрыдычных асоб і індывідуальных прадпрымальнікаў узгоднены (зарэзерваваны) назвы, тоесныя прапанаваным, і тэрмін іх рэзервавання не скончыўся.

Не прадстаўлены неабходныя для ўзгаднення наймення дакументы або заява аформлена з парушэннем патрабаванняў заканадаўства.

Прапаную падрабязней разгледзець першую падставу для адмаўлення ва ўзгадненні назвы юрыдычнай асобы — калі яна супярэчыць заканадаўству.

Не дапускаецца да ўзгаднення ў якасці найменняў (часткі найменняў) юрыдычных асоб, у прыватнасці, наступнае:

- афіцыйныя назвы дзяржаў, у тым ліку былых (як поўныя, так і скарачаныя), за выключэннем выпадкаў узгаднення назваў юрыдычных асоб, якія ствараюцца па рашэнні дзяржаўных органаў і арганізацый альбо якія ім падпарадкаваны;
- абрэвіятуры арганізацыйна-прававых формаў юрыдычных асоб;

- найменні юрыдычных асоб, якія супадаюць з поўнай або скарачонай назвай дзяржаўных органаў;

- псеўданімы вядомых асоб;

- поўныя і скарачаныя найменні міжнародных і міжуродавых арганізацый;

- назвы, якія змяшчаюць элементы, што могуць выклікаць цяжкасці пры аўтаматызаванай апрацоўцы інфармацыі (знакі, якія не ўваходзяць у стандартны алфавіт, нахвалт апострафа, коскі, кропкі, сімвалы падкрэслівання, надрадкавыя і падрадкавыя лічбы і літары і г. д.), за выключэннем выпадкаў, калі выкарыстанне знакаў прыпынку абумоўлена агульнапрынятымі граматычнымі і арфаграфічнымі правіламі беларускай і (або) рускай моў;

- найменні з выкарыстаннем слоў у найвышэйшай ступені параўнання, а таксама назвы, якія дазваляюць пазічынаваць гэтую юрыдычную асобу ў якасці лідара пэўнай галіны (сферы дзейнасці) на падставе яе наймення, такія як «найлепшы», «першы», «адзіны» і г. д., у любым родзе, склоне, ліку.

Падкрэслію, што найменне геаграфічнага аб'екта ў назве суб'екта гаспадарання можа выкарыстоўвацца незалежна ад яго месцазнаходжання. Напрыклад, фірма размешчана ў Мінску, а ў назве мае слова «Лагойск».

Адзіны вядомы выпадак, калі найменне геаграфічнага аб'екта не можа свабодна выкарыстоўвацца ў назве юрыдычнай асобы, устаноўлены адпаведным рашэннем Мінскага гарадскога выканаўчага камітэта. Паводле п. 1 яго рашэння назва «Мінск» (і яе вытворныя) выкарыстоўваецца ў рэзкіх галінах прадпрыемстваў і арганізацый толькі па рашэнні Мінгарвыканкама. Аднак і згаданы прыклад не ўтрымлівае забароны на выкарыстанне геаграфічнай назвы «Мінск». Каб уживаць гэтае найменне, неабходна папярэдня зьярнуцца ў Мінгарвыканкам для прыняцця апошнім адпаведнага рашэння.

Шаноўныя чытачы, калі ў вас узніклі пытанні юрыдычнага характару, дасылайце іх на наш паштовы або электронны адрас sidarok@zviazda.by. У «Прававой гасцёўні» разам са спецыялістамі Мінюста і іншых ведамстваў мы будзем шукаць на іх адказы.

ВОЛЬГА ЛЕТА: ШЛЯХ АД КАРАЛЕВЫ ТВЭРКА ДА БІЗНЕС-ЛЭДЗІ

Вольга Лета. Тварам, энергетыкай гродзенка нагадвае Мэрлін Манро. Як і амерыканка-легенда, Вольга такая ж нязломная, энергічная, з неўтаймавальнай прагай жыцця і, канешне, харызмы ў ёй больш, чым дазволена законам.

Не гарачымі танцамі адзінымі

Імя набрала абароты, Вольга змагла дазволіць сабе любую свабоду, узяць чамадан і без лішніх акалічнасцяў ляцець, куды душа просіць. На любое мора. Але так было не заўсёды...

маецца. Тут няма рызык. Рызыка гэта... ну, не ведаю, можа, скочыць са скалы з парашутам (смяецца), калі гадаеш: выжывеш ці не? А такія пазычыць, крэдыт узяць, прафесію змяніць, ІП адкрыць, пераехаць (з усмешкай адмахваецца)...

нешта падобнае з гераніяй ёсць. А можа, мне хацелася быць іншапланецкай і мець фантастычныя здольнасці, як усёмагутная Міла Евавіч (смяецца). Знаёмыя кажуць, што падобная да Мэрлін Манро. Але гэта чыста знешняе, бо біяграфія абсалютна іншая».

Біяграфія Вольгі Лета багатая на падзеі: першая ў Беларусі анлайн-школа танцаў, уласны блог, канал на You Tube, «Праграма схуднення з Вольгай Лета».

кірунках (хіп-хоп, танцы на абцасах, расцяжка — усё асобна). Стала Праметэем, які не мае патрэбы ў натхненні звонку, бо сама сабе матыватар, зарадка для іншых.

«Памятаеце басню пра Мурашку і Страказу? Вам знаёмы вечны канфлікт тэхнароў і людзей творчых? «Лета чырвоная праспявала, ідзі цяпер галодная ў маразы і патанчуй?»

Сканворд з сеткай і спісам слоў: Стары чалавек, Палотнішча на мадэ судна, Шклоўскі граф, Плыт на пераправе, Вяляка драўляная кадка, Яе кідаюць рыбы, Працоўная вільгаць, Маскарадны касцюм, Саманадзейнасць (кніжн.), Пакеты спуск, Пасудзіна, сплечаная з дубу, Малюнак бога, Ежа з жывёлы, Ежа з мяса ці гародніны, Драпежнік сямейства сабак, Зялёнае пакрыццё зямлі, Шэраг павозак, Атрымальнік ліста, Тара для шопінгу, Інструмент сцяра, Доказ невінаватасці, Геаметрычная цела, Род вялікай антылопы, Рыбны адвар, Месяца выпасу жывёлы, Бег пад крыжы «ура!», Каманда страляць, Водная расліна, Геаметрычная цела, Верхняя частка дрэва, Нягоднік, паскуднік, Выконвае прыгвар.

Гродзенка адна з першых у Беларусі асвоіла твэрк. З кліпаў замежных рэпераў гэты гарачы танцавальны стыль прыйшоў і да нас, выклікаў неадназначную рэакцыю, але прыжыўся.

Відэа Вольгі з украінскага праекта «Танцуюць усе» набрала на YouTube — увага! — 30 мільёнаў праглядаў. І гэта яно зацікавіла маскоўскіх прадзюсараў.

Матэрыял падрыхтаваў Сяргей РАСОЛЬКА

Формула поспеху

«А сумнеў, што патрапіце ў даўгавую яму, быў, калі пазычалі вялікую суму на адкрыццё школы? Страх рызык?» — цікавілася.

У маёнтак да Дзеда Мароза

Святочны цягнік, які складаецца з купэйных вагонаў, будзе дастаўляць турыстаў у гасці да Дзеда Мароза ў Нацыянальны парк «Белаежская пушча» 23 і 28 снежня і 2, 4, 6, 11 студзеня, наведвалі ў прэс-цэнтры Беларускай чыгункі.

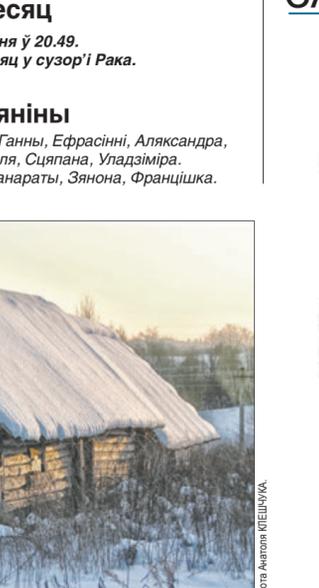
Дзеда Мароза ў гасці ў гэтага года ўдасца наведаць у Нацыянальным парку «Белаежская пушча» 23 і 28 снежня і 2, 4, 6, 11 студзеня.

Святочны цягнік будзе адпраўляцца са станцыі Мінск-Пасажырскі ў 21.50 і прыбываць у Брэст раніцай наступнага дня ў 7.40, адкуль турыстаў даставяць у Белаежскую пушчу на камфортабельных аўтобусах.

СЁННЯ

Table with weather data for the day: Сонца, Усход, Заход, Даўжыня дня, Мінск, Віцебск, Магілёў, Гомель, Гродна, Брэст.

ЗАЎТРА

Усім сумнеў?

«А што ты хацела? Я ўсім супрацоўнікам зарплату павысіў!»

УСМІХНЕМСЯ

Выкладчыца філасофіі павялічыла грудзі... Ну, і наведвальнасць паццягнула.

Даты, Падзеі, Людзі. 22 СНЕЖНЯ. 1918 год — у Мінску на аснове Першага таварыства беларускай драмы і камедыі пад кіраўніцтвам Ф. Ждановіча і тэатральнага калектыву пад кіраўніцтвам Ф. Аляхновіча ўтвораны Беларускі савецкі тэатр.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА. ЗАСНАВАЛІНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь.